

xcomp.

YILDIZ UNİVERSİTESİ
GENEL KİTAPLIĞI

Kot : R 151
Alındığı Yer : Fen Bil. Ens. 218
Tarih : 16.11.1987
Fatura :
Fiatı : 2500 TL.
Ayniyat No : 1/36
Kayıt No : 45026
UDC : 727.1
Ek :

İ Ç İ N D E K İ L E R

ÖZET

GİRİŞ.....	1
I.BÖLÜM : OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ NEDİR?.....	3
I.1 : Okul öncesi eğitimin tarihçesi.....	3
I.2 : Yurdumuzda okul öncesi eğitimin tarihçesi.....	4
II.BÖLÜM : ANAOKULLARININ EĞİTİM AMAÇLARI.....	13
II.1 : Çocuğun benlik kavramının gelişimine ilişkin amaçlar.....	13
II.2 : Çocuğun bilişsel gelişimine ilişkin amaçlar....	14
II.3 : Çocuğun bedensel gelişimine ilişkin amaçlar....	14
II.4 : Çocuğun sosyal ve duygusal gelişimine ilişkin amaçlar.....	15
III.BÖLÜM: ANAOKULLARINDA GENEL PLANLAMA İLKELERİ.....	16
III.1 : Anaokulunda yaşantı ve çalışma programları....	16
III.1.1 : Günlük program.....	17
III.1.2 : Haftalık program.....	19
III.1.3 : Yıllık program.....	20
III.2 : Anaokulu çağındaki çocukların ihtiyaçları ve bu ihtiyaçları karşılayacak anaokulu programında yer alan etkinliklerin saptanması.....	22
III.2.1 : Çocuğun ruhsal,bedensel ve toplumsal gelişimi.....	22
III.2.2 : Çocuğun iyi alışkanlıklar kazanması....	23
III.2.3 : Duyu organları ve zihin yeteneklerinin geliştirilmesi.....	23
III.2.4 : Sorumluluk ve özgürlük duygularının belirip yerleşmesi.....	24
III.2.5 : İlkokula uymayı sağlayacak tecrübelerin kazanılması.....	24

IV.BÖLÜM : ANAOKULLARINDA MİMARİ TASARIM İLKELERİ.....	25
IV.1 : Anaokulu binasının yeri ve özellikleri.....	25
IV.1.1 : Binanın bölümleri ve nitelikleri.....	27
IV.1.2 : Gurup (oyun) odası.....	29
IV.1.3 : Dış mekan (bahçe).....	32
IV.2 : Doğal aydınlatma ve güneş kontrolü.....	41
IV.3 : Isıtma ve havalandırma.....	41
IV.4 : Akustik ve ısılandırma.....	42
IV.5 : Planlamada yönlendirme.....	43
IV.6 : Planlamada büyüme ve esneklik.....	43
IV.7 : Planlamada grup odalarının işleyiş analizi...	43
IV.7.1 : Dolaylı düzenleme (indirekt).....	43
IV.7.2 : Dolaylı-dolaysız düzenleme (indirekt-direkt).....	44
IV.7.3 : Dolaysız düzenleme(direkt).....	44
IV.8 : Planlamada sirkülasyon sistemleri.....	44
IV.8.1 : Lineer sirkülasyon.....	45
IV.8.2 : Merkezi sirkülasyon.....	45
IV.9 : Planlamada bina tipleri.....	45
IV.9.1 : Blok tip.....	45
IV.9.2 : Pavyon tip.....	46
SONUÇ	56

EKLER : ISTANBUL'DA 20 ADET MEVCUT ANAOKULUNUN PLAN TİPLERİ VE TASARIM EĞİLİMLERİ	
A : Uygulamada en çok rastlanan sirkülasyon sistemleri	
B : Uygulamada en çok rastlanan grup odası ile servis odası ilişkisi	
C : Uygulamada en çok rastlanan bina tipleri	
D : Uygulamada en çok rastlanan esneklik türü ...	
E : Uygulamada en çok rastlanan doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonu şekli	

I : TASARIM EĞİLİMLERİNİN BİRBİRLERİ İLE OLAN
İLİŞKİSİ

II : MATRİS METODU İLE 20 ADET ANAOKULUNUN
DEĞERLENDİRİLMESİ

III : SONUÇLAR

YARARLANILAN KAYNAKLAR

ÖZET

Araştırmadan, ülkemizdeki anaokullarının planlamasında tasarım ilkelerinin saptanması amaçlanmaktadır. Yapılan araştırmalar, okul-öncesi eğitimin, çocuk gelişimini ve ondan sonraki eğitimi olumlu veya olumsuz yönde etkilediğini ve sistemli bir okul-öncesi eğitimin, diğer kademelerindeki başarıyı artırdığını kesin olarak ortaya koymuştur.

Giriş bölümünde, ülkemizdeki anaokulu sorununun ortaya çıkması, araştırmanın nedenleri ve araştırmanın amacı;

Birinci bölümde, okul öncesi eğitimin tanımlanması ve gerekliliği, tarihsel perspektifi, yurdumuzdaki gelişimi,

İkinci bölümde, anaokullarının eğitim amaçları, kuruluş ve temel amaçları ele alınarak açıklanmaktadır.

Üçüncü ve dördüncü bölümlerde, anaokullarının yaşantı ve çalışma programlarının belirlenmesi, ihtiyaçların ve etkinliklerin saptanması ve bu etkinlikleri gerçekleştirebilecek mahallerin belirlenmesi ve nitelikleri ele alınarak bu mahallerin birbirleriyle ilişkileri çeşitli örnekler ve fonksiyon şemaları ile açıklanmış, sonuç olarak planlama prensipleri ve tasarım ilkeleri ortaya konulmuştur.

Ayrıca, İstanbul'da 20 adet anaokulu, fiziksel nitelikleri ve planlama ilkeleri açısından incelenmiş; tasarım eğilimleri çeşitli şemalar ve matris metodu yardımıyla plan tipleri ve tasarım eğilimleri değerlendirilmiştir.

SUMMARY

This survey is carried out in order to define the principals of day-nursery design. The outcome clearly shows positive and negative influence of pre-school education. Therefore a systematical pre-school education improves success in future stages of education.

Introduction part covers a day-nursery problem in our country, hence the reason and aim of this survey.

First part gives the definition and necessity as well as historical outlook and progress of day-nursery education in our country.

Second part examines educational purpose, foundation and fundamental aims of day-nursery.

Third and fourth part lays down living and working programs, fixes needs and effects on day-nurseries. This part points out spots where effects could be carried out and relations among spots according to their particular characters are displayed with examples as well as sketches of functions. As a result, planning and design principals are set up.

Besides, 20 day-nurseries in Istanbul have been inspected for their physical aspects and planning principals. Their tendency of planning types and designs have been evaluated by means of sketches and matrix method.

GİRİŞ

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve toplumsal kalkınma, beraberinde yeni gereksinimleri ve değerleride getirmekte, toplum yaşamında değişikliklere yol açmaktadır. Değişen ekonomik ve toplumsal koşullar, kentleşme sürecini hızlandırmış toplumumuzun her kesiminde olduğu gibi geleneksel aile yapısını da etkisi altına almıştır. Bugün toplumumuzda küçük "çekirdek" aile tipi yaygın hale gelmeye başlamıştır. Endüstrileşme ve kentleşme sürecinin kaçınılmaz bir sonucu olan bu oluşumun yanı sıra çalışan kadınlarımızın sayısı da hergün artmıştır. Annenin çalışma hayatında yerini alması, aile ile ilgili yeni sorun ve gereksinimlerinde ortaya çıkmasına neden olmuştur. Özellikle, çocuklara kimin bakacağı konusu, üzerinde durulması gerekli toplumsal bir anlam kazanmıştır. Bu durumda ise çocukların bakımlarının sağlanması yönünde yeni önlemlerin alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu önlemlerden bir tanesi de 6-6 yaş grubu çocuklarının kurumlarında bakım ve eğitimlerinin sağlanmasıdır.

4-6 yaş dönemi çocuklar için zihin yeteneğinin çok hızla geliştiği, eğitim bakımından çok önemli olduğu bir çağdır. Bu yüzdendir ki batı ülkelerinde bu çağda yapılacak eğitime ağırlık verilmekte ve zorunlu eğitim okul-öncesi eğitimide kapsayacak şekilde gelişmektedir. Turdumuzda aileler arasındaki bölge, seviye, çevre farkları dikkate alınırsa konu daha da önem kazanır. Kaldıki gelişen sosyal ve ekonomik hayatımız, okul-öncesi eğitimin yayılmasını zorunlu kılmaktadır. Bugün okul-öncesi eğitim, büyük şehirlerimizde yalnızca özel sektör elinde sınırlı bir vatandaş grubunun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ve dar imkanlarla yürütülmektedir.

İlköğretimi, bütün iyi niyetlere ve sürekli gelişmelere rağmen hanüz gerçekleştirmemiş olan memleketimizde, ana okullarının mecburi öğretim müesseseleri arasına alınması şimdilik imkansızdır. Ancak okul-Öncesi çağlarının taşıdığı önem gözönünde tutularak, durumu müsail olan yerlerde ve

bilhassa sanayi bölgelerinde bu müesseselerin açılmasına doğru gidilmelidir.

0-5 yaş arasındaki çocukların eğitimi memleketimizde mecburi öğrenim dışındadır. Bu devreyi aile içinde tamamlanan bir eğitim devresi olarak kabul etmekteyiz. Henüz mecburi öğrenime tabi tutulan çocukların hepsini, okul binası ve öğretmen noksanlığı yüzünden okutamadığımızdan bu devreyi zaruri olarak ihmal etmiş durumdayız.

Yapılan araştırmalar, okul-öncesi eğitimin çocuk gelişimini ve ondan sonraki eğitimi olumlu veya olumsuz yönde etkilediğini ve sistemli bir okul-Öncesi eğitimin diğer kademelerindeki başarıyı artırdığını kesin olarak ortaya koymuştur. Bu sebeple okul-Öncesi eğitim aile içinde ve aile dışında, sosyal, eğitsel ve ekonomik farklılıklar sebebiyle kritik bir önem arzetymekte ve çocuklar arasındaki eğitim farklarının okul-öncesi eğitim yoluyla giderilmesi, fırsat eşitliği ilkesinin vazgeçilmez bir gereği olmaktadır.

I. BÖLÜM : OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ NEDİR ?

Bütün eğitimciler ve psikologlar, çocuğun ilk yaşantılarının karşılaştığı problemlerin, çevresindeki insanlarla ilişkilerinin; onun bütün hayatı süresince davranışlarını, tavırlarını ve tutumunu etkilediğini, buna göre hayatın ilk 5-6 yılını gelişim ve ruh sağlığı bakımından büyük önem taşıdığına birleşmektedir.

0-6 yaş arasındaki çocuğun; sosyal, psikolojik, fizyolojik ve zihni gelişmesinin, hem kendisine hemde bulunduğu çevreye verimli olacak şekilde yönlendirilmesine "Okul-öncesi Eğitim" denir.

Rudolf Schudrowitz'e göre; ideal oldukları ölçüde ailenin baskı yapmayacağı yalnızca destekleyeceği "Aile ile okul arasında gerekli olan ve bağlayıcı halkayı" oluşturan kuruluşlardır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nca ise; okul öncesi çağına olan çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını, onları temel eğitime hazırlamasını, şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmasını, çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlayan kurumlar olarak tanımlanmaktadır.

I. 1 : OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN TARİHÇESİ

Anaokulu konusu, çok eski zamanlarda ele alınmış, eğitimciler üzerinde durmuşlarsa da, geniş anlamda uygulama alanı bulamamıştır. Milattan önce bu işe önem verildiğini Eflatun'un, Protogoras adlı eserinde görmekteyiz.

Comenius, Montaigne, Rousseau, Fénelon, Madame Necker, Madame Montessori, Dr. Decroly, Pestalozzi, Froebel, Madame Pape-Carpantier, Piaget, Ferriere, Dottrens, Miss Parkhurst, (Dalton Planı) Carleton Washbaune (Winnetka metodu) gibi eğitimciler bu konu üzerinde uzun süre uğraşmış olmalarına rağmen

men okul öncesi eğitimine geniş anlamda 1620 yılında Amerika Birleşik Devletlerinde, 1640 yılında Avrupa'da bilhassa Fransa, İngiltere, İsviçre, Almanya, Hollanda, Belçika'da yer verilmeye başlanmıştır.

Fransa'da 1774'de Jean Fredric Oberlin çocukların sağlığını korumak için ilk defa anaokulu açmış, bunu 1867'de Madame Pape Carpentier, daha sonra Madame Kergomart, Jules Ferry, Ferdinand Fuison bugünkü manasındaki anaokuluna çevirmişlerdir.

İlk enstitü Almanya'da 1837 yılında Pedagog Friedrich Fröbel (1782-1852) tarafından kurulmuştur. Fröbel, çocuk yuvalarında sürdürülen çalışmaları ve oyun okullarında uygulanmakta olan eğitimi eleştirdi. Fröbel'e göre çocuk yuvalarında pedagojik çalışma diye bir şey yoktu. Oyun okullarında ise, yanlış bir pedagoji uygulanıyordu. Önceden kararlaştırılmış, kalıplaşmış ve çocuğun gelişmesine yardımcı olduğu çok şüpheli eğitim malzemeleri kullanılıyordu. Fröbel bir alternatif ileri sürdü. Buna göre, yuva çağındaki çocukların kendi günlük olağan aktivitelerin ortaya çıkardığı doğal gereksinimler dikkate alınarak bu noktadan hareketle oyunlar, oyuncaklar ve iş malzemeleri hazırlanacaktı. Fröbel'in bu reform programı çok büyük bir hızla yayılmaya başladı ve birçok ülkede "KINDERGARTEN" enstitüleri, yerel koşullara göre bu reform programını geliştirip uygulayarak kullandılar.

Fröbel'in öğrencisi olan Mrs. Carl Schurz 1855 yılında Amerika'da ilk anaokulunu açmış, bunu Miss Elizabeth Peabody'nin 1860 yılında hizmete sunduğu ingilizce dili ile kurulan okulu takip etmiştir.

I. 2 : YURDUMUZDA OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN TARİHÇESİ

Yurdumuzda ilk defa Fatih devrinde "Sıbyan Mektepleri" adı verilen okul-öncesi eğitiminin temelini oluşturan ilk "Anaokulları" açılmıştır.

1915 yılında ilkokullara bağlı ve bağımsız olarak anaokulları açılmasına dair bir nizamname yayınlanmış ve İstanbul'da bir ana öğretmen okulu açılmıştır. Bir yıl öğrenimle anaokullarına öğretmen yetiştiren bu okul dört yılda 370 anaokulu öğretmeni yetiştirdikten sonra 1919 yılında kapatılmıştır. 1927-1928 ders yılında Ankara'da iki yıllık öğrenim veren yeni bir ana öğretmen okulu açılmışsa da 1930-1931 ders yılında bu okul İstanbul Kız Öğretmen Okuluna nakledilmiş, üç yıl sonra da, 1933 yılında kapatılmıştır.

1940 yılında bütçesi elverişli illerde, fabrikalarda çocuğunu evde bırakacak kimsesi olmayan çalışan annelere yardım amacıyla anaokulu yönetmeliğinin uygulanması bir tamimle illere bildirilmişse de, devletin serbest bırakması, özel idare bütçelerinin darlığı bu okulları yaşatmaya imkan vermemiştir.

Ayrıca;

1930 tarihli "Belediyeler Kanunu" ,

1936 tarihli "İş Kanunu'nun 61.maddesi" ,

1942 yılında çıkan "İşçilerin Sağlığını Koruma Nizamnamesinin 30. maddesi" ,

1923 tarihli "Gebe Kadınların ve Emzikli Annelerin Çalıştırılması Nizamnamesi" yle çocukların ve annelerin bakım ve korunması hakkında önemli noktalara temas edilmiştir.

4.Ocak.1954 gün ve 780 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisinde yayımlanan "Anaokulları Yönetmeliği" ile ise maddi imkan isteyen tesisleri çoğaltmak mümkün olmamıştır.

1960 yılında yayımlanan "Eğitim Milli Komisyonu" raporunda okul-öncesi eğitiminin önemi belirtilmiş ve bilhassa sanayi ve tarım bölgelerinde bu tip eğitim kurumlarının açılması tavsiye edilmiştir. 1970-1971 öğretim yılında ana sınıfların sayısı 118 ve yine bu yıl özel kesime ait anaokullarının sayısı 70 olmuştur. 1977 yılında "Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bağlı üçü Ankara'da biri İstanbul'da ve diğeri Adana'da olmak üzere toplam 650 kapasiteli 5

kreş ve Gündüz Bakımevi, yine 1977 yılında bunlara Ankara, Samsun ve Malatya Çocuk Bakım Yurtları adı altında elliser kapasiteli üç bölümün kreş ve gündüz bakımevi ilave edilmiş, 1978 yılında ise Ankara'da ve İzmir'de 150'şer kapasiteli 2, İçelde'de 100 kapasiteli 1 kreş ve gündüz bakımevi hizmete girmiştir. 1976 yılında Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı'ndan izin alınarak 66 kurum açılmıştır.

1977 yılında Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün yapmış olduğu incelemeye göre ülkemizde toplam 36:200 kapasiteli 1011 kurum bulunmaktaydı.

Bugün ülkemizdeki çalışan annelerin 0-6 yaş gurubuna giren çocuklara bakan ve eğitimlerini sağlayan kurumları altı grupta toplamak mümkündür.

1. Sağlık-Sosyal Yardım Bakanlığı'na bağlı kurumlar,
2. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlar,
3. İş yerleri ve fabrikalarda açılan kurumlar,
4. Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından açılan kurumlar,
5. Üniversitelere ait kurumlar,
6. Özel ve tüzel kişilere ait kurumlar.

İLLER	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		IX.		X.		XI.		XII.	
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
23 ELAZIĞ					3	60	1	41											1	16	5	123		
24 ERZİNCAN					3	62	1	25					1	30							5	117		
25 ERZURUM					4	125	1	30							1	30			1	63	7	248		
26 ESKİŞEHİR					9	396	4	100	1	50	1	50									15	596		
27 GAZİANTEP					1	120	17	429											1	50	19	599		
28 GİRESUN					1	35	1	30													2	65		
29 GÜMÜŞHANE																								
30 HAKKARİ					84	1923			1	15											1	15		
31 HATAY					3	74	3	50											1	30	85	1953		
32 İSPARTA					26	706															7	176		
33 İÇEL					44	1381	17	425	14	842	5	280	2	40	1	120	75	3650			27	736		
34 İSTANBUL					19	409	11	265	6	280	1	75	1	55	2	105	21	730			161	7308		
35 İZMİR					9	131	1	20													63	1999		
36 KARS					3	58	1	20													1	151		
37 KASTAMONU					1	19	1	51	1	60									1	55	4	78		
38 KAYSERİ					24	685	3	62													4	185		
39 KIRKLARELİ					1	32															27	747		
40 KIRŞEHİR					1	45	4	100	2	60											1	32		
41 KOCAELİ					2	68	6	154					1	50					1	40	8	245		
42 KONYA					19	359	2	45											1	42	10	314		
43 KÜTAHYA					34	749	5	110	1	50											21	404		
44 MALATYA																					3	162		
45 MANİSA					2	75	24	516	1	30											40	909		
46 KAHRAMAN MARAŞ					7	204															1	30		
47 MARDİN																					27	621		
48 MUĞLA																					7	204		
49 MUŞ																								
50 NEVŞEHİR																					1	25		

İLLER	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		VII.		VIII.		IX.		X.		XI.		XII.	
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b
51 NİĞDE					2	58															2	58		
52 ORDU					9	293	1	25											1	25		11	343	
53 RİZE					1	24																1	24	
54 SAKARYA					2	60	1	30														3	90	
55 SAMSUN					3	78	1	30	1	210									2	95		7	413	
56 SİİRT					28	529	1	40														29	569	
57 SİNOP					10	188	1	25														11	213	
58 SİVAS					3	76	1	20	1	70												5	166	
59 TEKİRDAĞ							1	30														1	30	
60 TOKAT							2	50														2	50	
61 TRABZON					2	39	1	56	1	91												4	186	
62 TUNCELİ					36	689																36	689	
63 URFA					1	20	1	25														2	45	
64 UŞAK					5	111	1	27														6	138	
65 VAN					1	30	1	30														2	60	
66 YOZGAT							1	25														1	25	
67 ZONGULDAK					2	92	4	69	5	134	2	70							2	70		15	435	
GENEL TOPLAM	5	650	11	612	11	967	620	16431	137	3696	51	3728	14	735	5	175	5	305	152	8901	1011	36200		

ÇİZELGENİN ANAHTARI

- I) Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı müstakıl Kreş ve Gündüz Bakımevleri.
 II) Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Hastane ve Kurum bünyesinde bulunan Kreş ve Gündüz Bakımevleri
 III) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı müstakıl Ana Okulları.
 IV) M.E.B. İlkokullar bünyesinde bulunan Ana Sınıfları.
 V) M.E.B. Kız Meslek Liseleri ve Kız Sanat Okulları ile diğer teknik okullar bünyesinde bulunan Uygulamalı Ana Okulları.
 VI) Fabrika ve İşyerlerinde bulunan Kreş ve Gündüz Bakımevleri.
 VII) Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumuna ait Kreş ve Gündüz Bakımevleri.
 VIII) Üniversitelere ait Kreş ve Gündüz Bakımevleri.
 IX) Vakıf ve Derneklere ait Kreş ve Gündüz Bakımevleri.
 X) Özel kişilere ait Ana Okulları ile Kreş ve Gündüz Bakımevleri.
 XI) Toplam kurum sayısı.
 XII) Toplam çocuk kapasitesi.
 a) Kurum sayısı
 b) Kapasite

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİNİN GELİŞİMİ

Resmî Ana Okulları ve Ana Sınıfları-Özel Ana Okulları

Yıllar	İlköğretime Bağlı			Teknik Öğretime Bağlı		
	Ana Okulları		Ana Sınıfları	Uygulama Ana Sınıfları		Özel Ana Okulları
	Okul Öğretmen	Öğrenci	Sınıf Öğretmen Öğrenci	Sınıf Öğretmen	Öğrenci	Okul Öğretmen Öğrenci
1932 — 1933	8	12	611	—	—	84 20 3 284
1936 — 1937	1	1	53	—	—	50 69 1 791
1937 — 1938	—	—	—	—	—	47 59 1 555
1961 — 1962	—	—	—	22	423	66 102 2 720
1962 — 1963	—	—	—	49	987	74 87 3 008
1963 — 1964	1	—	—	53	1 060	76 101 2 932
1964 — 1965	1	8	165	53	1 452	81 101 2 976
1965 — 1966	1	8	174	54	1 580	89 130 3 073
1966 — 1967	1	8	150	47	1 250	94 137 3 272
1967 — 1968	4	20	413	47	1 244	110 142 3 202
1968 — 1969	6	22	459	71	1 890	104 149 2 969
1969 — 1970	6	22	467	61	1 649	130 209 4 637
1970 — 1971	6	29	569	118	2 444	106 183 3 621
1971 — 1972	7	33	703	106	2 320	116 246 4 863
1972 — 1973	7	34	775	248	5 436	122 273 4 795

KAYNAK :

D. İ. E. Milli Eğitim Hareketleri, 1927-1966 Yayın No: 517 — M. E. B. İlköğretim Genel Müdürlüğü Yıllıkları
M. E. B. Planlama - Araştırma ve Koordinasyon Dairesi „67 ilde okul, öğretmen, öğrenci sayıları” 1967-1968'den
1971-1972'ye kadar,

M. E. B. İlköğretim Genel Müdürlüğü ve Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü arşivleri.

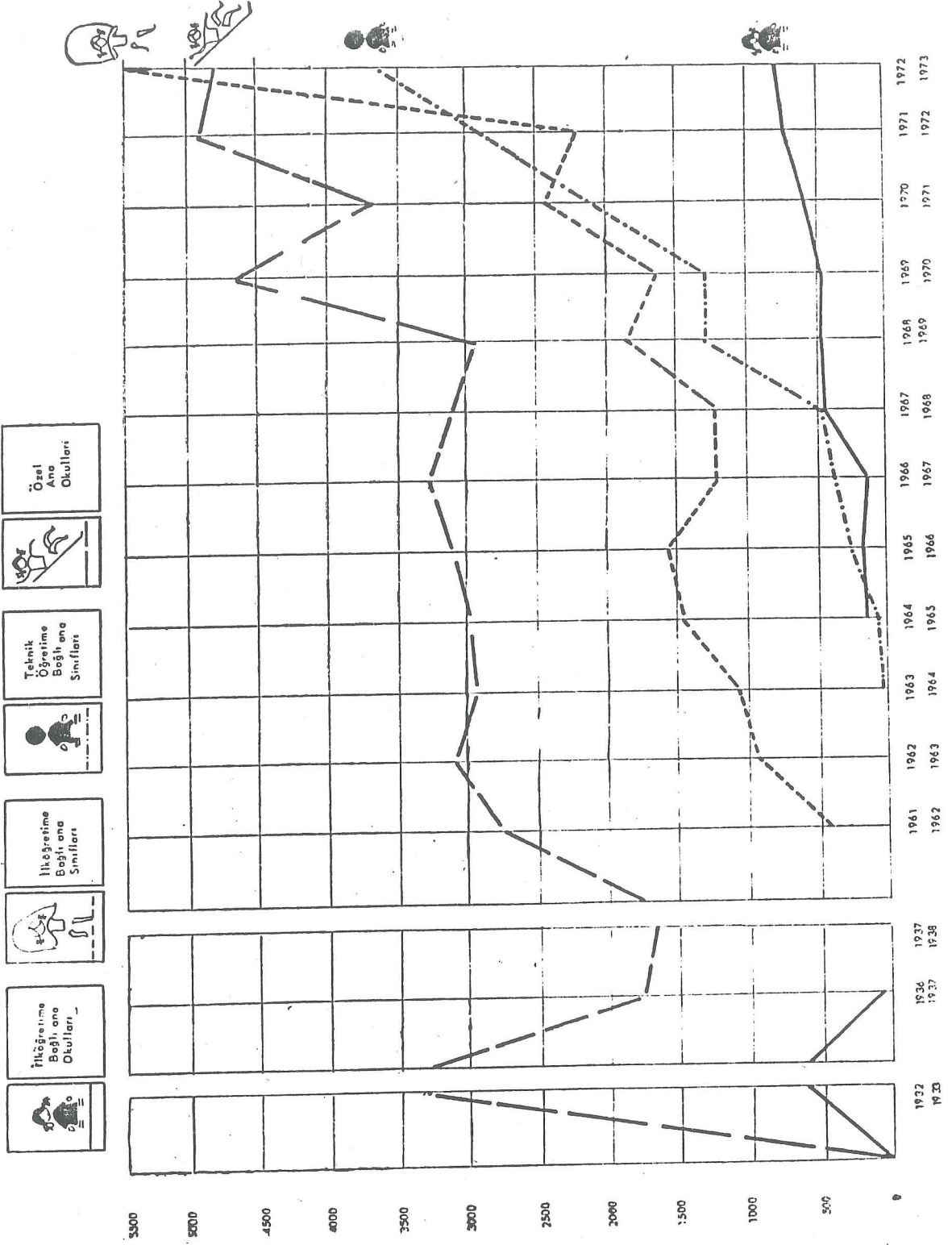
Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları - İlköğretim Genel Müdürlüğü ve Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü
arşivleri — PAKD çalışmaları.

AÇIKLAMA :

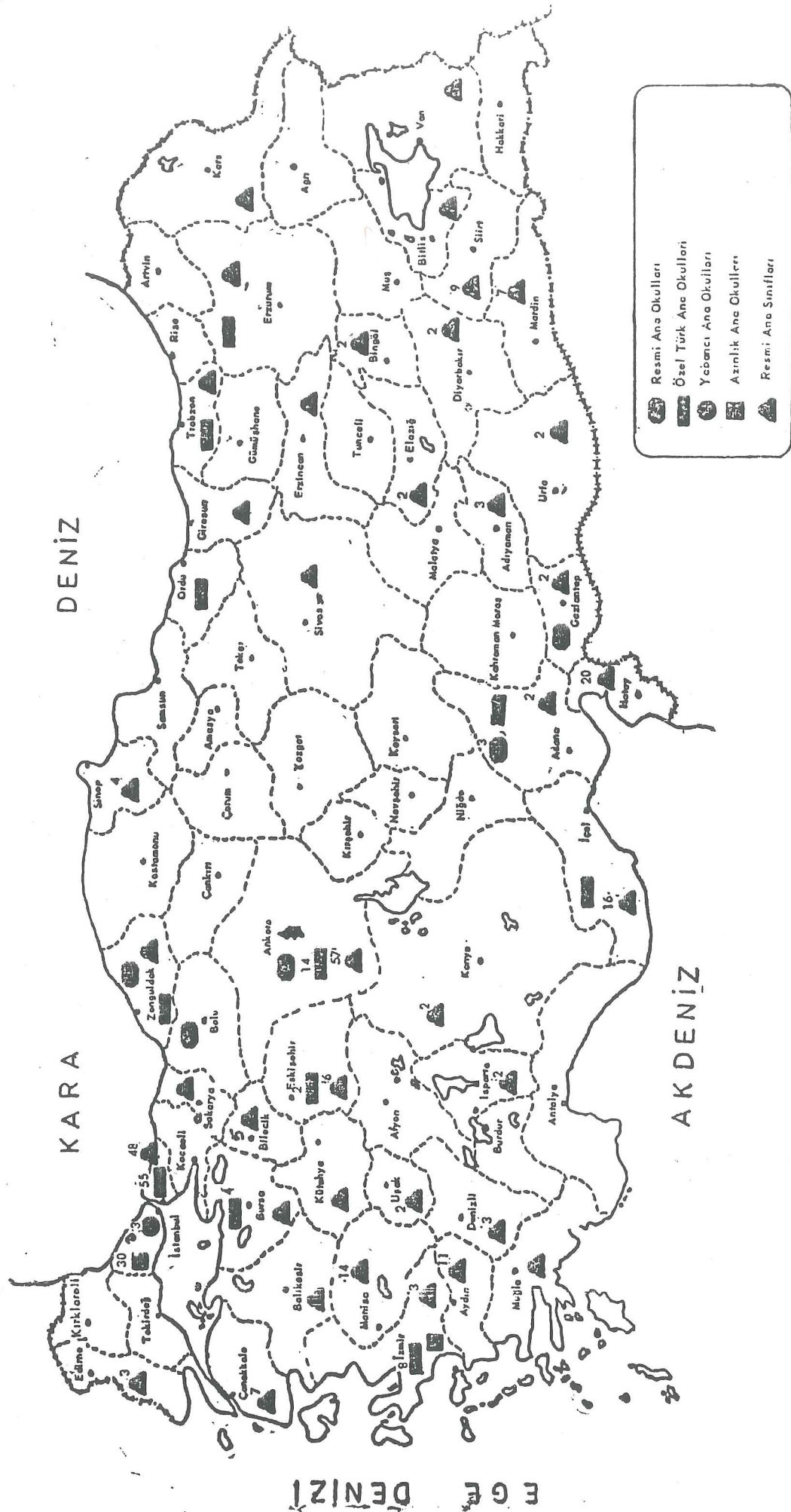
1. Ana okulları ile ilgili 1932-1933 öğretim yılından öncesi hakkında sağlam bilgi bulunamamıştır.
2. Resmî Ana Okulları 1936-1937 öğretim yılından sonra kapanmış, 1963-1964 öğretim yılından itibaren yeniden açılmaya başlanmıştır.
3. 1961-1962 öğretim yılından itibaren ilkokulların bünyesinde, 1963-1964 öğretim yılından itibaren de Kız Teknik Öğretime bağlı okulların bünyesinde ana sınıflarının açıldığını görüyoruz.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİNİN GELİŞİMİ

Resmî Ana Okulları ve Ana Sınıfları-Özel Ana Okulları

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ

II. BÖLÜM : ANAOKULLARININ EĞİTİM AMAÇLARI

Eğitimin amacı, bireyin bulunduğu topluma dengeli bir uyum yapmasını sağlamaktır. Bu genel amaçtan hareketle, okul-öncesi eğitimin amacı, çocuğun bedensel, bilişsel duygusal ve sosyal gelişimini sağlamak, ileride uyumlu bir yaşam sürmesi için gerekli olan temelleri sağlıklı bir şekilde oluşturmaktır. Böylece, çocuğun bir yandan doğuştan getirdiği yetenek ve özellikler geliştirilerek kendini gerçekleştirmesi sağlanır, bir yandan da topluma verimli bir şekilde katılımı güvence altına alınmış olur.

Anaokullarının kuruluş amaçları "Anaokulları ve Yönetmeliği"nin 1.maddesinde özlü olarak şöyle tesbit edilmiştir.

"Anaokulları üçüncü yaştan (gelişmiş çocuklarda en erken, 30 ayından) olmak üzere ilkökul çağına kadar olan çocukların bakımı ve eğitimlerine ve her yönden gelişmelerini sağlayan resmi ve özel eğitim kurumlarıdır. Bu kurumlar çocukların en uygun şartlar altında ruhsal, bedensel, toplumsal gelişmelerine yardım eder, onlarda iyi alışkanlıkların yerleşmesine çalışır ve ilkökula uyumlarını sağlayacak yetenekleri kazandırır"

Anaokulunun temel amaçlarını şöyle sıralayabiliriz.

1. Çocuğun benlik kavramının gelişimine ilişkin amaçlar,
2. Çocuğun bilişsel gelişimine ilişkin amaçlar,
3. Çocuğun bedensel gelişimine ilişkin amaçlar,
4. Çocuğun duygusal ve sosyal gelişimine ilişkin amaçlar,

II. 1.: ÇOCUĞUN BENLİK KAVRAMININ GELİŞİMİNE İLİŞKİN AMAÇLAR

II. 1.1 : Güven : Her çocuk olduğu gibi kabul edilmeli ve sevilmeği, düzenli bir ortam sunulmalı, izleyeceği bir günlük program olmalıdır.

II. 1.2 : Kendini Denetleme : Öğretmen, çocuğun kendi kendine değerlendirmeler yapabileceği, kararlar alabileceği durumlar yaratarak, çocukta kendi kendini kontrol sistemini geliştirmeli, bunu sağlarken çocuğa baskı uygulamamalıdır.

1.3 : Bağımsızlık : Öğretmen, anaokulunun fiziksel konumunu, araç-gereçlerini ve programını, çocuğun kendi işini kendisinin yapabileceği şekilde hazırlamalı ileride çocuğun kendi başına karar verebilen, sorumluluğunu bilen, seçimlerini yapabilen bir yetişkin olmasını sağlamalıdır.

1.4 : Kendine karşı olumlu tavır takınma : Öğretmen, çocuğu başarısız olacağı durumlardan korumalı, başarılı olduğu durumları vurgulayarak çocuğun sevinç ve mutluluğunu arttırmalıdır. Mutlu olan çocuk öğretmenlerini, arkadaşlarını, kitaplarını v.b. sevecek ve okul hayatına olumlu duygularla başlayacaktır.

1.5 : Cinsel rolleri öğrenme : Her çocuğun hem kendi hem de karşı cinsin uygun cinsel rollerini öğrenmesi ve bunlara saygı duyması sağlanmalıdır.

II. 2 : ÇOCUĞUN BİLİŞSEL GELİŞİMİNE İLİŞKİN AMAÇLAR

2.1 : Yaratıcılık : Bu amaca, yaratıcı uğraşlarla ve çocuğun girişimciliğini destekleyen deneyimlerle ulaşılır.

2.2 : Sorun çözme : Çocuk engellerle karşılaştığı zaman yardım edilmeyerek, sorunları kendi başına çözmesi sağlanmalıdır.

2.3 : Üreticilik : Çocuğa çabalamanın başarıya götüreceğini ve yaratmanın kazandırdığı doyumunu göstermelidir.

2.4 : Dil gelişimi : Dil gelişimini sağlamak için, çocuğa okuma öncesi becerileri öğretilmeli, cümleler içinde sözcükleri anlamlandırabilmesini sağlamalıdır.

II. 3 : ÇOCUĞUN BEDENSEL GELİŞİMİNE İLİŞKİN AMAÇLAR

3.1 : Kendini tanıma : Bunu sağlamak için beslenme,

temizlik, sağlık, bedenın kısımları gibi konulara ağırlık verilir ve çocuğa bedenini, üstünü başını, çevresini temiz tutma alışkanlığı verilir.

3.2 : Kas gelişimi : Küçük parçalı ve geçmeli oyuncaklar, bahçe oyuncakları, yaratıcı uğraşlar, çocuğun bu becerisini geliştirir.

II. 4 : ÇOCUĞUN SOSYAL VE DUYGUSAL GELİşİMİNE İLİşKİN AMAÇLAR

4.1 : Sevgi : ocuk, anaokulunda sevgi almayı, vermeyi, .. paylaşmayı öğrenmelidir. Bunun için önce ğretmen kendisi vermeli ki, ocuk verici duruma gelsin.

4.2 : Olumlu ilişkiler : Anaokulu ocuğa işbirliğini öğretmeli, grup çalışmasını ve sosyal sorumluluklarını benimsetmelidir. Ayrıca görgü kuralları, herkezin haklarına saygı duyulması gerektiği, paylaşma, sıra bekleme, büyüklerini sayma, kklerini sevme, hoşgörü öğretilmelidir.

4.3 : Gelenekleri ğrenme : ocuk anaokulunda gelenek, görenek ve kültürünü öğrenmeli, çocuğa ülke, ulus, insanlık sevgisi aşılanmalıdır.

4.4 : Çevreyi tanıma : Çocuğa çevreyi tanıtacak temel bilgiler (Sayılar, renkler, şekiller, nicelik gibi) ve çevredeki çocuğun hergün karşılaştığı nesneleri ve kuruluşları (Taşıtlar, hayvanlar, bakkal, manav, eczane, hastahane, it-faiye, karakol, havaalanı, iskele v.b.) tanıtmak gerekir.

III. BÖLÜM : ANAOKULLARINDA GENEL PLANLAMA İLKELERİ

III. 1 : ANAOKULLARINDA YAŞANTI VE ÇALIŞMA PROGRAMLARI

Anaokulunda çocukların kesin olarak aynı çalışmaya katılmaları veya bu çalışmayı belli bir zaman sürdürmeleri istenmez. Oyuncağını, oyununu, arkadaşını seçmekte, yorulduğu zaman bunları değiştirmekte çocuk serbesttir. Fakat bunun çocukları başıboş bırakmak anlamına gelmediği de açık bir gerçektir. Öğretmen bu yaştaki çocuklara uygun bir rehberlikle onları ihtiyaçları olan, ilgi duyacakları faaliyetlere yöneltir. Her faaliyeti bir dinlenmenin izlemesi çocukta yaşayarak kazandığı bir tecrübe, hayatı boyunca uygulayabileceği iyi bir alışkanlık kazandırır.

Çocuğun ihtiyacına cevap veren, eğitimini sağlayan, aile hayatıyla ilkökul öğrenimi arasında köprü kurarak birbirleriyle ilişkiler meydana getiren anaokullarında amacı gerçekleştirecek ciddi bir çalışma yapılmalıdır.

Bu çalışmalar :

- . Anaokulunun amacını gerçekleştirebilmelidir.
- . Çocuğun bedeni, ruhi, zihni gelişimini sağlayacak şekilde ayarlanmalıdır.
- . Çocuğun ilgi ve isteklerine uygun olmalıdır.
- Çocuğa zorlayıcı etki yapmamalıdır.
- . Belirli bir zaman kalıbının içerisine sokulmamalı, katı ve sınırlı bir şekilde değil esnek olarak ayarlanmalıdır.
- . Etkinlikler, resmi okul gibi değil bir aile ocağı gibi düzenlenmelidir. Böylelikle rahatlık hissedeceği atmosfer yaratılmalıdır.

Çalışma Programları :

1. Günlük Program
2. Haftalık Program
3. Yıllık Program

III. 1.1 : GÜNLÜK PROGRAM

Her okul-öncesi kurumda öğretmen, kısa ve uzun süreli genel planların yanısıra, çocukların güncel gereksinimlerini düzenli bir biçimde karşılayabilmek için günlük program yapar. Bu programın yararları :

- . Çocuklara sistemli ve planlı çalışmayı öğretir.
- . Çocukların bir uğraştan diğerine kolaylıkla geçmesini sağlar.
- . Çocukların gereksinimlerinin zamanında ve gereğince karşılanmasını sağlar.
- . Çocukların kendilerine ve çevreye güvenini artırır.
- . Çocukta daha düzenli bir yaşam isteği uyandırır.
- . Çocukların zamanlarını verimli ve yararlı bir şekilde kullanmalarını sağlar,
- . Öğretmene öncelikleri belirler.
- . Çocuklara gerekli bilgileri, alışkanlıkları ve davranışları kazandırır.
- . Çeşitli zaman dilimleri arasında süreklilik ve bütünlük sağlar.
- . Çocuğa kendi dışındaki güçleri, çevreyi ve ortamı saymayı öğretir.

Günlük Program Örnekleri :

1. Yarım günlük program (A)

Saatler : 8.30-12.00

Çocuğa anaokulunun sağladığı hizmetler : Kahvaltı

8.30-8.45	Çocukların okula gelişi
8.45-9.00	Günün programının beraberce üzerinden geçmek
9.00-9.45	Küçük grup etkinlikleri (Her etkinlik için 15 dakika, gruplar değişerek)
	Öğretmen : Dil ve anlatım becerileri
	Yardımcısı: Duyusal-algılama becerileri
	Serbest etkinlikler : Seçmeli
9.45-10.45	Tuvalet, kahvaltı,dışarıda oyun

10.45-11.30 Öykü (2 grup değişerek)
Yaratıcı etkinlikler
12.00 Eve dağılışı

2. Yarım Günlük Program (B)

Saatler : 8.30-14.30

Çocuğa anaokulunun sağladığı hizmetler : Kahvaltı ve öğle yemeği

8.30-8.45 Çocukların okula gelişi
8.45-9.00 Günün programının beraberce üzerinden geçilmesi
9.00-9.45 Küçük grup etkinlikleri (Her etkinlik için 15 dakika, gruplar değişerek)
Öğretmen : Dil ve anlatım becerileri
Yardımcısı : Duyusal algılama becerileri
Serbest etkinlikler : Seçmeli
9.45-10.45 Tuvalet, kahvaltı, bahçede oyun , öykü
10.45-11.30 (2 grup değişerek)
Yaratıcı etkinlikler
11.30-11.45 Tuvalet
11.45-12.15 Öğle yemeği
12.15-13.15 Uyku
13.15-13.30 Tuvalet
13.30-13.45 Müzik (Bütün grup)
13.45-14.30 Serbest yada seçmeli etkinlikler
14.30 Eve dağılışı

3. Bütün Günlük Program

Saatler : 7.30-17.30

Çocuğa kurumun yapacağı hizmet : Sabah kahvaltısı, öğle yemeği, ikindi kahvaltısı

07.30-08.45 Çocukların anaokuluna gelişi
08.45-09.00 Tuvalet ve kahvaltıya hazırlık
09.00-09.30 Kahvaltı
09.30-09.45 Diş fırçalama
09.45-10.00 Şarkılı Oyunlar
10.00-10.30 Günün Programının üzerinden geçilmesi

10.30-11.15	Küçük grup etkinlikleri-Bilişsel etkinlikler Yaratıcı etkinlikler-Serbest oyun
11.15-11.45	Bahçede oyun-Serbest oyun
11.45-12.00	Tuvalet, öğle yemeği hazırlığı
12.00-12.30	Öğle yemeği
12.30-13.00	El yıkama ve dinlenmeye hazırlık
13.00-13.15	Kitap bakma
13.15-13.30	Kitap okuma
13.30-15.00	Dinlenme
15.00-15.15	İkinci kahvaltısına hazırlık
15.15-15.30	İkinci kahvaltısı
15.30-17.00	Küçük grup etkinlikleri, Serbest oyun
17.00-17.30	Kitap bakma ve okuma
17.30-18.00	Eve dağılışı

III. 1.2 : HAFTALIK PROGRAM

Yaş seviyesi : 4-5 Yaş

Konu : Yağmur

GÜNLER	KONU	ŞARKI	ÖYKÜ	PARMAK OYUNU	RİTMİK ŞAR- KILI OYUN	BES DUYU GELİŞİMİ	YARATICI ETKİNLİKLER
PAZARTESİ	Yağmur ne- dir? Nasıl olu- şur?	Yağmur Minik Damlacık Yağmur Şarkısı	Şıpşıp ile Tıptıp (kitap)		Yağmur	Yağmur Deneyi	Tuz Serami- ği, su oyu- ni, Islak kum
SALI	Buharlaşıma ve bulutla- rın meydana gelişi	" "	Göz dam- lacığı		Minik küçük yıldızla- rız.	Su hava- ya nasıl karışır (Deney)	Kağıt ve kutulardan şemsiye yapmak.
ÇARŞAMBA	Gök gürle- mesi Şimşek ve Gökkuşa- ğı	" "	İhtiyar ağaçcık	Yağmur, kar, dolmuş Fırtına	Tekerleme	Yaş-kuru Deneyi	Mobil yap- mak, Talas kola
PERŞEMBE	Yağmur su- larından meydana ge- len göl, ır- mak, nehir ve sel suları.	" "	Elma Ağacı	"	"	Şimşek ve Gök- gürültü- sü dene- yi	Püskürtme Boya
CUMA	Yağmurun Yararları	" "		Yağmur Meleği	"		İp baskısı Su Oyunu

III. 1.3 : YILLIK PROGRAM

Okul-öncesi kurumlarında bir yıl içinde birçok değişik konu işlenebilir. Çocukların dünya ile ilişkilerini geliştirmek ve öğrenmeye hazırlamak için, öğretmen çok çeşitli konu ve bilgi alanından yararlanabilir.

Programda işlenecek iki tür konu vardır: İşlenmesi gerekli konular ve bu konulara ek olarak aralarında seçim yapılabilen ancak çocukların ilgisini çeken konular.

Bu iki konunun örnekleri şunlardır :

- a. Gerekli konular : Resmi ve dinsel bayramlar, mevsimler, yakın çevre aile, bakkal, kasap, manav, renk ve şekiller, çocuğun benliği, hayvanlar ve taşıtlar, sağlık, yiyecekler, bitkiler gibi konulardır.
- b. Ek konular : Zaman, gündüz, gece, geniş çevre, hayvan türleri, para ve bankalar, fabrikalar, hayvan ürünleri.

Yıllık Programa Örnek:

- 1-Aile ve ev
- 2-Sonbahar
- 3-29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- 4-Yağmur
- 5-Su ve temizlik
- 6-Kitap Haftası
- 7-Ağaç ve kâğıt
- 8-10 Kasım-Atatürk'ün ölümü
- 9-Kurban Bayramı-Koyun
- 10-Süt ve süt mamülleri
- 11-Tahıllar,Ekmek ve Fırın
- 12-Evcil Hayvanlar-Kümes Hayvanları
- 13-Vahşi Hayvanlar
- 14-Kış
- 15-Kar ve rügar
- 16-Isınma Araçları
- 17-Yeni Yıl

18-Haberleşme Araçları	54-Yaz Meyve ve
19-Postahane	Sebzeleri
20-Saat, Dün, Bugün-Yarın	55-Bal-Arı
21-Gece ve Gündüz	56-Yiyecekler
22-Aydınlatma Araçları	57-Onarım Araç ve
23-Vücudumuz	Gereçleri
24-Görmek	
25-İşitmek	
26-Tatmak	
27-Hastalık ve Hasta, Ambulans.	
28-Kara Taşıtları	
29-Deniz Taşıtları	
30-Hava Taşıtları	
31-Yangın ve İtfaiye	
32-Bitkiler	
33-Ağaç ve Orman	
34-Sebzeler	
35-Meyvalar	
36-Alış-veriş Yerleri	
37-23 Nisan Çocuk Bayramı	
38-İlkbahar	
39-Uçucu Hayvanlar	
40-Böcekler	
41-Anneler Günü	
42-19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı	
43-Karınca	
44-Kelebek	
45-Kaplumbağa	
46-Renkler	
47-Yaz	
48-Deniz	
49-Deniz Hayvanları	
50-Yaz Etkinlikleri	
51-Dağ ve Orman	
52-Köy ve Şehir	
53-Uzay	

III. 2 : ANAOKULU ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN İHTİYAÇLARI VE BU İHTİYAÇLARI KARŞILAYACAK ANAOKULU PROGRAMINDA YER ALAN ETKİNLİKLERİN SAPTANMASI

Anaokulları Kılavuzu (1969) ile anaokulu çağındaki çocukların temel ihtiyaçları şöyle guruplandırılmıştır :

- a. Bu yaşlardaki çocukların her şeyden önce çok sevgi, şevkat ve ilgiye ihtiyaçları vardır.
- b. İyi beslenme, uygun giyim, temiz hava, hastalık ve tehlikelerden korunma maddi ihtiyaçlarıdır.
- c. Önemli ihtiyaçlardan biri de arkadaşına sahip olmaktır.
- d. Çocuk gelişimini gerçekleştirmek için oyun, araç ve gereçleriyle oyun yerlerine muhtaçtır.
- e. Çocuk; duygu, düşünce ve isteklerini çeşitli yollarla ifade etmek ihtiyacındadır.

Bu ihtiyaçları karşılayabilmek için anaokulu çocuğu;

1. Ruhsal, bedensel ve toplumsal gelişimine,
2. İyi alışkanlıklar kazanmasına,
3. Duyu organlarını ve zihin yeteneklerini geliştirmesine,
4. Sorumluluk ve özgürlük duygularının belirip gelişmesine,
5. İlkokula rahatça uymasını sağlayacak tecrübeler kazanmasına yardımcı amaç edinir.

III. 2.1 : ÇOCUĞUN RUHSAL- BEDENSEL VE TOPLUMSAL GELİŞİMİ

Çocuğun ruhsal gelişimi, kendine ve küçük büyük etrafındakilerin sevgi ve dostluğuna güvenmesi, korku, kıskançlık öfke gibi duygulardan uzak, neşeli olması ve çekinmeden hareket etmesi gibi nitelikleriyle kendisini gösterir.

Çocuğun bedensel gelişimi, kendi yaşındaki çocuklardan beklenen hareketleri yapabilmesine, vücutta büyümesine, bilimsel beslenme kurallarına uygun besin almasına, açık ve temiz havadan, mevsime uygun rahat giyimden faydalanmasına, bol hareket edip dinlenmesine bağlıdır.

Çocuğun toplumsal gelişimi, anaokulunun ona hazırla-

diği sosyal çevreye intibakı, bu çevrede etkin olması, toplumdaki küçük-büyük kişilerle iyi ilişkiler kurabilmesi, çevresine kendi ölçüsünde katkıda bulunması diye düşünülür. Bunun için anaokulu çocuğa, kendisine ihtiyaç duyuları sosyal çevreler yaratır.

III. 2.2 : ÇOCUĞUN İYİ ALIŞKANLIKLAR KAZANMASI

Hem bedensel, hem ruhsal gelişimi için çocuk, düzenli bir yaşayışa muhtaçtır. Bu ihtiyaç, medeni bir dünyada yetişkinler için de aynı önemdedir. Bu bakımdan düzenin alışkanlık haline gelmesi, çocuğun hayatı boyunca faydalanaacağı bir kazançtır. Anaokulu onu, belli saatlerde yiyip içmeye, dinlenmeye alıştırtarak bunu sağlar. Çevresini temiz tutmak, el yıkamak, diş ovmak gibi temizlikle, başkalarına karşı nazık davranmak, onlarla iyi ilişkiler kurmak gibi toplum kurallarıyla ilgili iyi alışkanlıklar bu yaşlarda edinilirse çocukta tabii bir hal olarak devam eder.

III. 2.3 : DUYU ORGANLARI VE ZİHİN YETENEKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Vücudun dış alemle ilişkisini kuran duyu organlarının okul-öncesi çağında geliştirilmesi, çocuğun öğrenim hayatına başarıyla başlayıp öyle devam etmesinde büyük rol oynar. Anaokulunda ona hazırlanan ve çeşitli duyu organlarına hitap eden canlı tecrübeler, çocukta hemen ifade etmek istediği izlenimler uyandırarak onun dil bakımından da gelişimine imkan sağlar.

Psikoloji ve norofizyoloji alanlarındaki yeni araştırmalar, temel öğrenme yeteneklerinin geliştirilmesi ve birçok bilgilerin edinilmesi için en elverişli zamanın, çocuğun ilkokula başlamadan önceki çağında geçtiğini göstermektedir. Bu bakımdan onun dikkat, bellek, muhakeme v.b. zihnin yeteneklerinin geliştirilmesi de özellikle anaokulunun görevleri arasına girer.

III. 2.4 : SORUMLULUK VE ÖZGÜRLÜK DUYGULARININ BELİRİP YERLEŞMESİ

Çocuğun sevgi, ilgi, arkadaş, oyun gibi ihtiyaçları onda toplum içinde bulunmak istediğini uyandırır. Fakat Okul -öncesi çocuklar, hep kendini düşünen bir karakter gösterirler. Çocukta bu hal, bazen kendi ile diğerlerini fark edememekten olur. Topluma uyabilmesi için anaokulu ona yaşına uygun görevler verir. Böylece onun kendisini başkalarından ayırdedip onların farkına varmasına, çevresine faydalı olmayı ve bundan zevk almayı öğrenmesine, sorumluluk duygusunun uyanıp gelişmesine yardımcı olur.

Okulda hep beraber yapılan (Yemek, uyku v.b.) bazı sınırlı faaliyetler vardır. Buna karşılık çocuğun hareket ve seçimlerinde serbest kalması, onun ruh sağlığı ve kişiliğinin gelişimi bakımından çok önemlidir.

III. 2.5 : İLKOKULA UYMAYI SAĞLAYACAK TECRÜBELERİN KAZANILMASI

İlkokul çocuğu kendi amaçlarına göre yetiştirebilmek için onda bir tecrübe temelini bulduğunu varsayar. Bu tecrübelerdeki eksiklik, çocuğun başarısını engelleyen, onu daha elverişli şartlarla yetişip ilkokula başlayan çocuklardan geri bırakan bir faktör olur. Bu durum onun ruh sağlığını tehdit eder.

İlkokulda okumaya başlayacak olan çocuğun, o yaşa göre çok soyut sembollerle sesleri sıkıntısız birleştirebilmesi için duyu organlarını ve zihin yeteneklerinin daha basit ve somut benzer tecrübelerle (Resimlerle) önceden geliştirilmesi gerekir. Okumanın geniş ölçüde çocuğun dil bakımından gelişmesine bağlı olduğu da bir gerçektir. Bu gelişmeyi ve ilkokul hayatının çocuktan beklediği duygusal ve sosyal olgunluk derecesini çocuk, anaokulundaki tecrübelerden elde eder ve ilkokula hazırlanmış olur.

IV. BÖLÜM : ANAOKULLARINDA MİMARİ TASARIM İLKELERİ

IV. 1 : ANAOKULU BİNASININ YERİ VE ÖZELLİKLERİ

Yer Seçimi :

- a. Çocukların kolayca gidip gelebileceği yakınlıkta ve onların semtinde olmalı,
- b. Yerin civarında tehlikeli uçurumlar bulunmamalı, toprağında nem ve kayma olmamalı,
- c. Çevresi açık, havalandırılması kolay olmalı, yakınlarında kok, havagazı fabrikası gibi zararlı gaz çıkararak çevresinin havasını bozacak tesis bulunmamalı,
- d. Çocuğun sessiz, rahatsız olmadan bir hayat sürebilmesi için gürültüden uzak olması,
- e. Çocuk için çok korkunç olan mezarlıklardan en az 100-150 metre uzaklıkta bulunmalı,
- f. Çevrenin nüfusunun en çok %12'si 3-6 yaş arasında olduğunda ve her yıl % 2-3 nüfus artışı dikkate alınarak çocuk sayısı hesaplanmalı, her çocuk için 10 m² yer kabul edilerek buna göre okul binasının yeri seçilmelidir.

Özellikleri :

- a. Merdiven sorunu olmayan, tek katlı binalar anaokulu için daha uygundur. Ön girişte, çocukların binaya gelişleri ve evlere dağıtımı için saçaklı ve korunmalı bin kapı bulunmalıdır.
- b. Girişte, çocukların ailelerini, ailelerin çocukları bekleyeceği bir salon bulunmalı, bu salonun orta yerine banklar konmalıdır. Böyle bir salon, kapalı teneffüshane veya geniş olan koridorda da kurulabilir.
- c. Anaokulu binasının bahçesi, binanın arkasında olmalı, olanaklar çerçevesinde ana yoldan ve trafikten uzak bir yere yerleştirilmelidir.
- d. Anaokulu binasının çocukları yönlendirici olabilmesi ve programların başarılı bir biçimde uygulanabilmesi için ana-

okulunun içinde ve bahçede çocukların oyun oynayabileceği, yeterli genişlikte oyun alanları olmalıdır.

e. Bina güvenlik ve sağlık koşullarına uygun olmalıdır. Grup odaları güneşe bakmalı, yeterince aydınlık, iyi havalandırılmış, temiz, çocuğun sağlığına zararlı akımlardan ve nemden arınmış olmalı, soğuk havalarda yeterince ısıtılmalıdır.

f. Bir tehlike anında çocukların binadan çıkarılma planı hazırlanmış ve denenmiş olmalıdır. Telefonların yanında tehlike anında başvurulacak yerlerin telefon numaraları belirtilmiş olmalı, ayrıca binanın belirli yerlerine yangın söndürücüler yerleştirilerek düzenli bir şekilde denetlenmelidir.

g. Anaokulunda kapı ve pencereler kesinlikle çocuğun boyutunda olmalı, kolayca açılıp kapanabilmeli, havalandırma sağlayacak şekilde yerleştirilmelidir. Programda sürekliliği sağlamak açısından dış kapıların doğrudan doğruya bahçeye açılması ve çocukların kendi başlarına kapıyı açmalarını önlemek için kapı kilidi ulaşamayacakları bir yerde olmalıdır.

h. Binanın herhangi bir tarafında, sivri ve çocuklara çarpınca zarar verecek bir bölüm olmamalı, özellikle lavaboların altındaki boruların uçlarının sivri ve batıcı bir şekilde bırakılmayıp yontulmuş, radyatör uçlarının yuvarlak ve tüm mobilyaların yuvarlak uçlu olmasına özen göstermelidir.

i. Kaza olasılıklarını önlemek için soba ve radyatörlerin çevresi bir paravan ile çevrilmelidir.

j. Duvarlar ve odanın tavanı kolaylıkla temizlenebilecek gibi olmalı (plastik badana), kağıt ile kaplanmamalı, taban da yine aynı amaçla marley ile kaplı olmalıdır. Çocuklar yerde oynamaktan hoşlandıklarından, bazı kısımlar halı ile kaplanmalıdır. Ayrıca oyun köşelerine gürültüyü önlemek için halı kaplanabilir.

k. Gürültü, çocuğun sağlığına zararlı olduğundan, tavanlar ses geçirmeyen bir malzeme ile kaplanmalı, kapılara, masa ve sandalyelerin altına, pencerelere gürültüyü önlemek için lastik konulabilir. Ayrıca, odada bölmeler olması, çocukla-

rın küçük guruplar halinde oynamasını sağlayacağından gürültüyü önler.

k. Grup odasında lavabo ve musluk olmalıdır.

l. Anaokulu binasında, grup odası (oyun odası) dışında giyinme, tuvalet, dinlenme, yemek yeme gereksinimlerini gidermek için belirli alanlar ve araç-gereçlerin konduğu depolar olmalıdır.

IV. 1.1 : BİNANIN BÖLÜMLERİ VE NİTELİKLERİ

VESTİYER : Salonda veya dışarıda, duvara tesbit edilmiş, her çocuk için 0.30 m. aralıklı portmantolardan ibaret portatif vestiyer odalara konmamalıdır. Dersliğe hemen bitişik diğer bir kısımda bulunmalıdır. Portmantolar duvara çakılı ise duvarın elbiselere değmemesi için izoleli olması ve portmantoların yerden en çok 1.00 m. yüksekte bulunması gerekmektedir. Çocukların yerlerini kolayca bulabilmeleri için portmantoların yanına veya üzerine çocukların resimlerini veya hayvan resimleri yapıştırılmalıdır.

Buradaki alan gereksinmesi anaokulunun büyüklüğüne bağlıdır. Bir örnek vermek gerekirse, 20 çocuk için 3 metre duvar yüzeyi gereklidir.

DİNLENME SALONU : Oyun odasının yanında, kışın eve gidemeyecek çocukların barınmalarına yarayacak, sıcaklığı normal, küçüklerin öğle uykuları için gerekli yatakların bulunduğu salondur. Konan yataklar yerden en fazla 0.50 m. yükseklikte olmalı ve battaniye, yorgan, yastık bulunmalıdır. Minder içine gerilmiş battaniye veya yumuşak döşemelik kumaş olabilir. En uygun yön güney ve güney-doğudur.

TEMİZLİK SALONU (WC-LAVABOLAR) : Bir gurupta 6-10 çocuğun yıkanabileceği sayıda lavabonun bulunduğu kısımdır. Çocuklara bazı alışkanlıklar burada verileceğinden, çocuğun lavaboyu kullanarak çalıştırması, temizliğini yapması, helada ihtiyacını görmesi, yıkanması ve kurulanması titizlikle bu

bölümde ele alınacaktır. Burada ayrıca havlu ve önlüklerini asması için 0.20 m. aralıklı nikel, bakır veya pirinç çengeller bulunmalıdır.

Bu ıslak olan hacimlerde, yıkanma hacmi ile hela hacimlerini ayırmak ve bu iki gurubu beraber düşünmek gibi iki türlü olasılık vardır. Bunları ayrı yapmak sıhhi açıdan olumludur. Buna karşılık birleştirmek denetimde kolaylığı sağlar.

Pedagoglara göre, WC ve lavabo hacimlerinde mahremiyet aranmaz.

Bu hacimler için yurdumuzda anaokulları açılırken aranan şartlar; 25 erkek çocuğa 1 WC ve 1 pisuvar, 25 kız çocuğa 1 WC ve 40 çocuğa bir lavabo olarak düzenlenmiştir.

Islak hacimlerin boyutları ise şöyledir : Lavabolar serbest yapılıyor ise, min 2.87⁵ m. genişliğinde olmalı, lavabo yüksekliği 50-60 cm. musluk yüksekliği 35 cm. olmalıdır. Çocukların helaları 70-90 cm. eninde ve klozet yüksekliği 35 cm. olmalıdır. Helalar arasındaki ayırıcı duvarlar 1.30-1.50 m. yüksekliğinde düşünülmelidir.

DOKTOR MUAYENE ODASI (ACİL SERVİS) : Aydınlık, soğuk havalarda sürekli olarak sıcak tutulan bir odadır. Çocuk doktoru burada çocukları muayene eder. Muayene için gerekli alet, muayene masası, ilaçlar ve bunların dolapları, soyunmak için bir bölmeli kısım, doktor, hemşire veya sağlık memuru için masa ve sandalye, bir baskül, boy ölçmek için tesbit edilmiş bir mezür ve bir lavabo doktor muayene odasının lüzumlu araçlarındandır.

MUTFAK VE YEMEKHANE : Ya beraber yahutta ayrı ayrı olabilir. Yer çimento veya parke, bir köşede fırın, temizlik salonuna sıcak su için fırına bitişik bir depo, çocukların evlerinden getirdikleri yemekleri koymak için bir yer, okuldan verilecek yemekler için gerekli malzeme ve avadanlık, ayrıca çocukların yemeklerini yemeleri için masa, sandalye ve ilgili mutfak levazımı, örtü, okul bahçesiyle irtibatlı bir ka-

pi (güzel havalarda orada yemek yenir) mutfak ve yemekhaneyi teşkil eder.

Mutfak ve yemek odasının boyutları anaokulunun büyüklüğüne bağlıdır. Bir örnek vermek gerekirse; 100 çocuk kapsamlı bir anaokulunda, mutfak için 30 m², depo için 8 m², bülaşık için de 12 m²lik alana gereksinme vardır.

İDARE ODALARI : Anaokulu, müdürü ve öğretmenler için birer oda, bunlara ait WC ve lavabolar, yönetim işleriyle ilgili evrak ve dosya ile diğer gerekli defterleri koymak için yeteri kadar dolap, sandalye ve masa düşünülmelidir.

DEPOLAR : Her anaokulunda tüm araç-gereçlerin bulunduğu bir genel depo, birde gruplara özgü depolar olması gerekir. Depoda, olanaklar elverdiğince çok raf olmalı, araç-gereçler düzenli bir şekilde depoya yerleştirilmelidir. Grup odalarına araç-gereçlerin yanı sıra grup yatakları da konabilir. Depolarda yaratıcı sanat etkinliklerine ilişkin araç-gereçler çocukların ulaşabileceği yükseklikte raflara konmalıdır.

LOJMAN : İmkan olduğu taktirde ihtiyaca göre anaokulu personeli için okul civarında yeteri kadar lojman yaptırılmalıdır.

IV. 1.2 : GRUP (OYUN) ODASI

Anaokulunun en önemli mekanıdır. Bu yüzden titizlikle incelenmesi gerekir.

a. Grup odası, anaokulunun diğer bölümlerinde olduğu gibi çocukların bağımsızlığını destekleyecek yönde düzenlenmelidir. Çocuk grup odasında bir köşeye çekilip kendi kendine oynama olanağına sahip olmalı, mobilya ve eşyaların boyutlarının çocuğa uygun olması gerekmektedir.

b. Öğretmen, grup odasını çocuklar yararına en verimli ve esnek bir şekilde düzenleyebilme hakkına sahip olmalıdır. Dolap ve kitaplar, karton kutular istenildiği şekilde kullanılarak küçük grupların oluşacağı bölmeler hazırlanabilmeli, başka amaçla hazırlanmış alanları oyun alanını veya müzik kö-

şesine dönüştürebilmelidir. Kısaca çocukların değişen ve yeni ortaya çıkan gereksinimlerini zaman içinde karşılayacak şekilde, öğretmenin grubu değiştirmesine olanak sağlayan esnek bir düzenleme, eğitim amaçlarına enolumlu ve uygun çözümlerin ortaya çıkmasına yolaçabilir.

c. Öğretmen grup odasında gerekli güvenlik ve verimlilik önlemlerini alarak, koşulları çocuklar için daha yararlı bir duruma getirmelidir.

d. Oyun odalarının ısı dereceleri sağlık açısından çok önemlidir. Bu konu için $18-20^{\circ}\text{C}$ uygun kabul edilir. Radyatör ya pencere altında yada dış duvarda olmalıdır. Böylece ısı dengesi kurulmuş olur.

e. Oyun odasının büyüklüğü, çocuk sayısına ve eylemlerin çeşitliliğine bağlıdır. Ama genel olarak 2 m^2 lik alanın uygun olduğu söylenebilir.

f. 20 çocuk için 30 m^2

25 çocuk için $37,5\text{ m}^2$

30 çocuk için 45 m^2 büyüklükte olmalıdır.

g. Grup-Oyun odasının yüksekliği en az 4 m. en çok 8 metredir. Tavan düz, süssüz, pervazsız, döşeme su geçirmez bir yapıda, çimento üzeri linoleum yahut ahşap parke ve cilalı, yerden 1 m. yukarıda tabloların asılması için duvarlarında takoz bulunması gerekir. Pencereleer tavana kadar devam etmeli ve yerden 0.50 m.den itibaren başlayarak dikdörtgen şeklinden yükselmelidir.

h. Odalardaki sandalyeler çocukların oturmalarına ve rahat etmelerine elverişli, ağaçtan yapılmış şu ölçülerde ve dört boyda olmalıdır:

. Çocukların oturdukları kısımların yerden yüksekliği 0,21 0,23-0.30 m., arkaları 0.25-0.31-0.37-0.44 m. ve oturma yerleri 0.30 m. olmalıdır.

. Masalar dikdörtgen şeklinde ve kare şeklinde veya yuvarlak olacaktır.

. Tek kişilik masalar kare şeklinde ve dört boyda 0.42-0.44-0.46-0.52 m.

. 2,3,4 kişilik masalar dikdörtgen şeklinde ve dört boyda

şu ölçülerde olmalıdır :

Yerden yükseklik : 0.42-0.44-0.45-0.52 m.

Genişlik : 0.40 m.

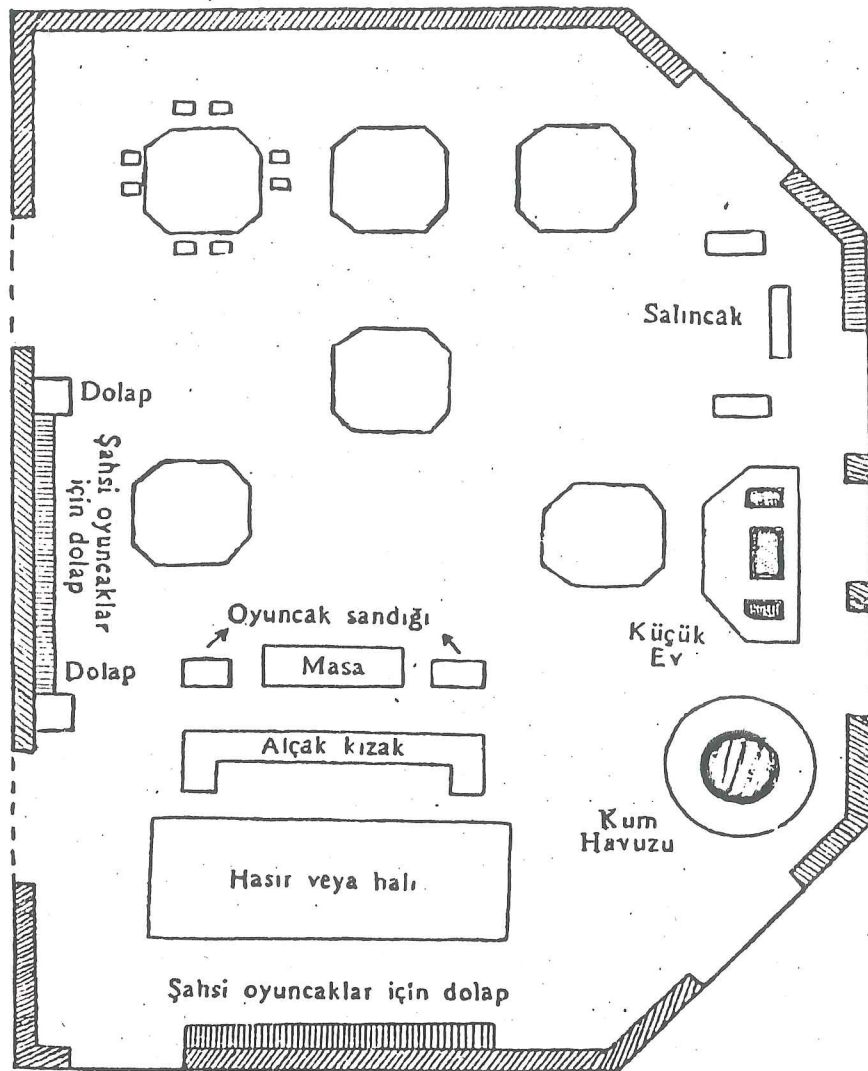
Boy : Her çocuk için 0.45 m.

İki çocuk için : $2 \times 0.45 = 0.90$ m.

Üç çocuk için : $3 \times 0.45 = 1.35$ m.

Dört çocuk için : $4 \times 0.45 = 1.80$ m.

. Yuvarlak masalar : Küçükleri 0.58 m. büyükleri 2 m. çapında olmalıdır .

Bir ana okulunun oyun odasının yerleştirilmesi.
(Ana okulunda eğitim-S.Kantarcıoğlu-S.49)

IV. 1.3 : DIŞ MEKAN (BAHÇE)

Anaokulunun en önemli bölümlerinden biri bahçedir. Çünkü açık hava oyunları çocuğun gelişimi için çok önemlidir. Bu nedenle bahçe, iyi düzenlenmeli ve donatılmalıdır. Tıpkı grup odası gibi planlı bir biçimde kullanılmalıdır. İdeal bir bahçe, anaokulu binasının kapladığı alanın en az iki katı genişlikte olmalıdır. Bahçede hem çocukların koşup oynayacağı çimenli alanlar, hem bisikletlerini gezdirecekleri çimento yollar, hem kum havuzu bulunmalıdır. Çocukların tırmanabilecekleri aynı zamanda gölge veren ağaçlar bulunması, bahçeyi daha çekici yapar. Bahçede çeşitli oyuncaklar bulundurulmalı ve bunlar sürekli yenilenip onarılmalıdır. Bahçede taşlar, çukurlar, kırık oyuncaklar, su birikintisi, sigara izmaritleri olmamasına özen gösterilmelidir.

Anaokulu binasının bahçesi, binanın arkasında olmalı, olanaklar çerçevesinde ana yoldan ve trafikten uzak bir yere yerleştirilmelidir. Bahçenin çevresi yüksek bir duvarla yada tel örgü ile çevrilmelidir. Bahçe kapısının kilidi. çocukların açamayacağı kadar karmaşık, ulaşamayacağı kadar yüksek olmalıdır. Bahçe, çocukların binaya geldiği ve dağıldığı kapılarla doğrudan ilişkili, çocuklar güzel havalarda sabahları doğrudan doğruya bahçeye çıkabildikleri gibi aynı şekilde doğrudan doğruya bahçeden eve dağılabilmelidir. Ayrıca böyle bir durum, ana babaların çocukları bahçede gözleyebilmelerine de yardımcı olur.

Açık oyun yeri çocuk başına Amerika'da 9 m², Almanya'da 5 m² olarak tesbit edilmiştir. Yurdumuzda ise; anaokulu açılırken aranan, anaokulunun bahçeli olmasıdır.

Dış mekan (Bahçe) aşağıdaki oyunlara olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir:

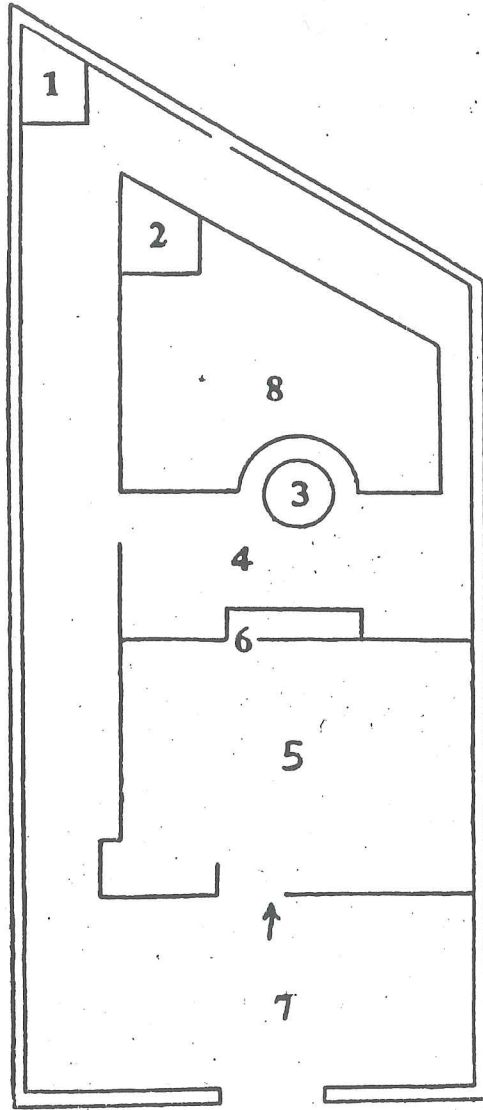
a. Aktif fiziksel oyun : Koşmak, tırmanmak, sallanmak ve kaymak gibi.

b. Pasif oyun : Oturmak ve konuşmak gibi.

c. Hurda malzeme ve kum ile inşaa.

d. Oyunlar : Malzemeler ve donanımlar ile kooperatif oyun.

Bütün bu oyun donanımları dış alanda gelişigüzel düzenlenmeyip, çocukların hayal güçlerini geliştirecek ve grup oyunlarının düzenlenmesine olanak verecek bir oyun bahçesi şeklinde tertiplenirse, çocukların öğrenme ihtiyaçlarına tam olarak cevap veren bir çevre sağlanmış olur.

1. Camasırılık.
2. Kumhavuzu.
3. Çardak.
4. Ağaçlık avlu
5. Odaları ve tesisleri
6. Koruyan rüzgârlık.
7. Avlu
8. Çimenlik.

~ Bir ana okulunun bina ve bahçe planı.
(Ana okulunda eğitim-S.Kantarcıoğlu-S.46)

ŞEHİR İÇİNDE BİR ÇATININ OYUN YERİ OLARAK DÜZENLENMESİ

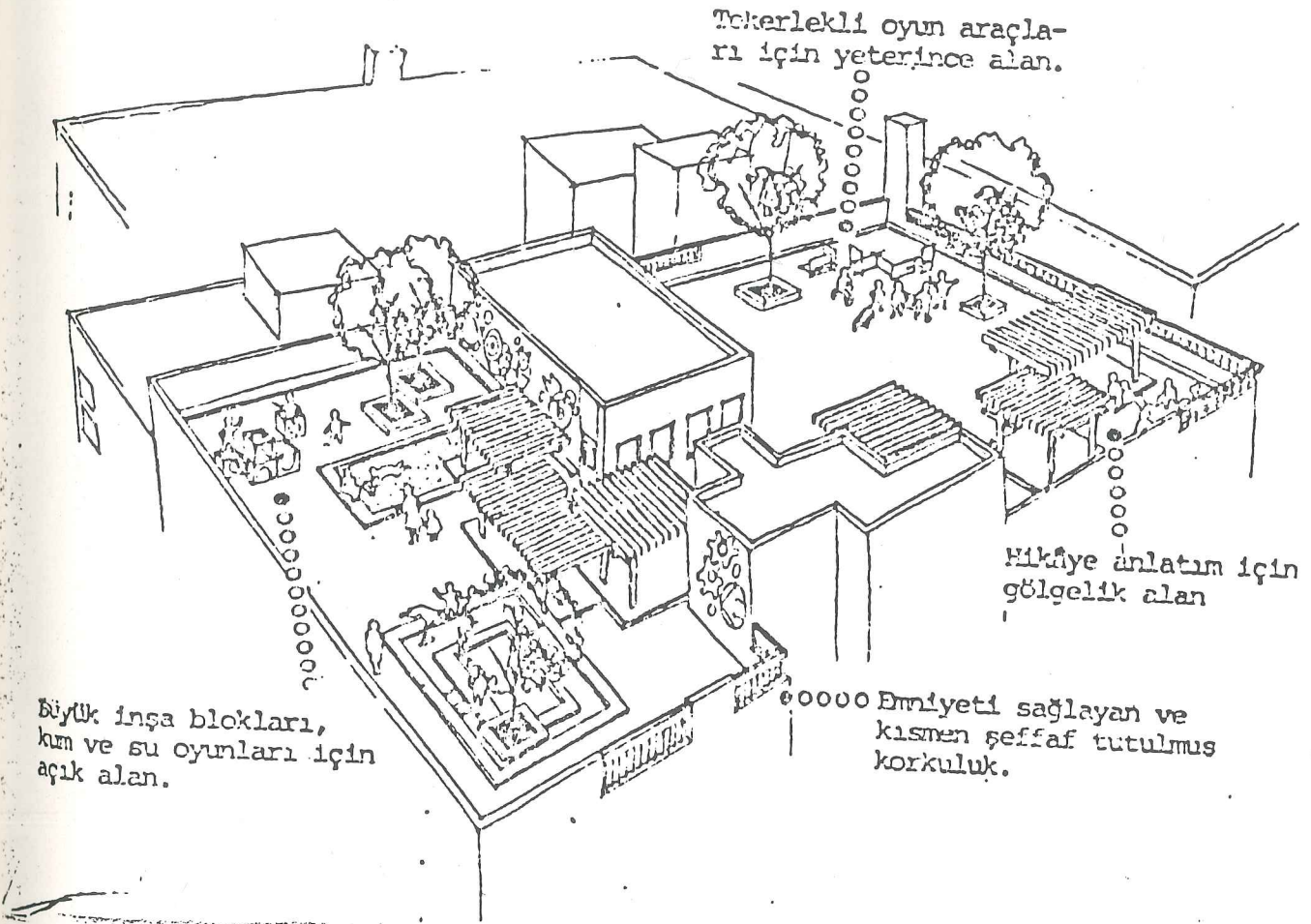
Düşmenin maruz kalacağı
ekstra yükler (kum ve su
havuzu, gölgelik ve ye-
şillik için ağaç v.s.)
için iyi bir statik çö-
züm gereği.

Tekerlekli oyun araçla-
rı için yeterince alan.

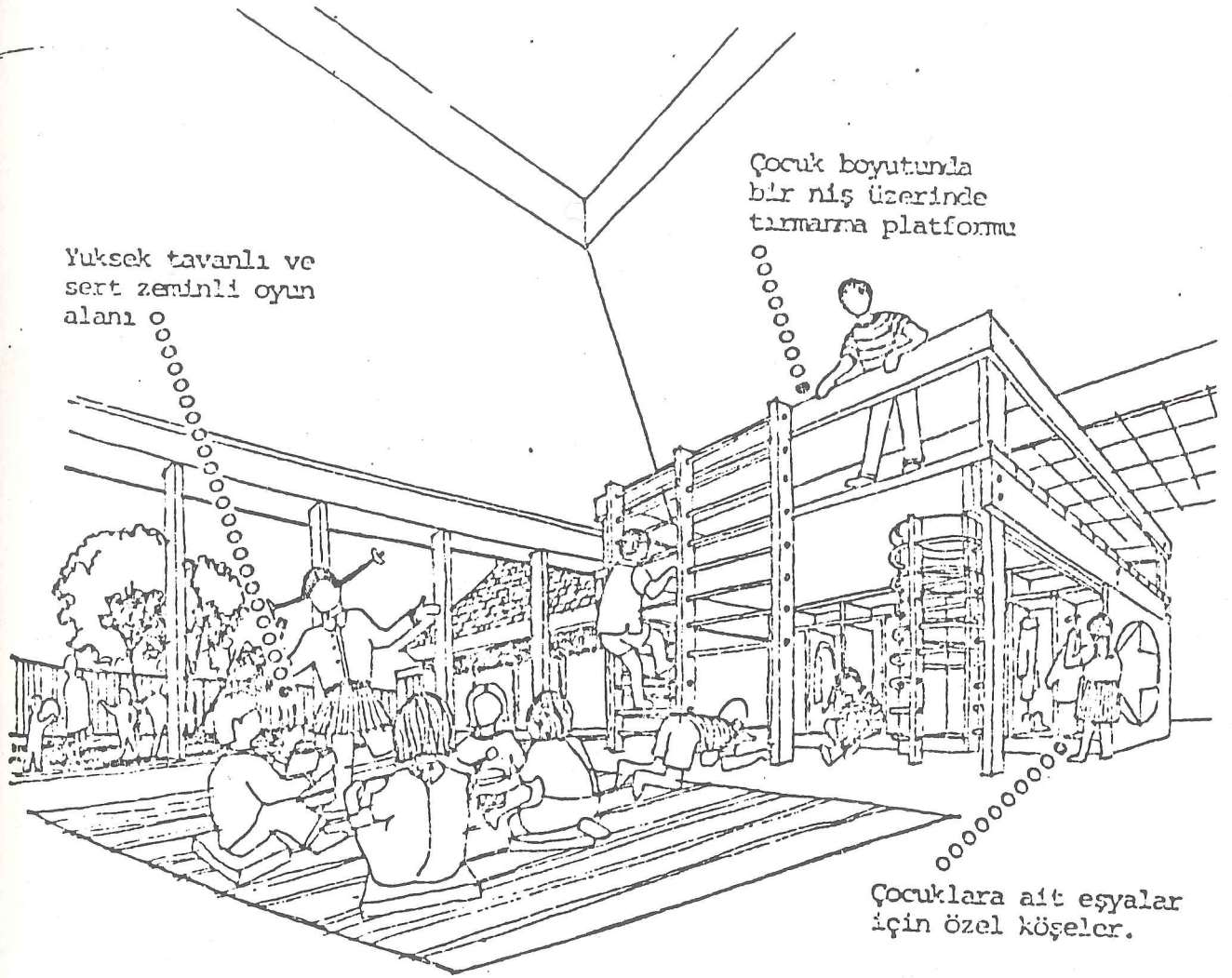
Fikriye anlatım için
gölgelik alan

Büyük inşa blokları,
kum ve su oyunları için
açık alan.

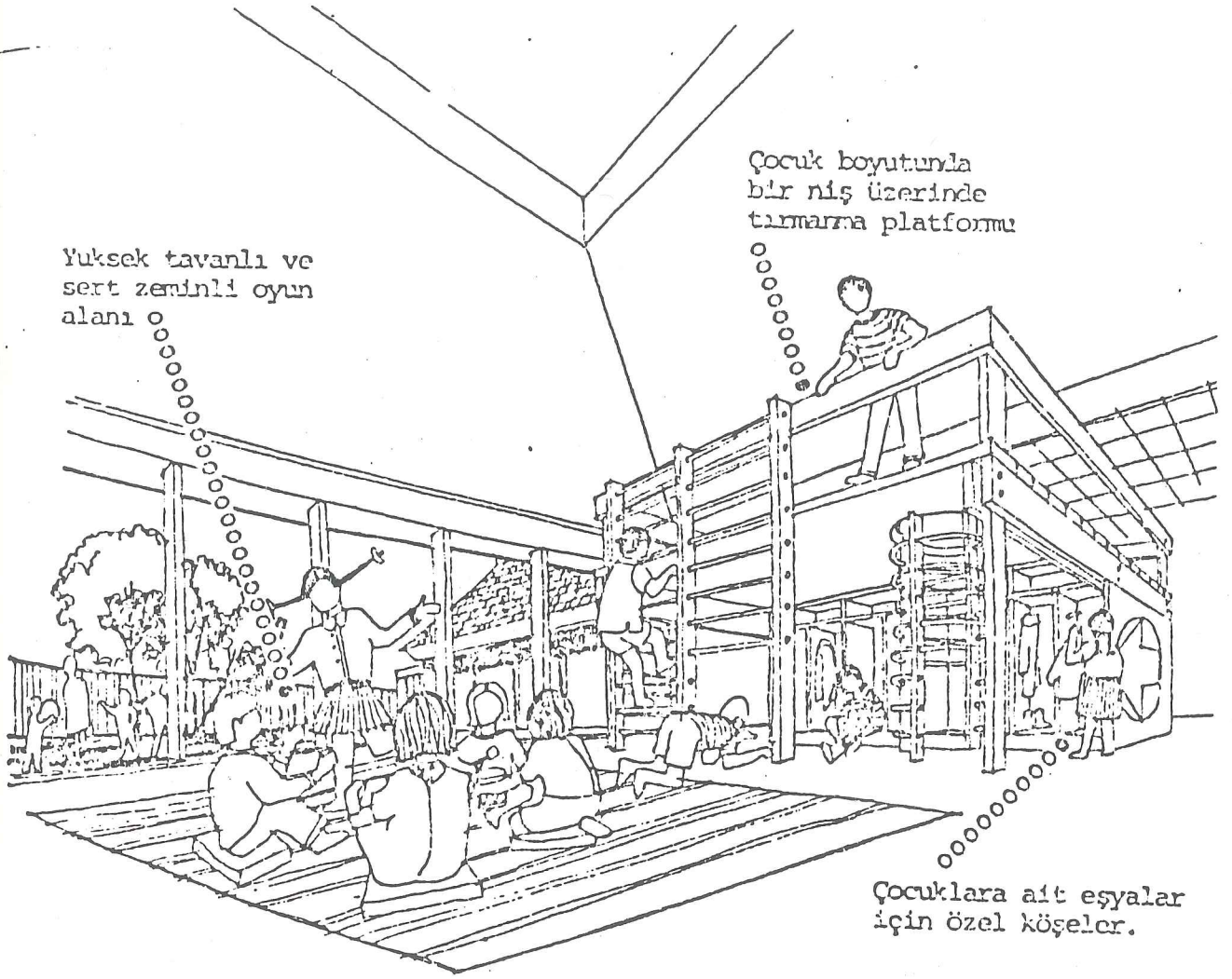
Emniyeti sağlayan ve
kısmen şeffaf tutulmuş
korkuluk.

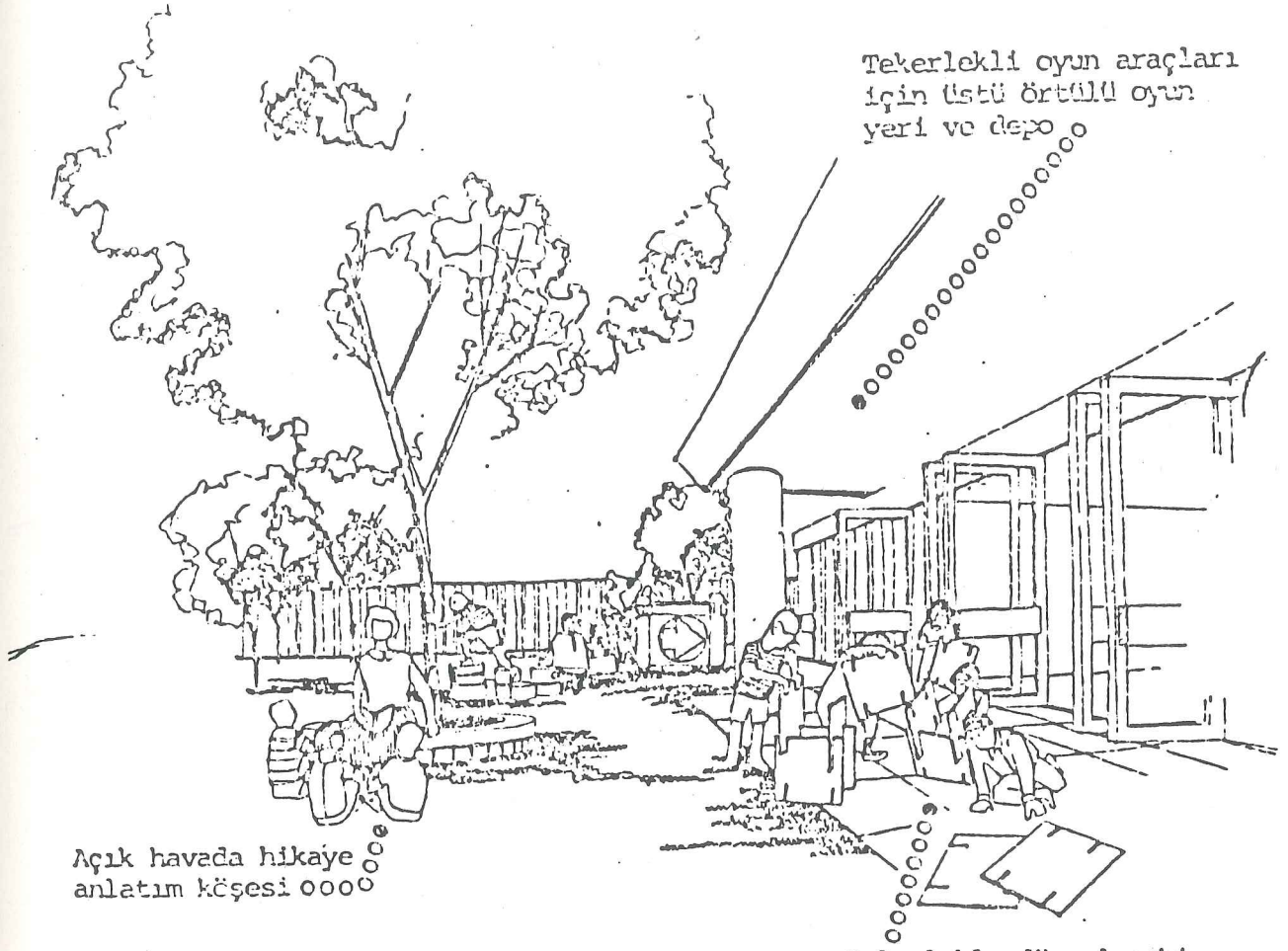

ÇEŞİTLİ OYUN GEREKSİNİMLERİNE CEVAP
VEREN DEĞİŞİK ÇEVRE DÜZENLENMESİ

ÇEŞİTLİ OYUN GEREKSİNİMLERİNE CEVAP
VEREN DEĞİŞİK ÇEVRE DÜZENLENMESİ

Tekerlekli oyun araçları
için üstü örtülü oyun
yeri ve depo

Açık havada hikaye
anlatım köşesi oooo

AÇIK OYUN YERİNİN
İÇ MEKANIN DEVAMI OLARAK DÜZENLENMESİ

Kolaylıkla düzenlenebi-
len yarıklı levhalar
değişik düzenlemelere
olanak vererek yaratıcı-
lığı geliştirir.

Alçak tavan ve halı
sakin atmosfer yaratır.ooo

Bazı özel oyun yerleri-
nin değişik şekilde ay-
dınlatılması vizüel çeşni
getirir. ooooooooooooo

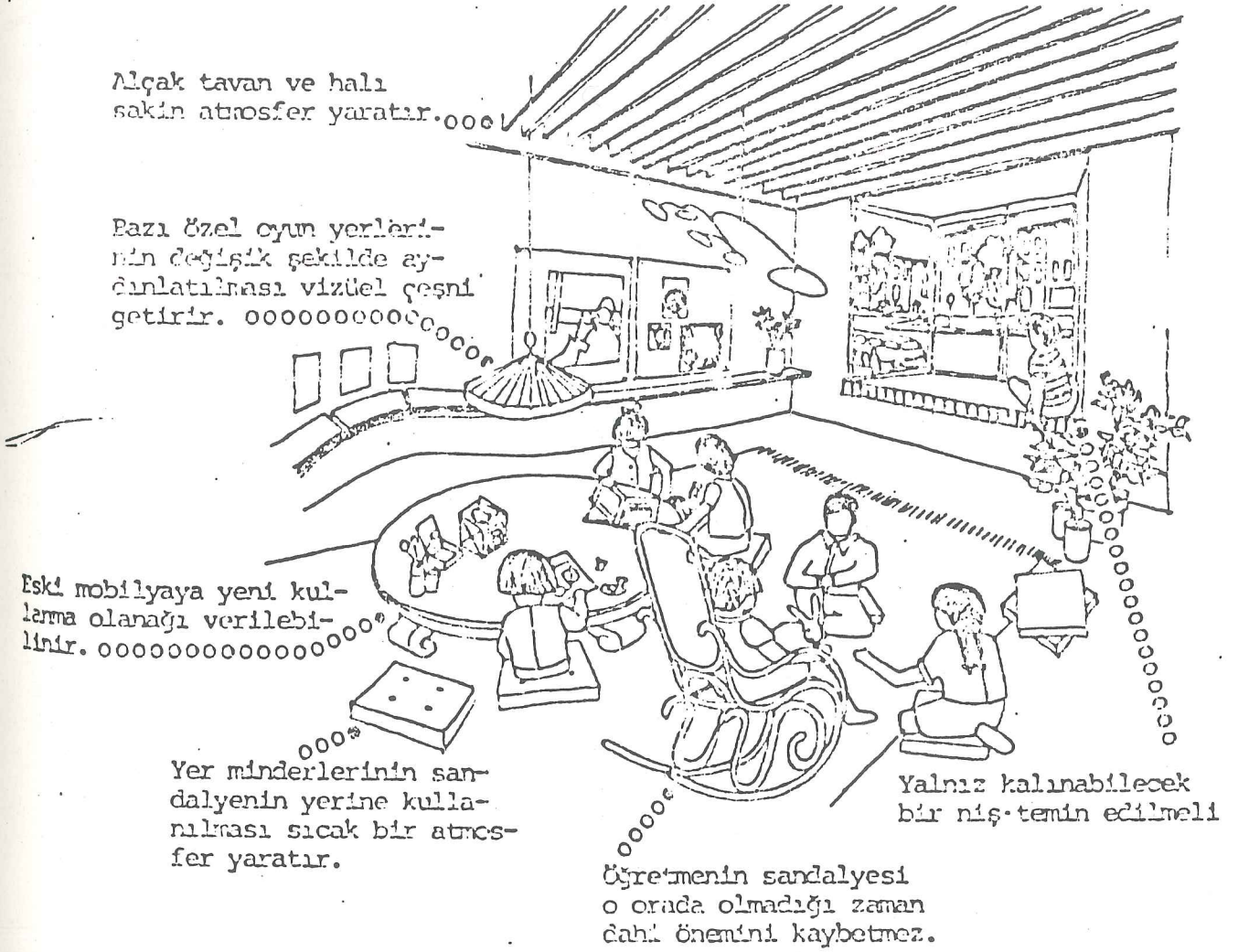
Eski mobilyaya yeni kul-
lanma olanağı verilebi-
lir. ooooooooooooooooo

Yer minderlerinin san-
dalyenin yerine kulla-
nılması sıcak bir atms-
fer yaratır.

Öğretmenin sandalyesi
o orada olmadığı zaman
dahil önemini kaybetmez.

Yalnız kalınabilecek
bir niş-temin edilmeli

OYUN ODASININ BAZI KISIMLARININ
SAKIN OYUNLAR İÇİN DÜZENLENMESİ.

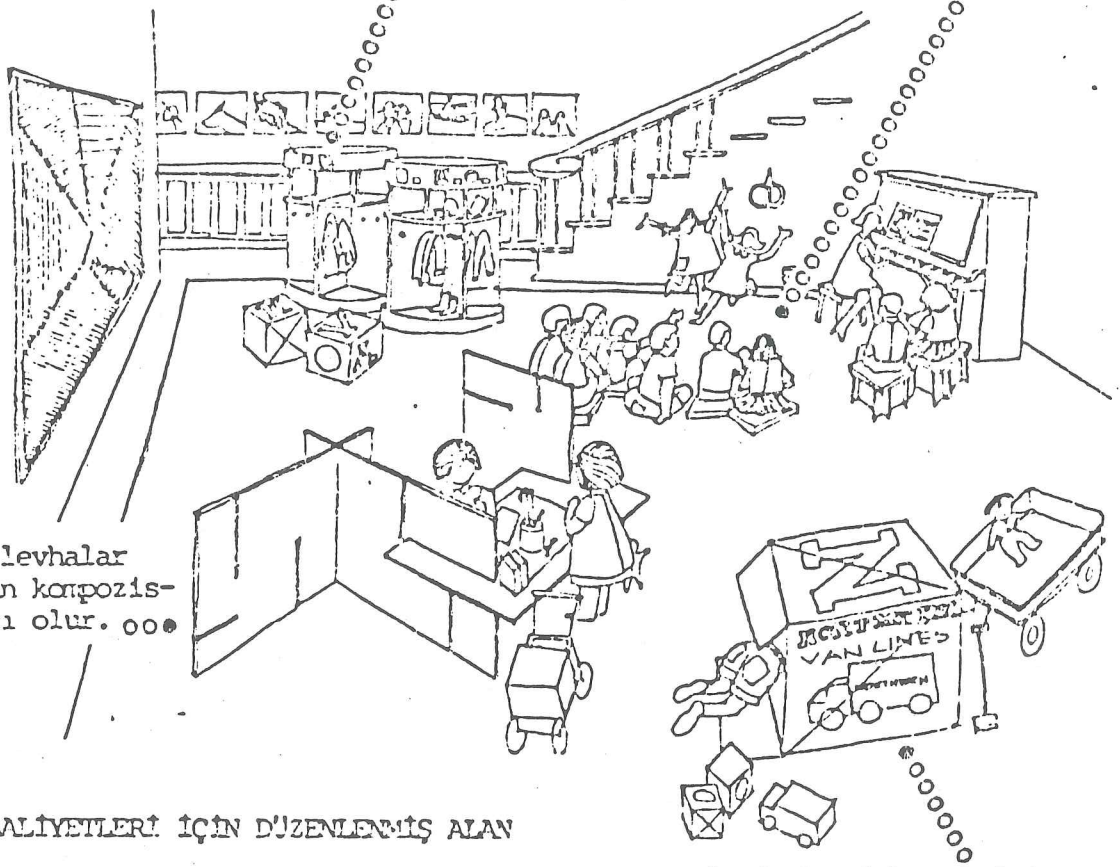
Girişe yakın yerdeki vestiyer, çocukların özel eşyaları içinde yer sağlamalı ve buradaki fotoğraflar veya değişik şekilli kartlar her birine ait eşyayı tanımlanmalı.○

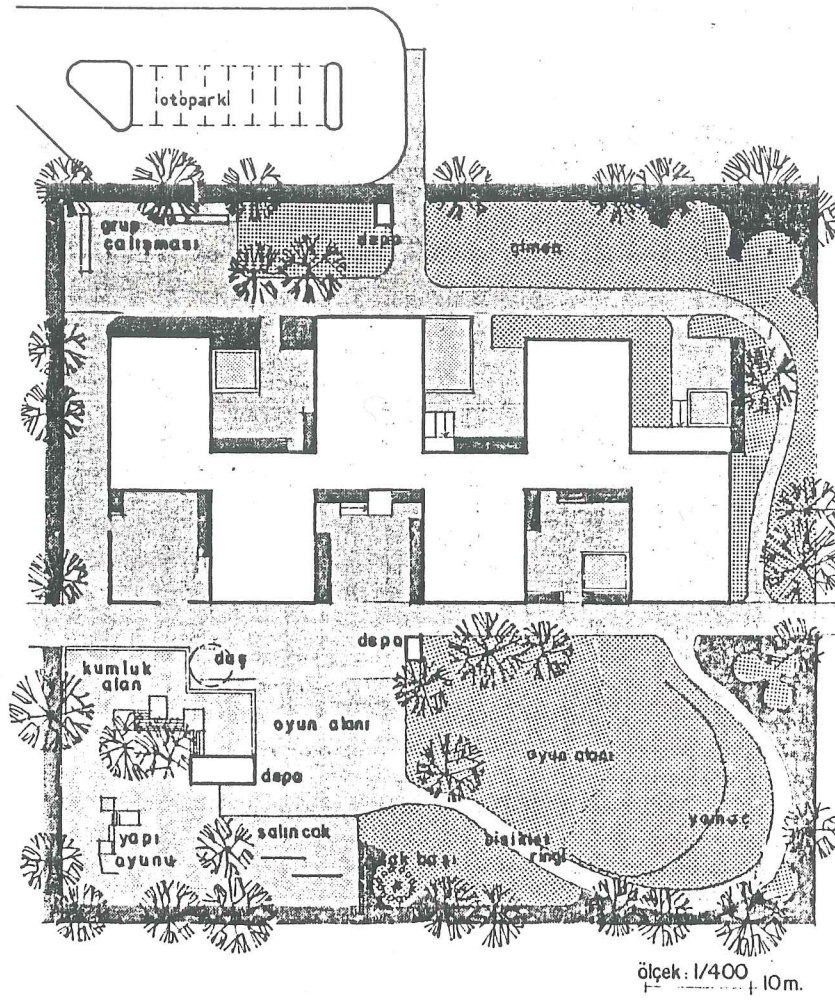
Yer minderleri ve kutular anı grup toplantılarına oturma imkânı hazırlar.

Yarıklı basit levhalar çok sayıda oyun kompozisyonuna yardımcı olur. ○○○

GRUP FAALİYETLERİ İÇİN DÜZENLENİŞ ALAN

Basit boş bir ambalaj kutusu muhayyilenin gelişmesine yardımcı olur.

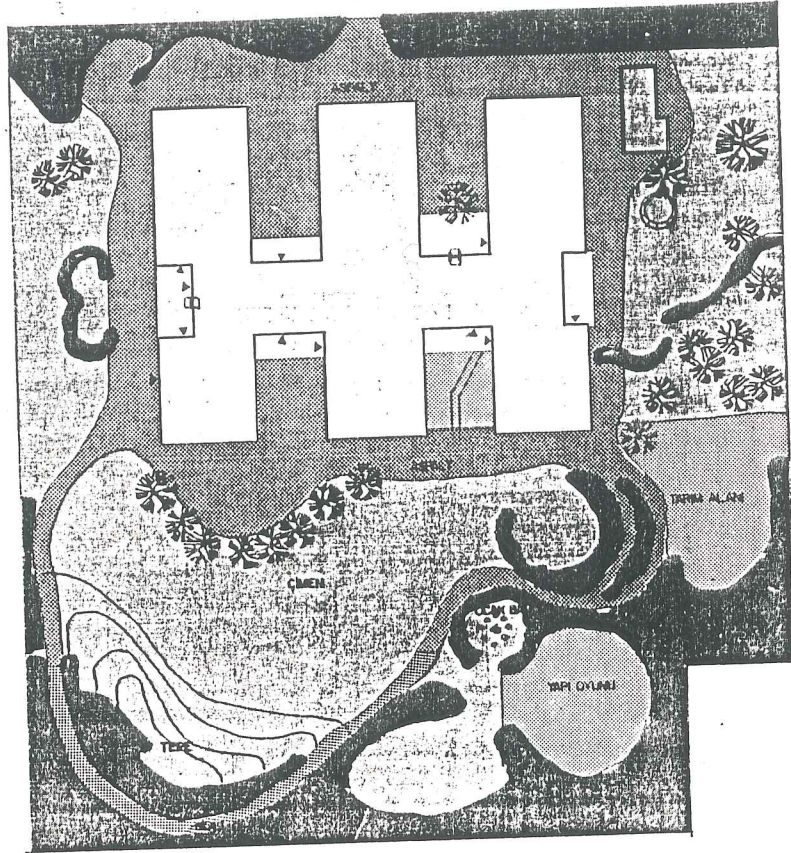

YUVA BAHÇESİNİN DÜZENLENMESİ

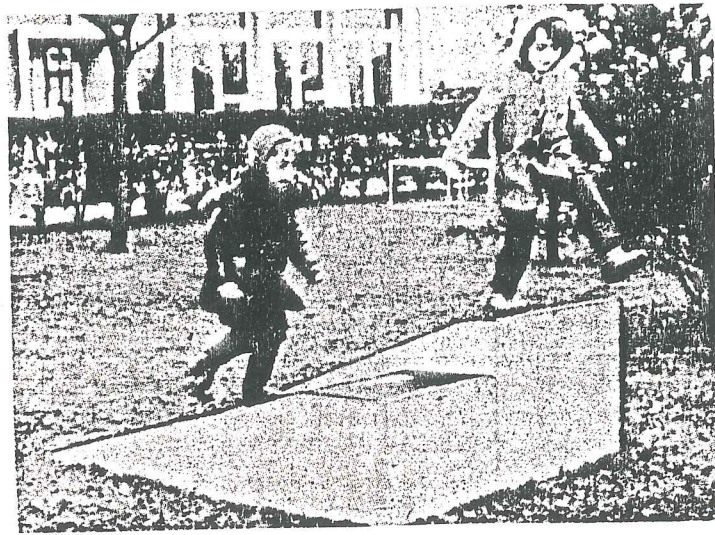

Oyun Köşesi-(Okul öncesi eğitim sistemi-A.Tunçel)

ALLGÄRDEN ÇOCUK YUVASI BAHÇE DÜZENLEMESİ

Okul öncesi eğitim sistemi (A.Tunçel-S.73)

IV. 2 : DOĞAL AYDINLATMA VE GÜNEŞ KONTROLÜ

Anaokulunda aydınlatmanın zorluğu, devamlı yer değiştirmesinden meydana gelmektedir. Parlaklık dengesini sağlamak için direkt veya indirekt kamaşma (eşya yüzeyinden gelen) önlenmeli, iyi bir görüş çevresinin temini için pencerelerin dağılışı, odanın şekli ve çeşitli yüzeylerin yansıtma faktörünü dikkate alarak en uygun aydınlatmayı temin etmelidir.

Talimatnameler bu konuda pencere yüzeyine, döşeme yüzeyinin min.% 2'si olarak tesbit etmiştir.

Güneş Kontrolü : Bunun için birçok sistemler vardır. Bunların bir kısmını şöyle sıralayabiliriz :

- a. Pencerede radyasyon kesici cam kullanılmalı,
- b. Çatı saçağından faydalanmak. Bu sistemde iklim gözönünde bulundurularak, güneşin mevsimlere göre odaya giriş açısından dikkatlice etüdü gerekir.
- c. Binanın içinde veya dışında panjur kullanmak,
- d. Işık geçiren (yarı saydam) jaluzi tipi perde kullanmak.

IV. 3 : ISITMA VE HAVALANDIRMA

Isıtma sisteminin seçimi yalnızca kalitesiyle ve etkinliğiyle ilgili olmayıp ısıtma gereksinmesi ile de ilgilidir. Sıcak iklimli bölgelerde, odalar genellikle kısa bir süre için ısıtılma ihtiyacındadır.

Soğuk iklimli bölgelerde, ısıнын ani değişiklikler gösterdiği ve rutubetli veya kuru iklimli ve rüzgarlı bölgelerde ise, ısıtma ve havalandırma önemli bir proje problemidir. Çok sıcak yaz günlerinde veya çok soğuk kış günlerinde faaliyetler kapalı hacimde geçeceği için oda içindeki hararet ve rutubetin iyi ayarlanması gerekir. Bu da genellikle % 35 rutubet ve 18-20°C ısı demektir.

Uyku odası için ısı daha düşük olabilir. Anaokullarında çocuklar genellikle yerde oynadıkları için yerin sıcak olması uygundur. Buda döşemeden ısıtma sisteminin uygun .

olabileceğini gösterir. Bu sistemde içinden sıcak su veya buhar geçen borular döşemenin içine yerleştirilir.

Bunun dışında pencere önlerinde radyatör veya konvektör kullanarak dışarıdan gelebilecek soğuk hava akımını kesmek mümkün olur.

Mahallin iklim şartları ve ekonomik faktörlerde gözönünde bulundurularak ısıtma sistemlerinden biri seçilebilir veya uygun şekilde karışık olarak birkaç sistem kullanılabilir. Havalandırma ise doğal veya suni olarak çocuğa zararlı hava cereyanından uzak tutacak şekilde sağlanmalıdır.

Birçok hallerde, özellikle havalandırmanın güç olduğu mevsimlerde bugünkü ilerlemiş tekniğin kolaylıkla sağlanabildiği ısıtma veya havalandırma sistemi birlikte kullanılarak okulun her iki ihtiyacı da karşılanabilir.

IV. 4 : AKUSTİK VE IŞIKLANDIRMA

Anaokullarında akustik ve ışıklandırma sorunu özel bir önemle üzerinde durulması gereken bir sorundur. Akustik çocukların ve yetişkinlerin rahatsız olmadan birbirlerini en uygun işitmelerini ve konuşmalarını sağlayacak biçimde düzenlenmelidir. Konuşulan dilin ve konuşma şeklinin karıştırmaya yapılamayacak kadar büyük bir bölümünü insan anaokulu çağında kapar. Dilsel canlandırma ve alıştırmaya çalışmaları her durumda akustiğe bağlıdır. Çocuğun ses kapma ve ses ayırma kapasitesi bu dönemde her ses olayı ile temelden etkilenir.

Çocuk mantık yapısını geliştirme çabası içinde iken, çevresindeki renk, form ve strüktürleri gözleme ve kavramaya çalışırken de ışıklandırma ile direk ilgi kurmak durumundadır. Şekilleri ayırmak, sınıflandırmak, resimleri anlayabilmek, sembolleri kavramak konusunda ışık durumu başrolü oynar.

Bu nedenlerle bina içi planlamada akustik ve ışıklandırmanın eksiksiz olarak çözülmeleri çocukların sağlıklı gelişmesi açısından kaçınılmazdır.

IV. 5 : PLANLAMADA YÖNLENDİRME

İklim özellikleri ile birlikte yaşantının büyük bir kısmının geçtiği oyun odasının uygun şekilde yönlendirilmesi gerekir.

Örneğin; kuzey yada kuzey-doğu yönü, soğuk bölgelerde ise güney-doğu yönü uygun kabul edilir. Buna karşılık batı yönü her iki iklim bölgesi için de uygun kabul edilmez.

Işık ve havalandırma yönünden oyun odası birden fazla yönlü olabilir.

IV. 6 : PLANLAMADA BÜYÜME VE ESNEKLİK

Anaokulu binasının yerleştirilmesinde binanın gelişme imkanının gözönünde tutularak yeteri kadar yer ayırmak gerekir. Bunun için binanın pavyon şeklinde tasarlanması yerinde bir karar olur.

Bina içinde esneklik, yeri kolay değiştirilebilen elemanlar ve mobilya ile sağlanabilir. Ancak, günlük değiştirme gereksinmesi gereksinmeyi tam bilip doğru plan yaparak bir yere kadar önlenebilmelidir.

IV. 7 : PLANLAMADA GRUP ODALARININ İŞLEYİŞ ANALİZİ

Her grup içindeki fonksiyonlara bağlı olarak aşağıdaki kat plan tipleri ortaya çıkmaktadır.

1. Dolaylı düzenleme (İndirekt)
2. Dolaylı - Dolaysız düzenleme (Direkt-İndirekt)
3. Dolaysız düzenleme (Direkt)

IV. 7.1 : DOLAYLI DÜZENLEME (İNDİREKT)

Bu tipin fonksiyon şeması, gardrop ve ıslak hacimlerin (WC, banyo, lavabo v.b.) merkezi olarak yerleştirilmesi şeklinde belirir. Bu düzenleme, çeşitli seçeneklere olanak verir.

Bu fonksiyon şemasına ilişkin bir temel gözlem de,

merkezi alanlar yardımcı servis odalarının dolaylı olarak düzenlenmesinin yapı maliyetinde bir tasarruf getirmesidir. Buna karşılık bir evdeki küçük ve birbirine yakın alan düzenlemelerinin çocuk yuvalarına yansıtılarak, grup birimlerinin birbirlerine yakın ölçüler içinde olmasına dayanan pedagojik teorinin ortaya çıkardığı gereklilikler burada kolaylıkla sağlanamaz.

IV. 7.2 : DOLAYLI - DOLAYSIZ DÜZENLEME (INDIREKT - DIREKT)

Bu düzenleme şeklinin fonksiyon şeması örneklerinde, yardımcı servis odalarının bir kısmı genellikle gardroplar, ana grup odalarına bitişik olarak yerleştirilmektedir. Diğer yardımcı servis oda grupları ise, grup odaları ile ancak dolaylı bir ilişki içindedir.

Dolaylı düzenleme şekline oranla çocuklar üzerinde daha kolay bir denetim sağlamak ve fonksiyon olarak birimin daha basit bir kullanımı mümkün olmaktadır.

IV. 7.3 : DOLAYSIZ DÜZENLEME (DIREKT)

Bu şekle göre inşa edilmiş yapılar; bağımsız, kapalı grup ünitelerine olanak verir. Gardrop alanı grup içerisinde dolaşım dağılımına hizmet eder. Grup odalarına, ıslak servis alanlarına ve bahçeye buradan ulaşılır. Bahçe çıkışının gardrop odası içinden oluşu ve gardrop odasının yıkanma hacimleri ile ilişkisi oluşu yapıda bir temizlik çekirdeğinin oluşmasını sağlar.

Bu sistemde, her grup odasının beraberinde bir servis odasını gerektirdiğinden, daha pahalı bir çözüm sistemidir.

IV. 8 : PLANLAMADA SİRKÜLASYON SİSTEMLERİ

Plan tipleri açısından iki tip sirkülasyon sistemi vardır;

1. Lineer Sirkülasyon : Grup odaları koridorun bir veya iki tarafındadır.

2. Merkezi Sirkülasyon : Merkezi bir holden bütün bölümlere dağılım yapılır.

IV. 8.1 : LINEER SİRKÜLASYON

KORİDORUN TEK YÖNLÜ KULLANILMASI : Bu tiplerde koridorun bir yanından grup odalarına ulaşılır, diğer yanı aydınlatma için kullanılır. Genellikle koridor alçak tutularak, grup odasının iki yönlü aydınlatılması sağlanır.

KORİDORUN İKİ YÖNLÜ KULLANILMASI : Grup odaları iki yanına yerleştirilir. Bu durumda koridorun aydınlatması ya uç noktalardan yada tepeden temin edilir. Tek yönlüye oranla daha ekonomiktir.

IV. 8.2 : MERKEZİ SİRKÜLASYON (Merkezi holden dağılımı)

Bu sistem sirkülasyonu oldukça kısaltır ve holdün çok maksatlı olarak kullanılma olanağı da ayrı bir avantaj sağlar.

Merkezi dolaşım sistemleri, iki taraflı koridor sistemi ile birleştirilerek ve üç yada dört tarafı kapalı üstü açık alanlar elde edilebilir (AVLULU TİP)

IV. 9 : PLANLAMADA BİNA TİPLERİ

Bina tiplerini bu yönden iki kısma ayırmak mümkündür:

1. Blok Tip
2. Pavyon tip

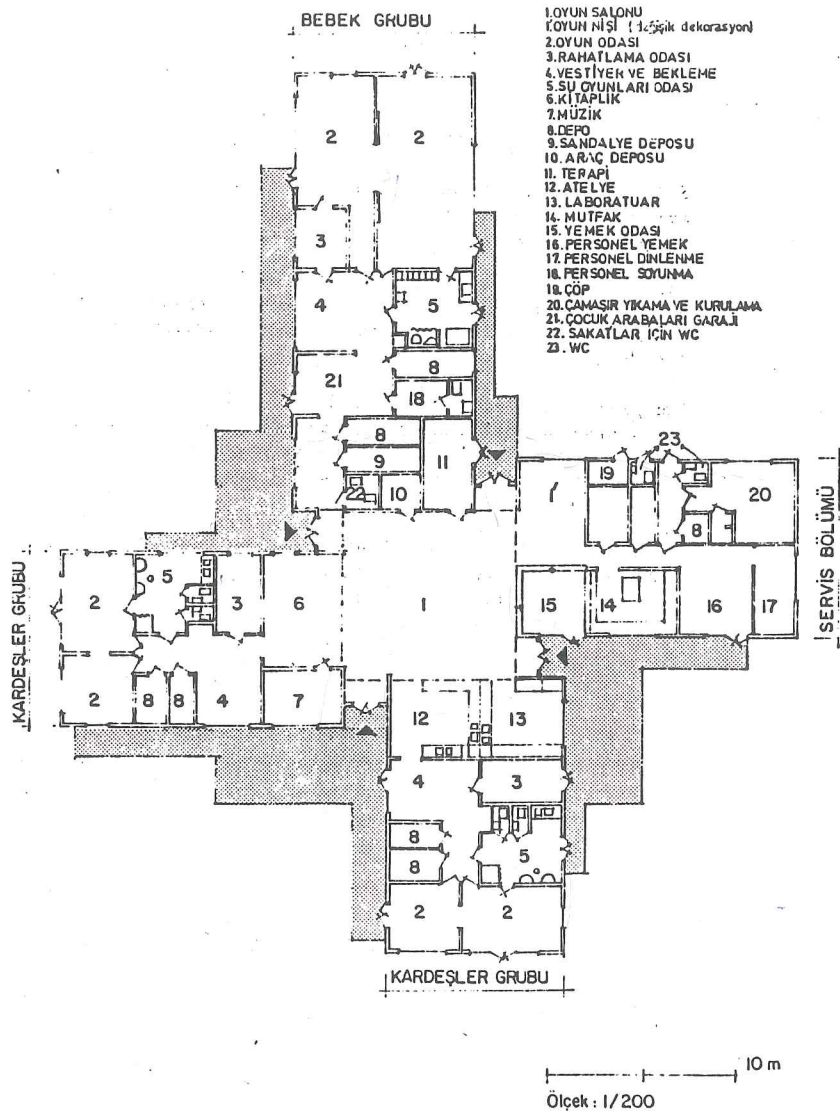
IV. 9.1 : BLOK TİP

Grup odalarının yanyana gelerek tek çatı altında toplanmasıdır. Bu yönden ekonomik olmasına karşılık kitle tesiri yaptığından çocuk psikolojisine uygun düşmez.

IV. 9.2 : PAVYON TİPİ

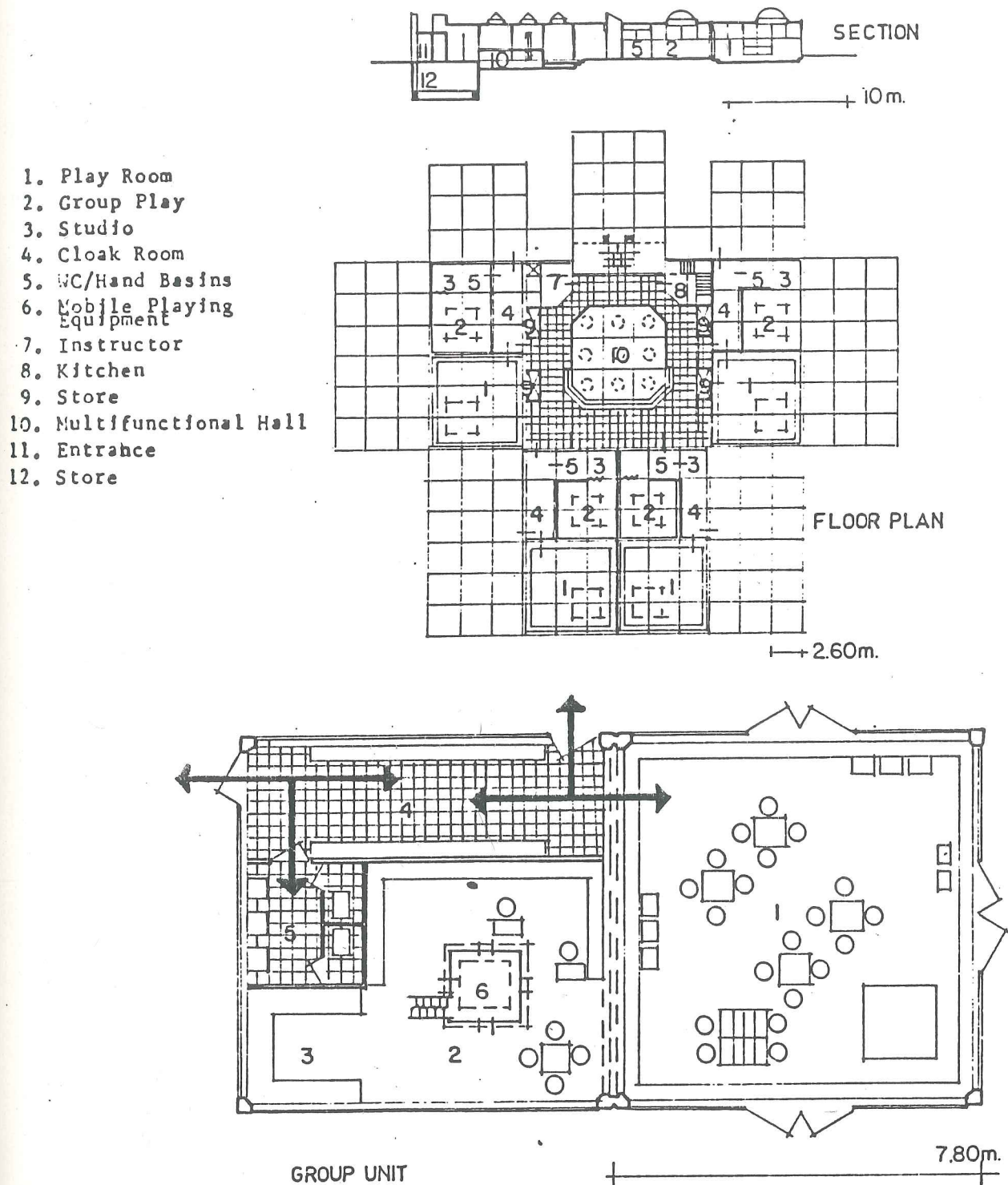
Grup odalarının ayrı ayrı pavyonlar şeklinde düzenlenip, ortak alanlarla birbirine bağlanması şeklindedir.

ÖRNEKLER

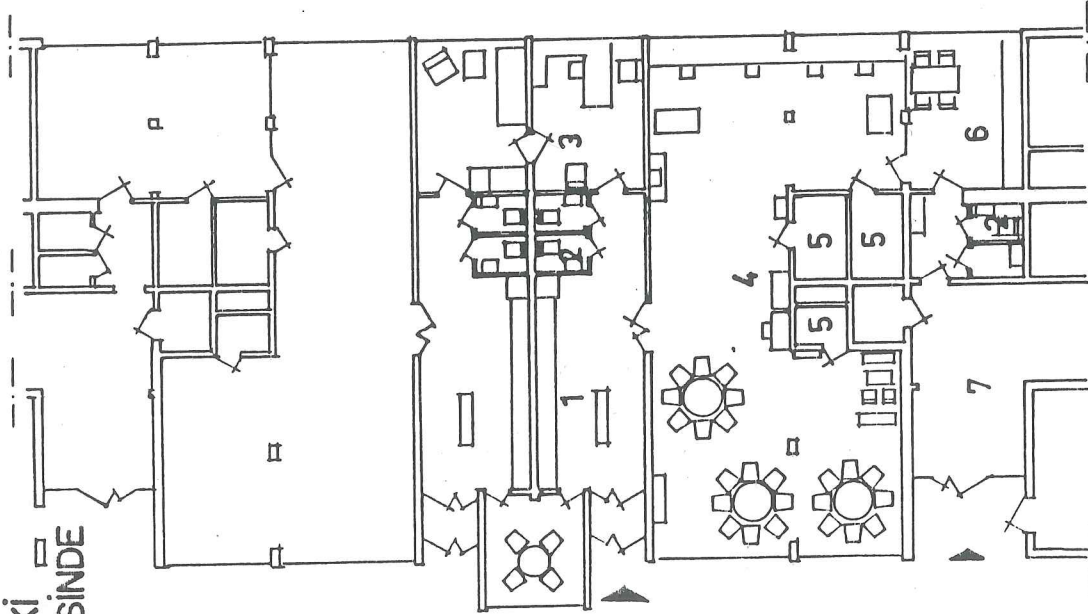

SOLLENTUNA'DA ÇOCUK YUVASI

KINDERGARTEN IN AUSTRIA

İSVEÇ'İN MALMÖ KENTİNDEKİ
YENİ BİR YERLEŞME BÖLGESİNDE
ÇOCUK YUVASI

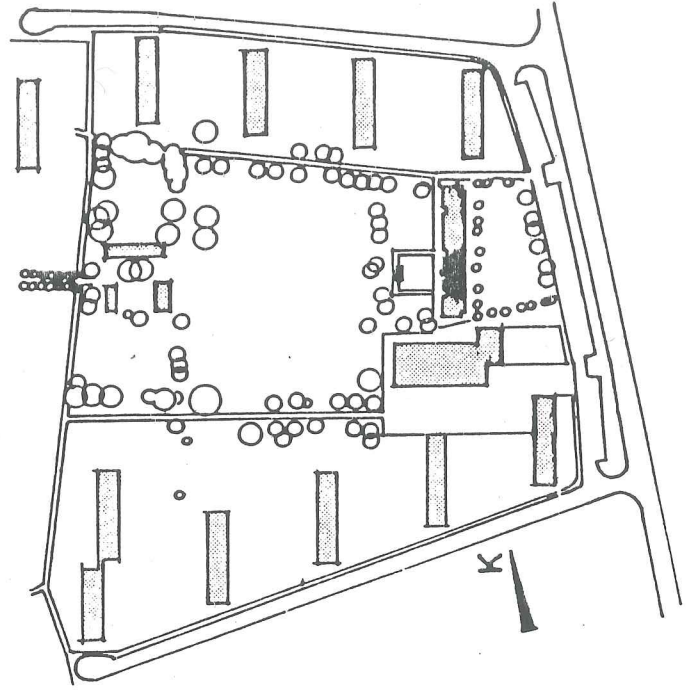

YUVA PLANI

ölçek: 1/200

10m.

- 1 — vestiyer ve bekleme
- 2 — wc
- 3 — öğretmen odası
- 4 — oyun salonu
- 5 — depo
- 6 — süt mutfuğu
- 7 — anfre (çok amaçlı yapının ana girişi)

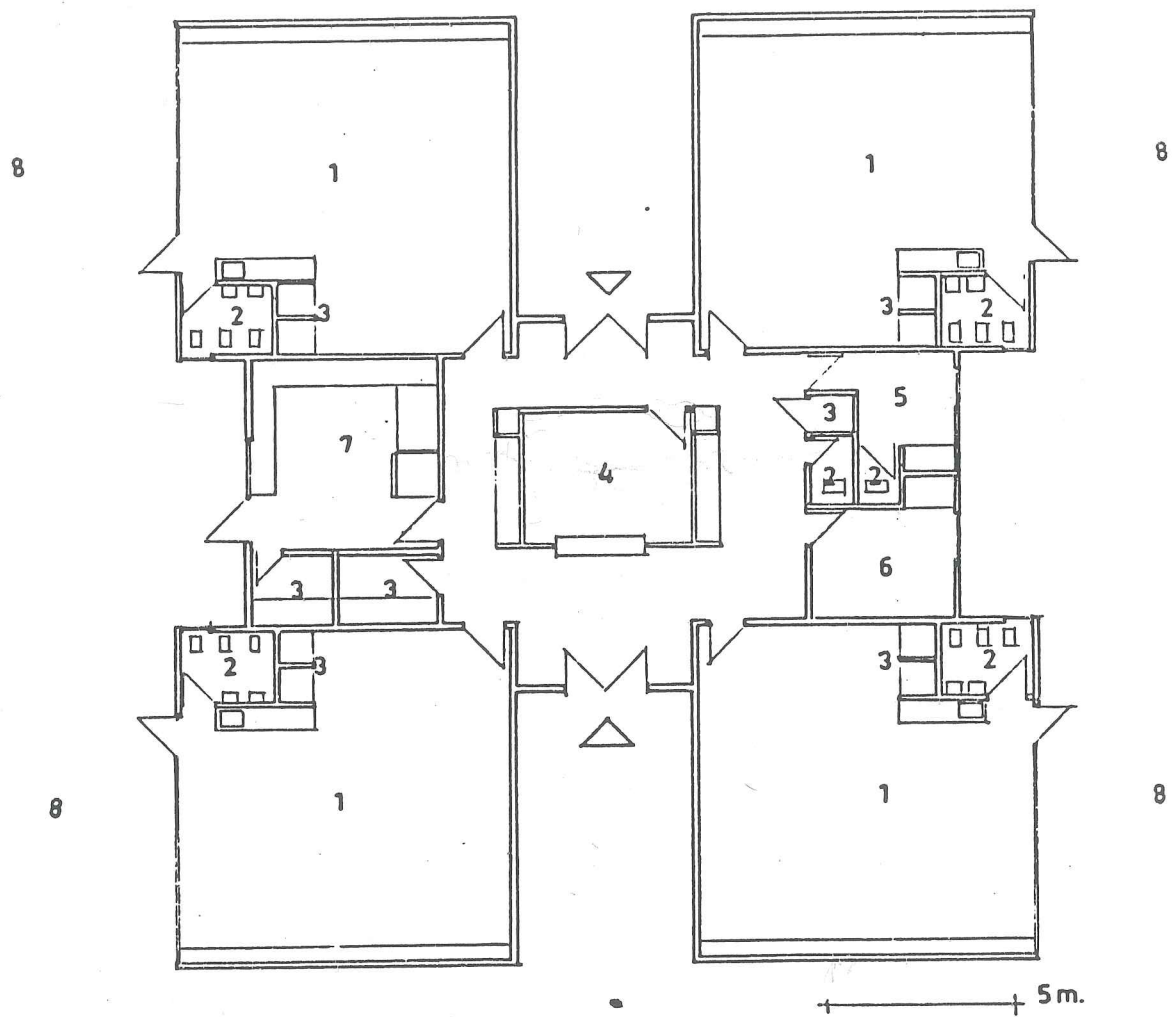
VAZİYET PLANI

ölçek: 1/4000

100m.

EXAMPLE 4

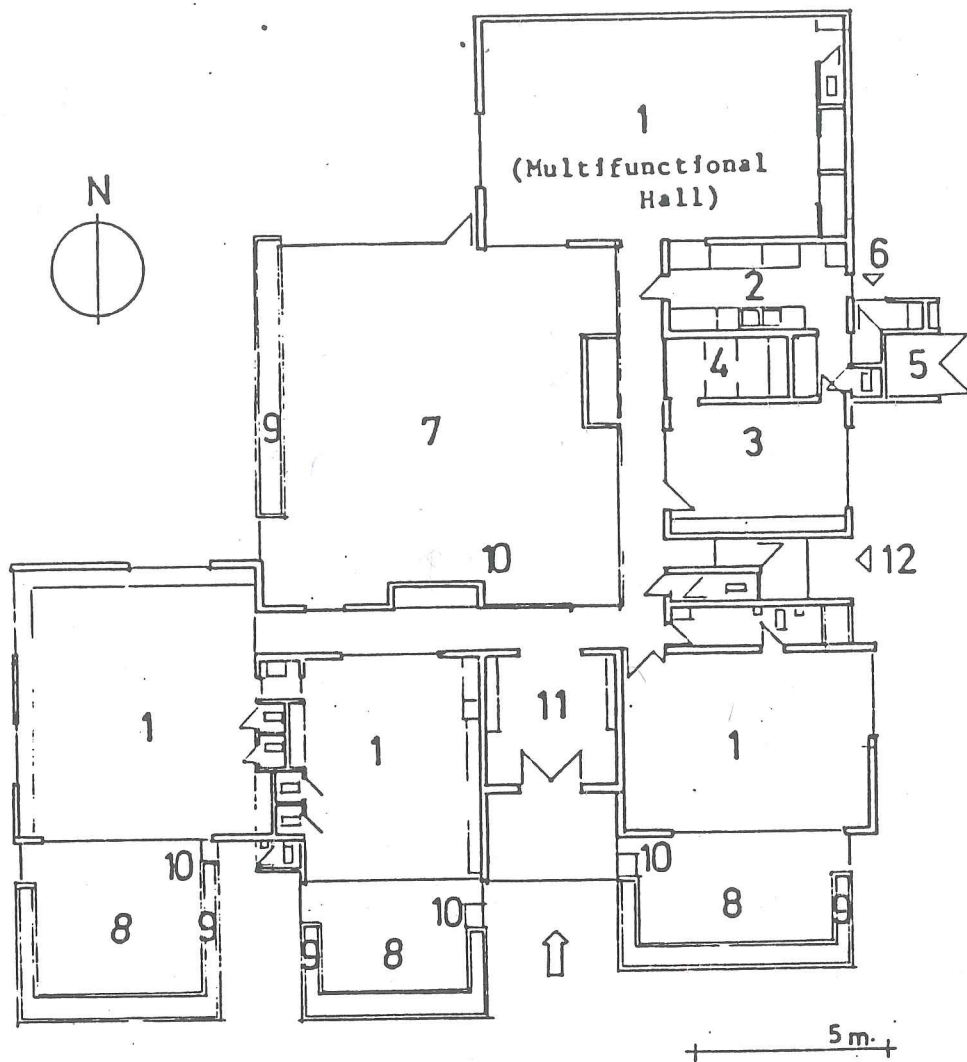
CRESCENT PARK CHILDREN'S CENTER (USA)

- 1. Play Room
- 2. WC/Hand Basins
- 3. Store
- 4. Office

- 5. Nurse's Room
- 6. Rest Room (Personnel)
- 7. Kitchen
- 8. Play Garden

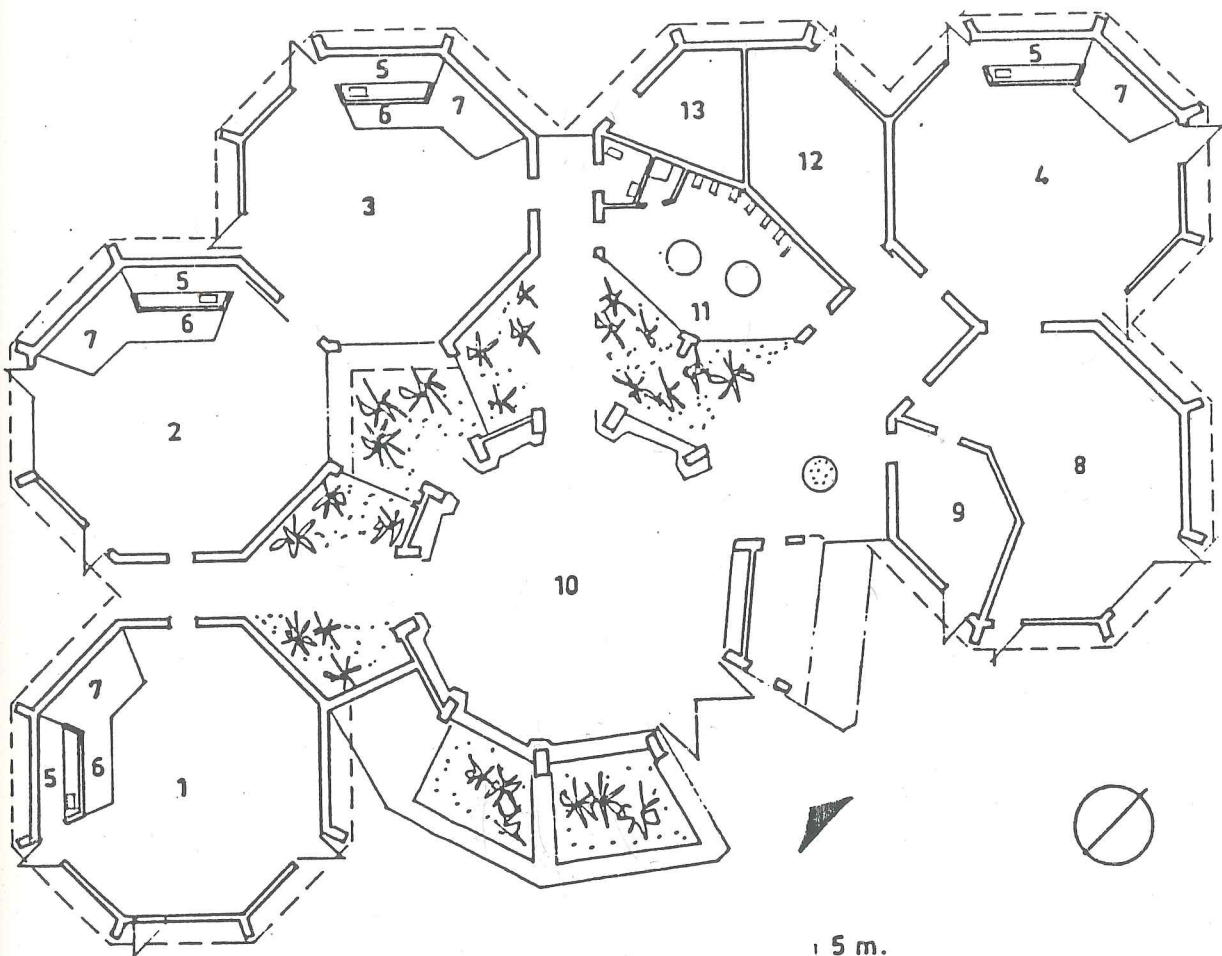
EXAMPLE 5 SATSUKI KINDERGARTEN (JAPAN)

- 1. Play Room
- 2. Kitchen
- 3. Rest Room (personnel)
- 4. Change Room
- 5. Boiler Room
- 6. Service Entrance

- 7. Play Garden
- 8. Terrace
- 9. Flower Box
- 10. Wash Place
- 11. Entrance (children)
- 12. Entrance (personnel)

EXAMPLE 6

KINDERGARTEN AT NOTRE.DAME.DE.GRAVENCHON
(FRANCE)

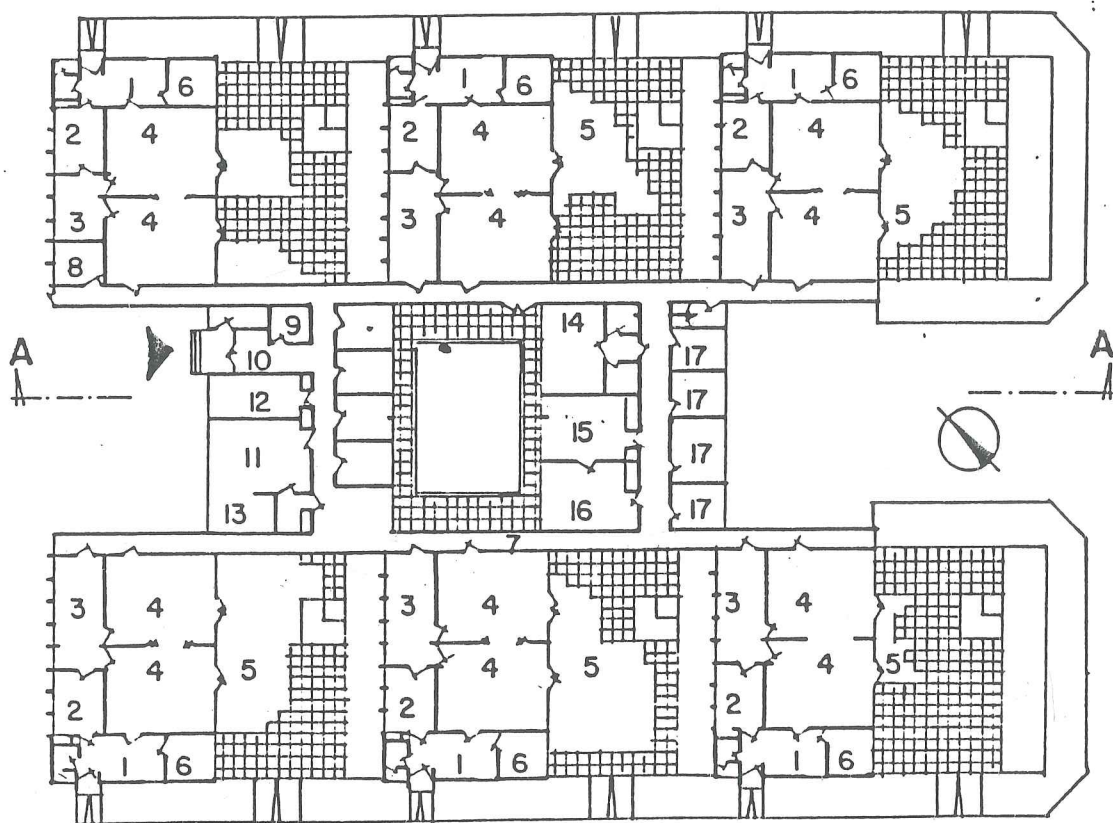
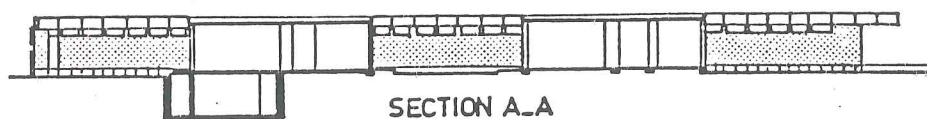
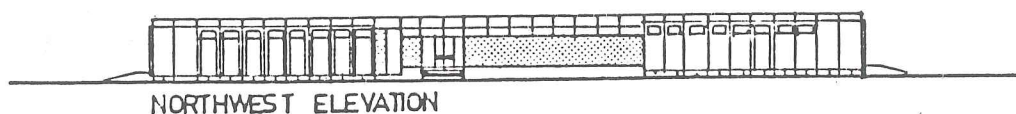
- 1. Play Room
- 2. " "
- 3. " "
- 4. " "
- 5. Cloak Room
- 6. Board

- 7. Platform
- 8. Rest Room
- 9. Work Room
- 10. Multifunctional Hall
- 11. Toilets
- 12. Store
- 13. Heating System

KINDERGARTEN IN BUCAREST

1. Entrance and Cloak Room
2. Waiting Room
3. WC/Hand Basins
4. Play Room
5. Terrace
6. Isolation Room
7. Corridor
8. Milk-Kitchen
9. Guard

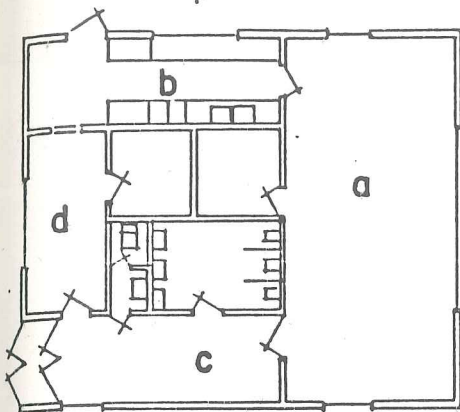
10. Entrance (Personnel)
11. Kitchen
12. Preparation of Foods
13. Dishes
14. Change Room
15. Wash Room
16. Drying Room
17. Office

FLOOR PLAN

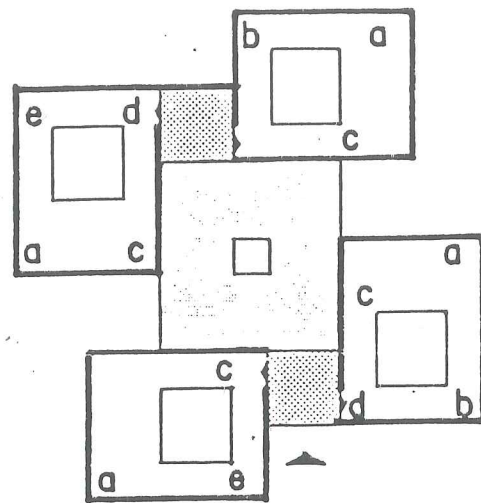
10 m.

EXAMPLE 7 : FINLAND

5m.

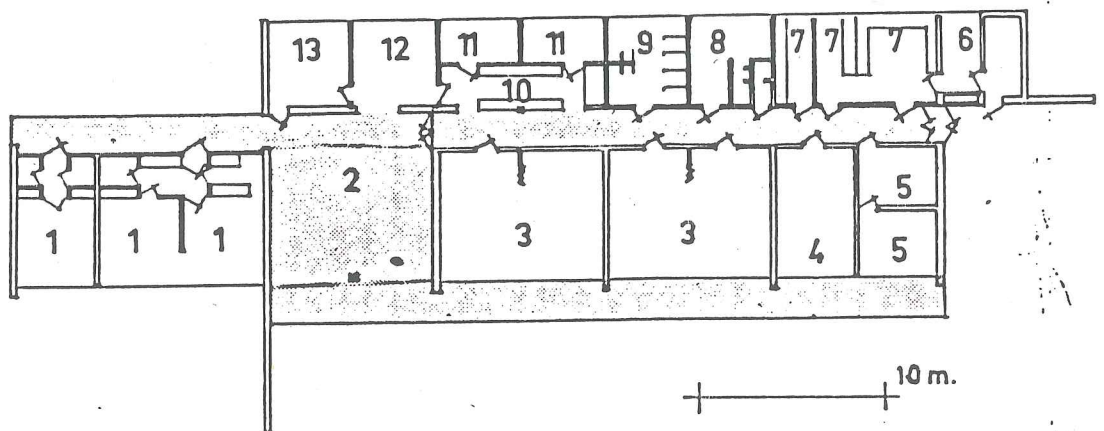
- a. Play Room
- b. Kitchen
- c. Isolation Room
- d. Office
- e. Cloak Room

10m.

precast construction of
kindergarten building

kindergarten in Tapiola

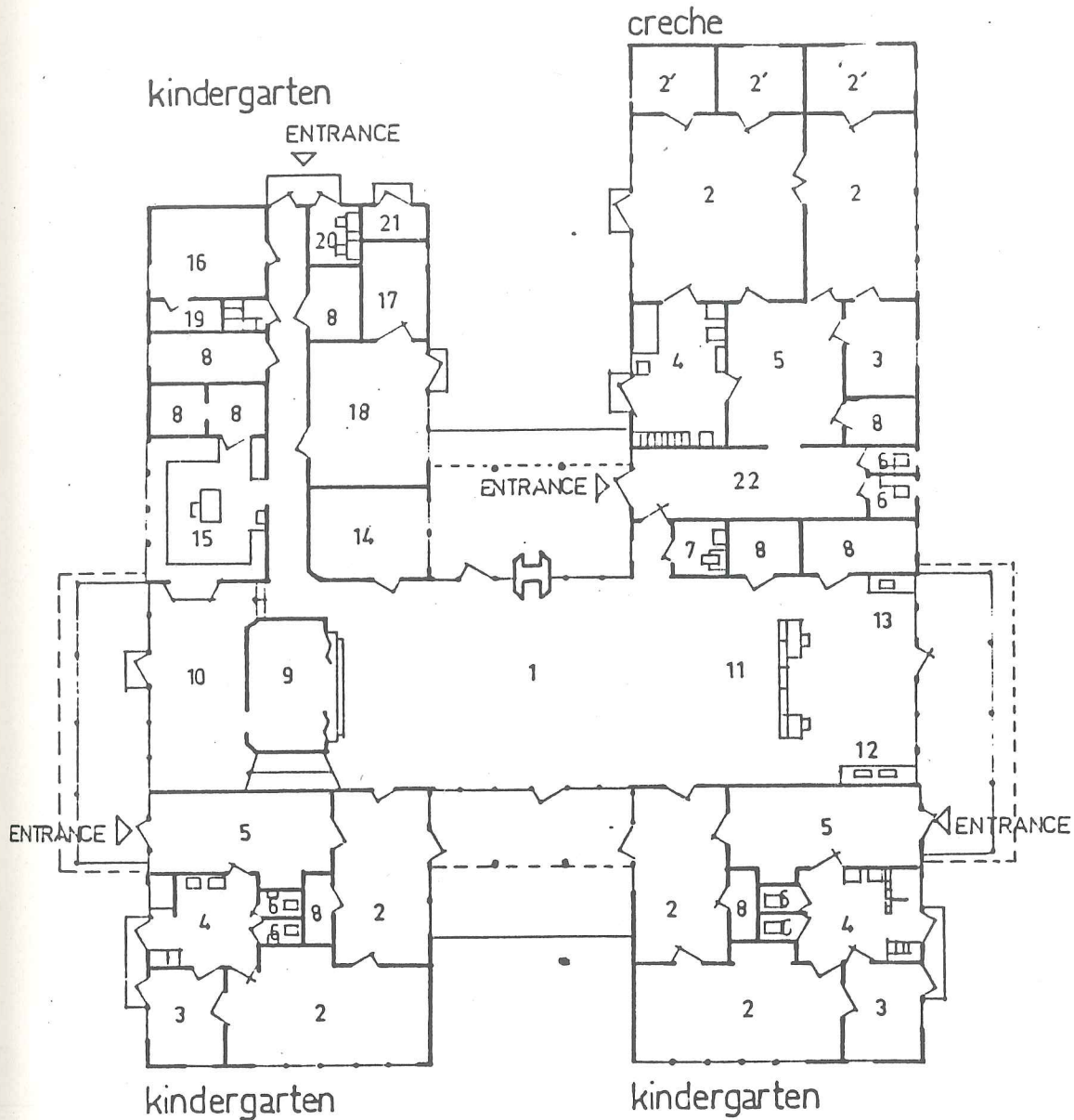

10m.

- 1. Instructor's House
- 2. Entrance
- 3. Play Room
- 4. Crèche
- 5. Change Room
- 6. Dining Room (Personnel)

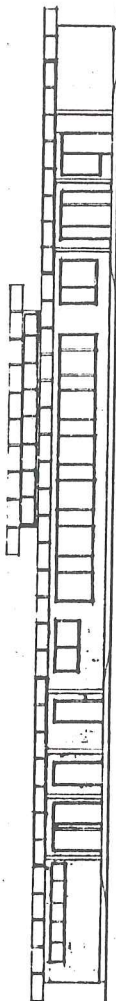
- 7. Kitchen
- 8. Rest Room
- 9. WC/Hand Basins
- 10. Cloak Room
- 11. Baby-karts
- 12. Office
- 13. Store

KINDERGARTEN IN SWEDEN

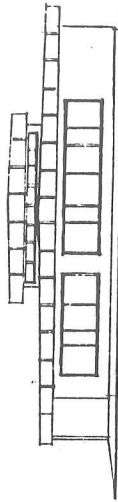

1. Multifunctional hall
2. Play room
3. Therapy room
4. Wet room
5. Cloak room
6. WC
7. WC for handicapped children
8. Store
9. Music room and stage
10. Dining room
11. Library

12. Studio
13. Laboratory
14. Therapy room
15. Kitchen
16. Changing dresses (personel)
17. Work room
18. Rest room
19. Shower
20. Garbage
21. Heating center
22. Baby-wagons

GÜNEY GÖRÜNÜŞÜ

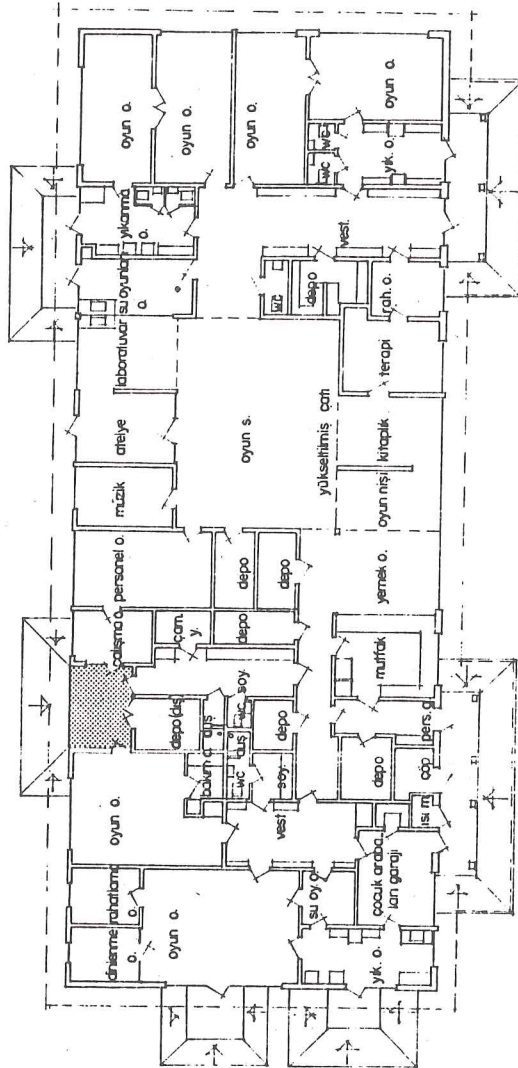
DOĞU GÖRÜNÜŞÜ

ölçek: 1/400

10m

İSVEÇ'İN HALMSTAD KENTİNDE ÇOCUK YUVASI (2)

(çalışmakta bulunan 3 okulda, uygulama sonucu ortaya çıkan eleştirilerin göz önüne alınmasıyla 1974 yılında yapılmıştır.)
not: 1974 ajdustusunda tefkil henz onaylanmamıştı.

SONUÇ

Eğitim, çocuğun bebeklik yaşlarında başlar. Normal bir vaziyette, okul öncesi eğitiminin ilk başladığı yer aile ocağıdır. Bu bakımdan iyi düzenlenmiş genel bir çocuk odasının, çocuğun ruhi ve bedeni gelişmesinde büyük bir rolü vardır.

Kreşler, yuvalar, anaokulları okuy-öncesi eğitim kurumlarıdır. Buralarda, daha bebeklik yaşlarından itibaren çocuğa devamlı ve metodlu bir meşguliyet sağlamak annenin veya okul-öncesi eğitimcinin en önemli görevidir. Bir şeyle sürekli ilgilenen bir çocuk, ilerde çalışkan bir insan olur. Çocuğun oyunu aslında, bir tecrübe ve araştırma hatta bir keşif faaliyetidir. Bu faaliyet ilim ve sanatın ilk mabaidir. Hatta sanatta eğitim dahi çocuğun görüşünün geliştirilmesi ile bu devrede başlatılmış olmalıdır.

Ayrıca, bu devrede çocuğa modeller yapmak, boyamak, fantazisini oyunla bol bol işletebilmek imkanları sağlanmalıdır. Bu bakımdan, okul-öncesi çağıdaki çocukların eğitime ayrılan sınıflarda, çocuk başına isabet eden sınıf yüzeyi, normal ilkökul sınıflarındakinden daha fazla. Çocuk başına 2-2.5 m.²

Anaokulu binası, çocukların barınma, sağlık, beslenme, eğitim, toplumsal ilişkiler, rekreasyon v.b. gibi gerçek gereksinimlerini karşılayacak şekilde düzenlenmelidir. Ayrıca bu düzen, esnek ve dinamik olmalı, yeni gereksinimler ortaya çıktıkça değiştirilebilmelidir. Bunun yanı sıra, anaokulu da tüm alanların, öğretmenlerin indelme ve değerlendirmeleri ışığında sürekli olarak yeniden düzenlenebilecek şekilde planlanması gerekir.

Bir anaokulu planlanırken, hem her çocuk için kişisel gelişmeyi en üst düzeye çıkaracak bir düzen kurulmalı, hem de dengeli bir etkinlik dağılımı yapılabilmesi için kaynak ve olanaklar, birbirleriyle bütünleştirilmelidir.

Anaokulu binası için, çocukların kolayca gidip gelebileceği, tehlikesiz, gürültüden uzak bir yer seçilmelidir. Aynı zamanda bina, ana yoldan ve yoğun trafikten uzak bir yerde olması gerekmektedir.

Açık hava oyunları çocuğun gelişimi için çok önemli olduğundan anaokulu binasının kapladığı alanın en az iki katı genişlikte olmalıdır.

Grup odaları esnek düzenlemeye olanak sağlamalı, verimlilik ve güvenlik önlemleri alınarak koşulları çocuklar için daha yararlı bir duruma getirilmelidir.

Yapılan incelemelerde, pavyon tip bina, direkt ilişkili grup odası ve servis bağlantıları, esnek planlama, büyüyebilirlik imkanları, ideal bir anaokulunun tasarım ilkeler olmalıdır.

E K L E R

İSTANBUL'DA 20 ADET MEVCUT ANAOKULUNUN
PLAN TİPLERİ VE TASARIM EĞİLİMLERİ

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI'NCA HAZIRLATILAN PLAN TİPLERİ ÖRNEKLERİ

Millî Eğitim Bakanlığı - İlk Öğretim Genel Müdürlüğü Program Geliştirme Bürosu tarafından yayınlanan "Anaokulları Kılavuzu"ndan alınmıştır. Hangi sosyal kesim için düşünüldüğü belirtilmemiştir.

TİP I : Tek dersaneli bir anaokuludur. Oyun odasını önündeki üstü kapalı teras dış oyun bahçesine bağlamaktadır. Beşik çatı kullanılarak bir ev görünüşü verilmek istenmiş.

- Sirkülasyon sistemi : Merkezi
- Grup odaları ile servis odaları arasındaki ilişki düzeni : Direkt
- Bina tipi : Blok
- Esneklik : Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak sağlayacak biçimde.
- Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra açılmış.

2 ve 3 dersaneli olan, TİP II - TİP III , TİP I modülünden hareket edilerek derslik eklemesiyle elde edilmiştir.

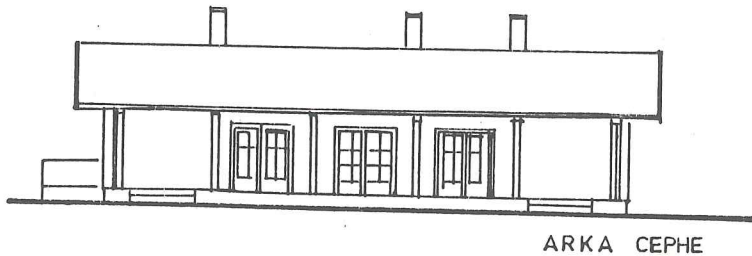
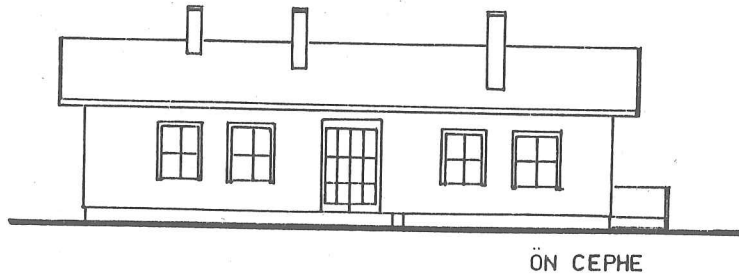
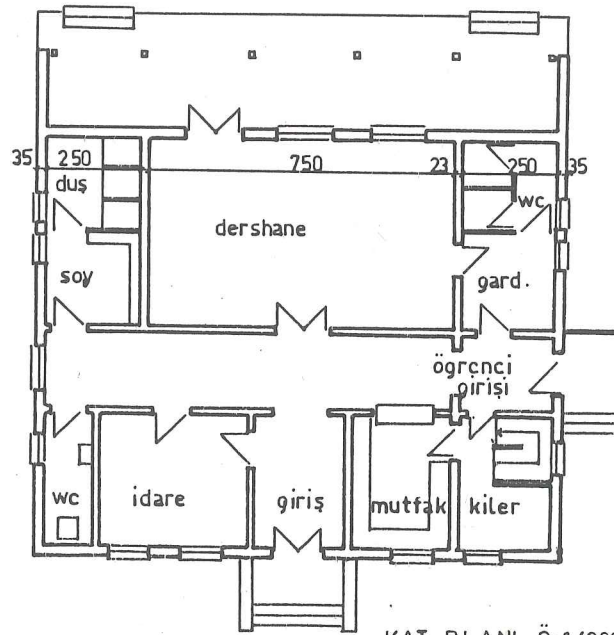
Data :

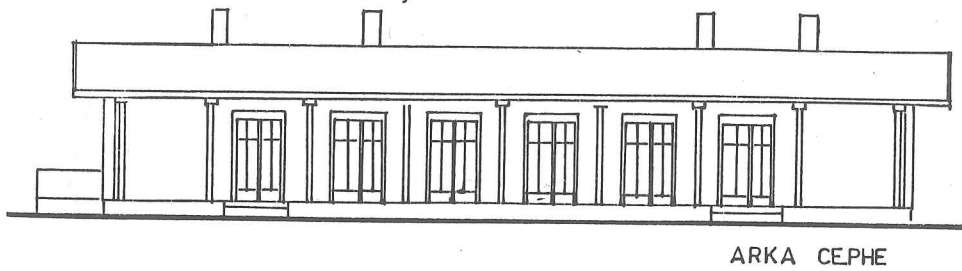
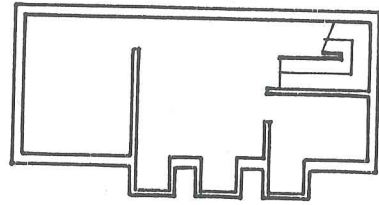
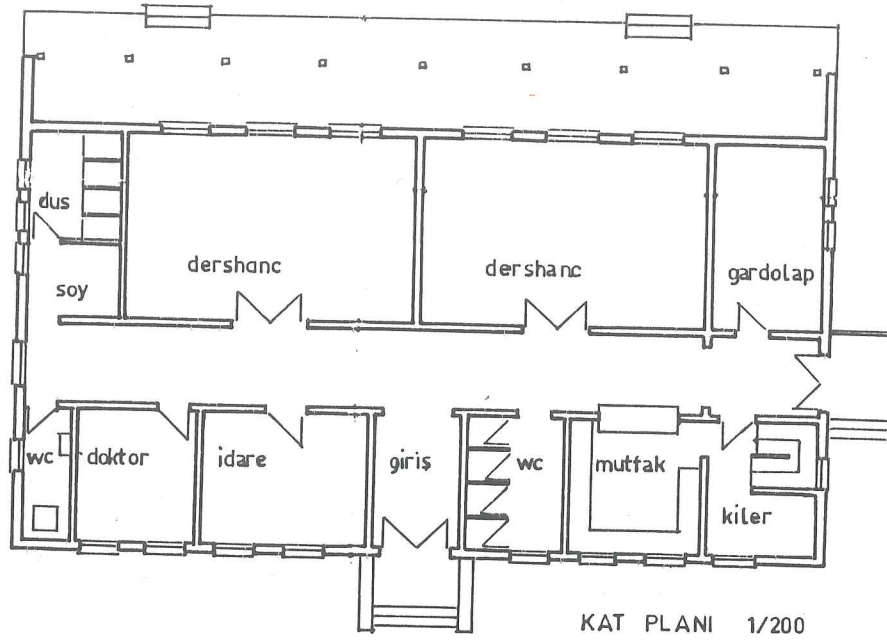
TİP I : Üst yapı alanı 186 m²
Brüt kat alanı 212 m²
% 18 oyun, uyku ve yemek için
% 82 yan fonksiyonlar
Direkt ilişki düzeni
Oyun odası öğrenci başına 1.5 m²
Her 12 öğrenciye 1 WC-duş

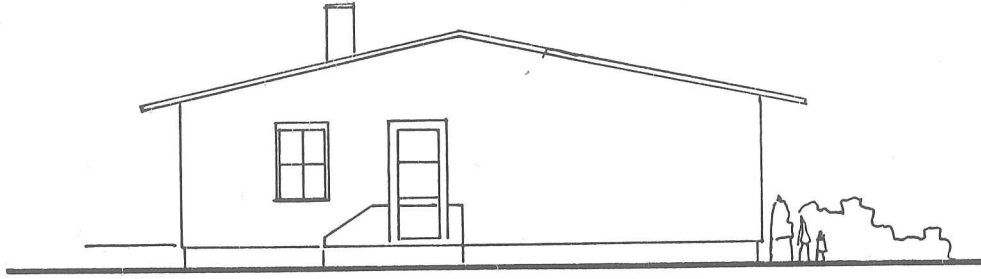
TİP II : Üst yapı alanı 285 m²
Brüt kat alanı 325 m²
% 23 oyun, uyku ve yemek için
% 77 yan fonksiyonlar
Direkt ilişki düzeni

Oyun odası öğrenci başına 1,5 m²
Her 12 öğrenciye 1 WC-duş

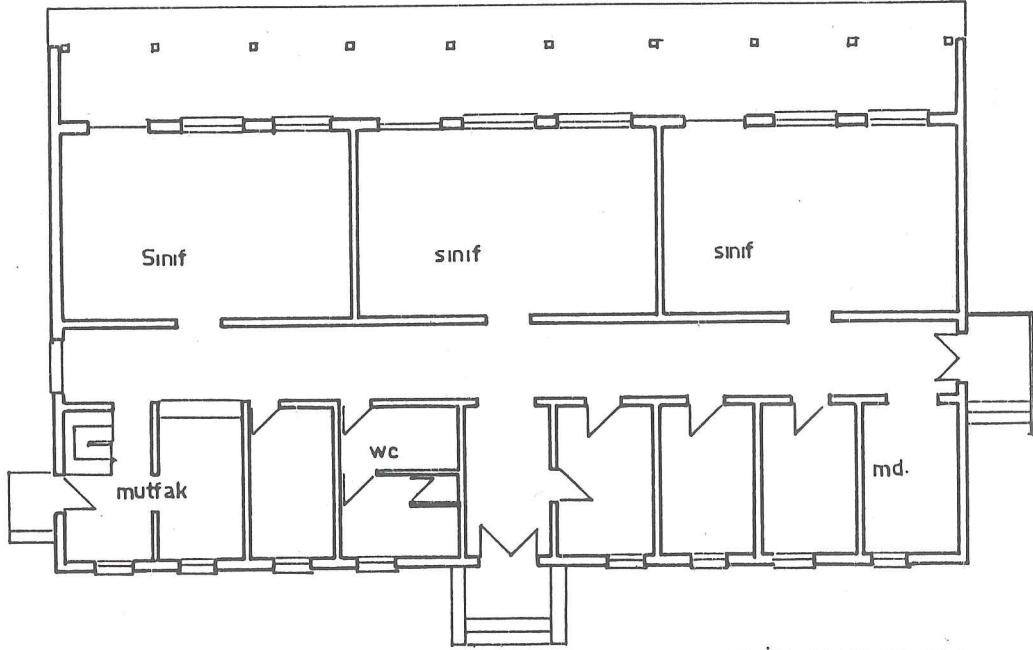
TİP III: Üst yapı alanı 356 m²
Brüt kat alanı 400 m²
% 28 oyun, uyku ve yemek için
% 72 yan fonksiyonlar
Direkt ilişki düzeni
Oyun odası öğrenci başına 1.5 m²
Her 25 öğrenciye 1 WC.-duş

YAN CEPHE
1/200

ZEMİN KAT PLANI
1/200

2. BAYINDIRLIK BAKANLIĞI'NIN TİP PROJESİ

Korunmaya muhtaç çocuklar için geliştirilmiş bir yurttur.

İki katlı bir bina olup, giriş katı, yemekhane, idare, oyun odası ve kütüphaneyi kapsamaktadır. İkinci katı ise yatakhane kısmını kapsamaktadır.

- Sirkülasyon lineer olup koridorun iki tarafı da kullanılmış.

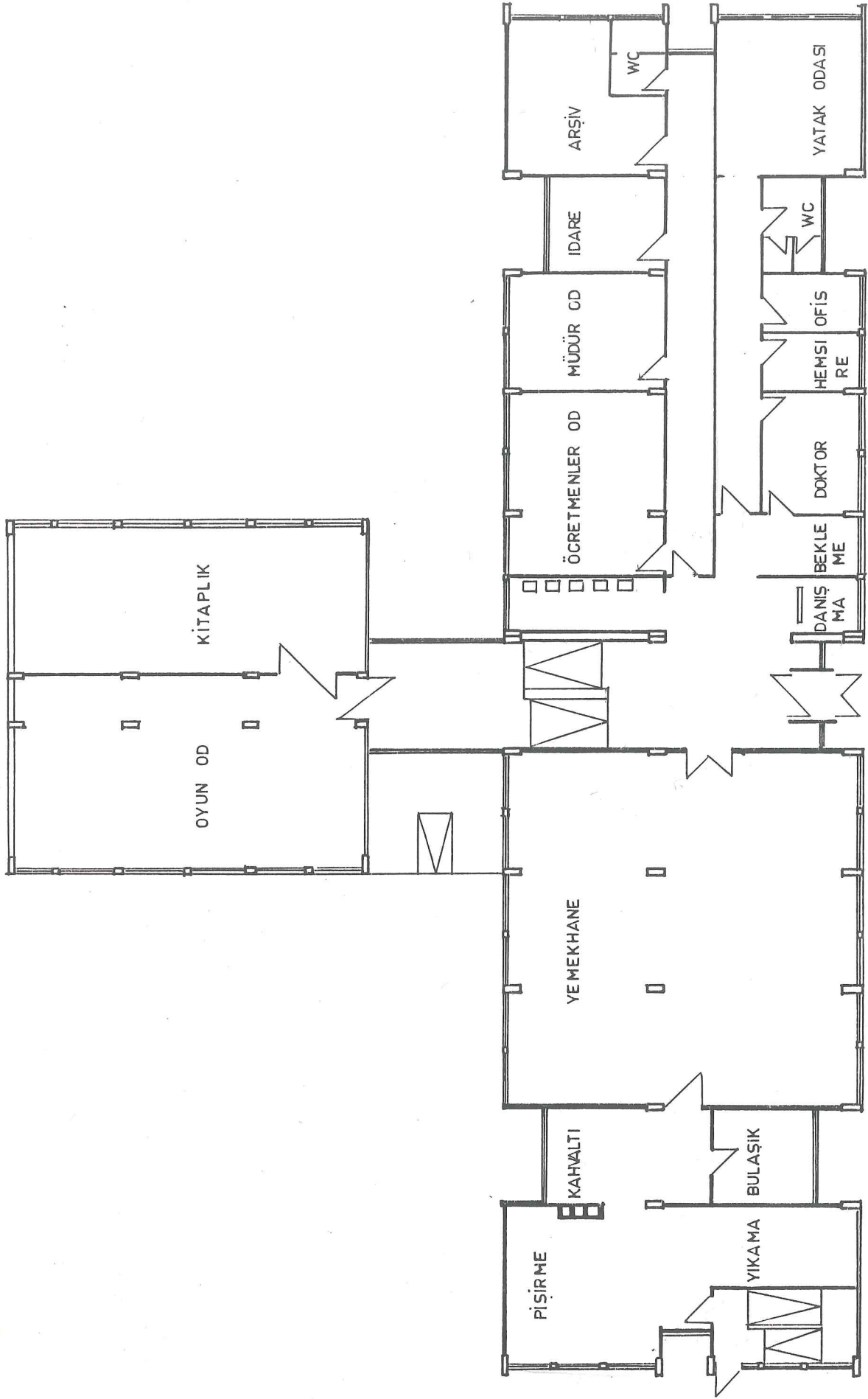
- Grup odası ile servis odası dolaylı ilişki düzeni içindedir.

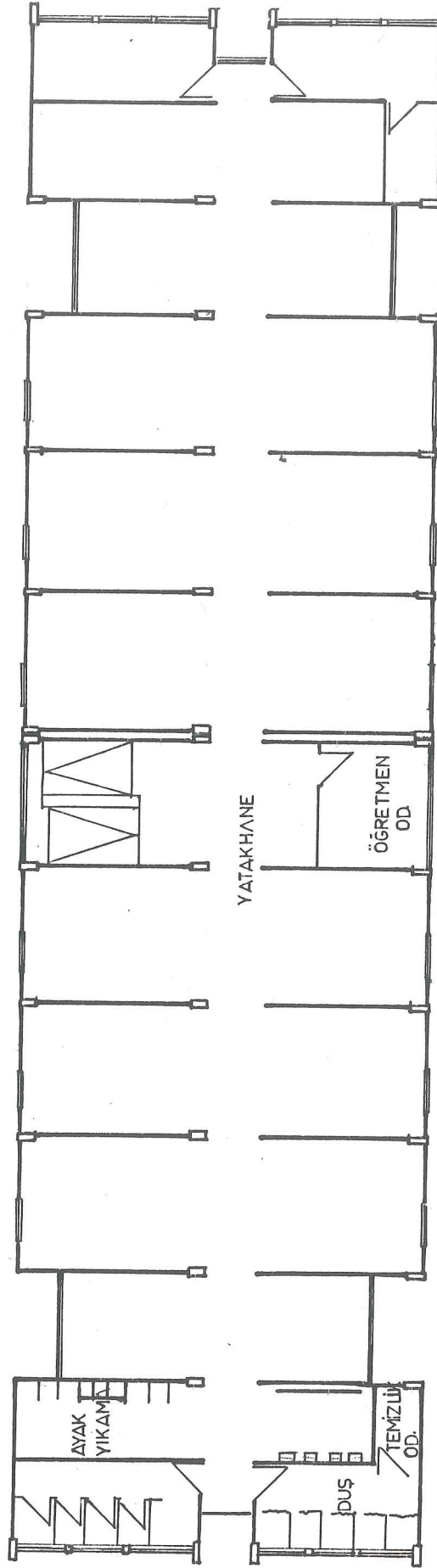
- Bina blok tiptir.

- Esneklik söz konusu değildir.

- Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra açılmıştır.

63

ÜST KAT PLANI

0 1m

3. ISTANBUL KAZLIÇEŞME'DE BİR ANAOKULU

Proje : Tengiz Alper Y.Mimar (D.G.S.A.) 1972

Tasarı: Mensucat Santral Fabrikaları'nda çalışan iş-
çilerin çocukları için yapılan bu anaokulu üç ayrı yaş
gurubunu bünyesinde barındırmaktadır.

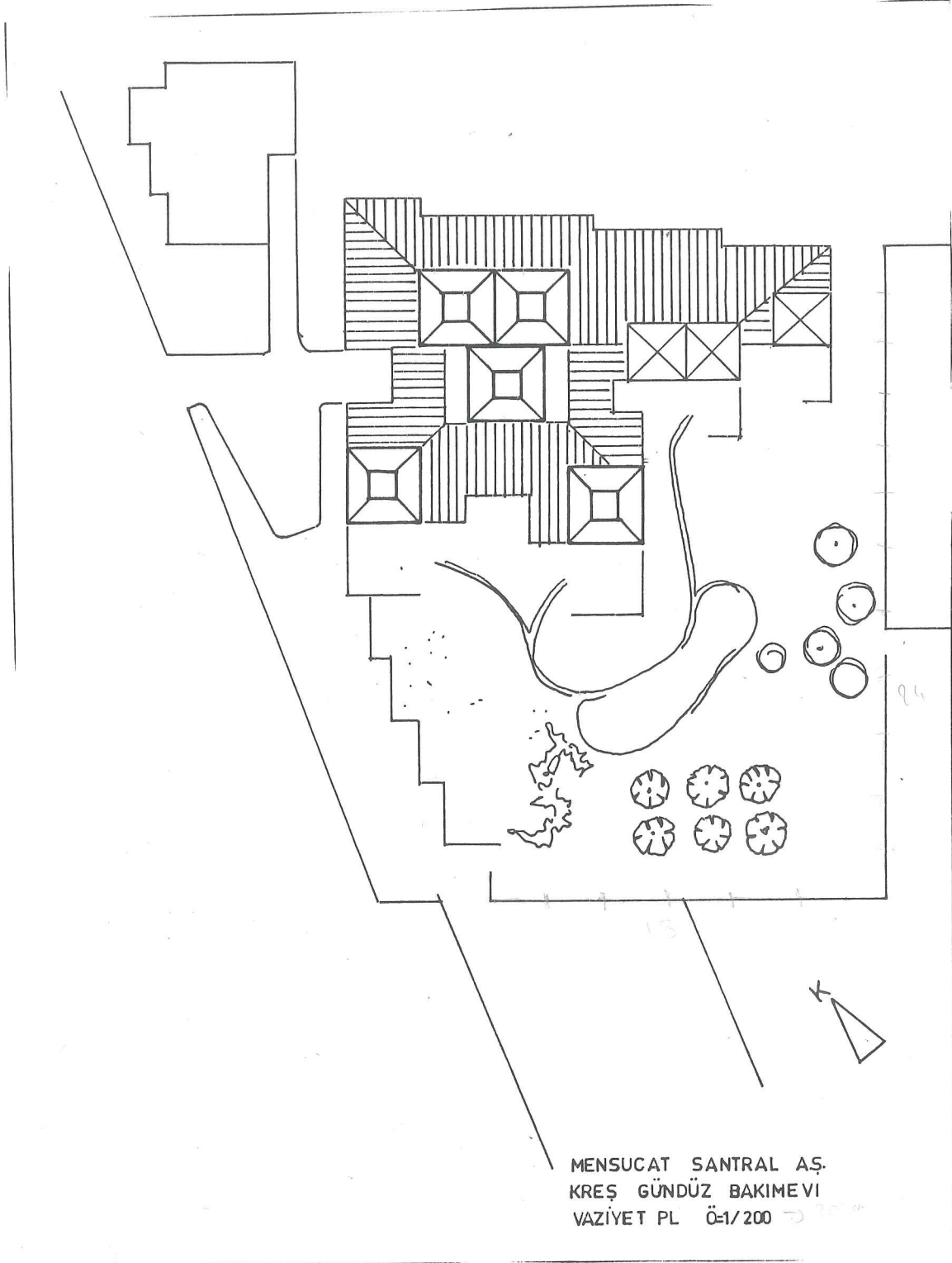
Ayrıca iç avludan ışığını ve havasını alan bir çok
maksatlı salon düşünülmüştür. Mutfakın bir grup odasına o-
lan uzaklığı eleştirilebilir. Oyun odalarındaki asma katlar
daha küçük tutulabilse idi, çocuklarca daha samimi köşeler
haline gelebilirdi. Tuğlanın kullanılması sıcak bir etki
yapmaktadır.

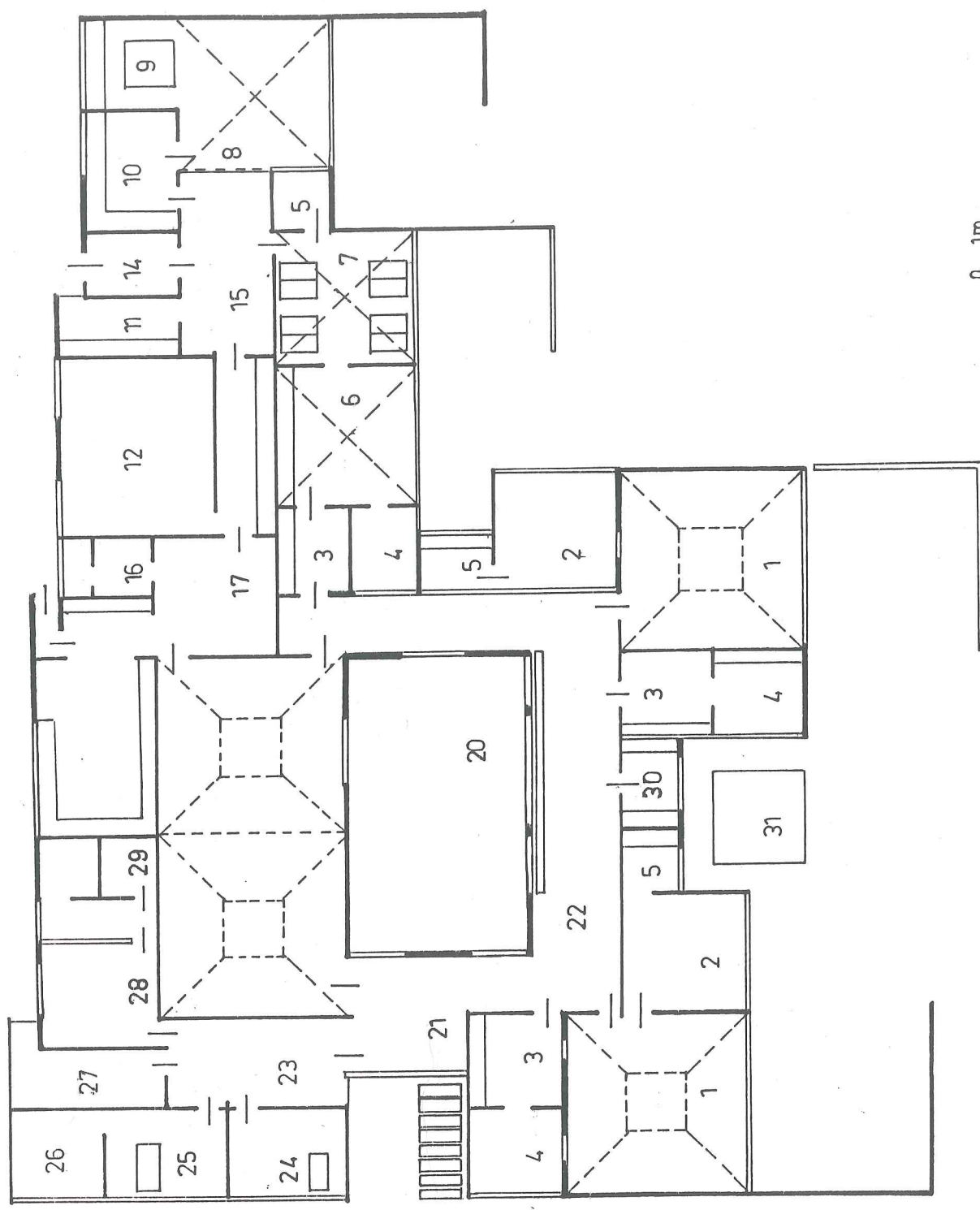
- . Sirkülasyon sistemi avlulu tiptir.
- . Grup odaları ile servis odaları arasındaki ilişki
düzeni direkt.
- . Bina pavyon tip.
- . Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verir bi-
çimde esneklik sağlanmış,
- . Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan
pencereler döşemeden 85 cm.sonra açılmış. Ayrıca
oyun köşelerinde çocuk ölçülerinde pencereler a-
çılmış.

Plan :	1. Grup odası (3-6 yaş)	15. Hol
	2. Küçük oyun odası	16. Personel WC
	3. Vestiyer	17. Ofis-Personel yemek
	4. WC.-Lavabo	18. Yemek ısıtma-Bulaşık
	5. Depo	19. Çok maksatlı salon
	6. Grup odası (1-3 yaş)	20. İç Bahçe
	7. Yatak odası(1-3 yaş)	21. Giriş
	8. Grup odası (0-1 yaş)	22. Koridor
	9. Emekleme odası	23. İdare holü
	10. Emzirme-Mama hazırlama	24. İdare memuru
	11. Bez yıkama	25. Müdür
	12. Çamaşırılık	26. Müdür yatak
	13. Çamaşır deposu	27. WC.-Lavabo
	14. Rüzgarlık	28. Doktor

29. Tervit boxları
30. Atölye

31. Kum havuzu
32. Su havuzu

4. ZEYTİNBURNU'NDA BİR ANAOKULU

Proje : Asger Barfod-Danimarka

Tasarı: Çocuk Esirgeme Kurumu'na ait bu anaokulu, civarın çalışan fakir annelerinin çocuklarına hizmet etmektedir. Tek katlı olan bu bina, aynı zamanda anaokulu öğretmeni yetiştiren kolej kısmını da kapsamaktadır.

3 grup odası vardır. Her grup odası kendi önünde üstü örtülü bir açık oyun yeri ile kendi içinden merdivenle çıkılan bir asma katı kapsar. Ayrıca şöminesi olan bir salon her üç grubun müşterek hacmi olarak kullanılması için yapılmıştır.

Yağmur sularının çörtenler vasıtasıyla bahçedeki havuzcuklara akıtılması binanın yağmur sularından çatı vasıtası ile korunduğunu belirten eğitici bir rolü vardır.

Öğretmenler odasının eksikliği eleştirilebilecek bir yönü olup, dış cephelerin koyu gri renkli taş oluşu olumsuz bir etki yaratmaktadır.

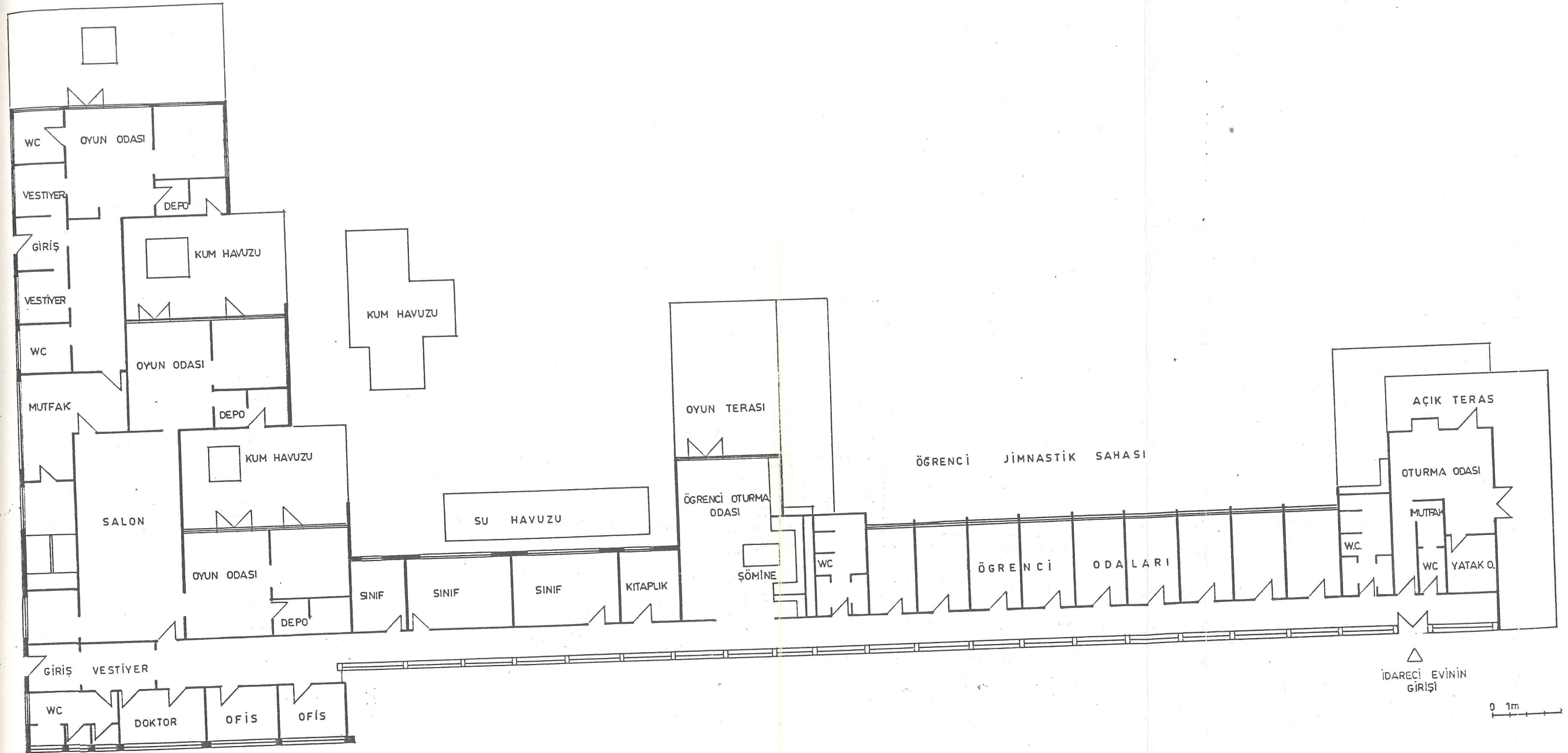
. Sirkülasyon lineer olup, koridor tek taraflı kullanılmış.

. Grup odaları ile servis odaları arasındaki ilişki düzeni direkt.

. Bina pavyon tip.

. Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verir biçimde esneklik sağlanmış.

. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 85 cm. sonra açılmış.

5. ÜSKÜDAR'DA BİR ANAOKULU

Proje : Kare Mimarlık Bürosu-Tahir Esener Mimar-1971

Tasarı: Çocuk Esirgeme Kurumu'na ait olup, muhitin çalışan fakir annelerinin çocuklarını eğitmek için kurulan bu anaokulu, bodrum, zemin, asma ve bir tam kattandır. Olup 3 ayrı grup odasını kapsamaktadır.

Zemin katta bulunan bu grup odalarının her biri üstü kapalı "açık oyun nişi" ile ve içten bir merdiven vasıtasıyla asma kat ile ilişkilidirler.

Asma katta bulunan idari kısmın önündeki koridor aynı zamanda bir gözetim galerisi olarak da kullanılmaktadır. En üst kat çok maksatlı olarakta kullanılabilen bir salon şeklinde planlanmış ayrı bir girişi olan bodrum katın yarısı doktor ve muayene odalarını, diğer yarısı ise kalorifer tesisatı ile ilgili kısımlarla birlikte, bekçi lojmanını kapsamaktadır.

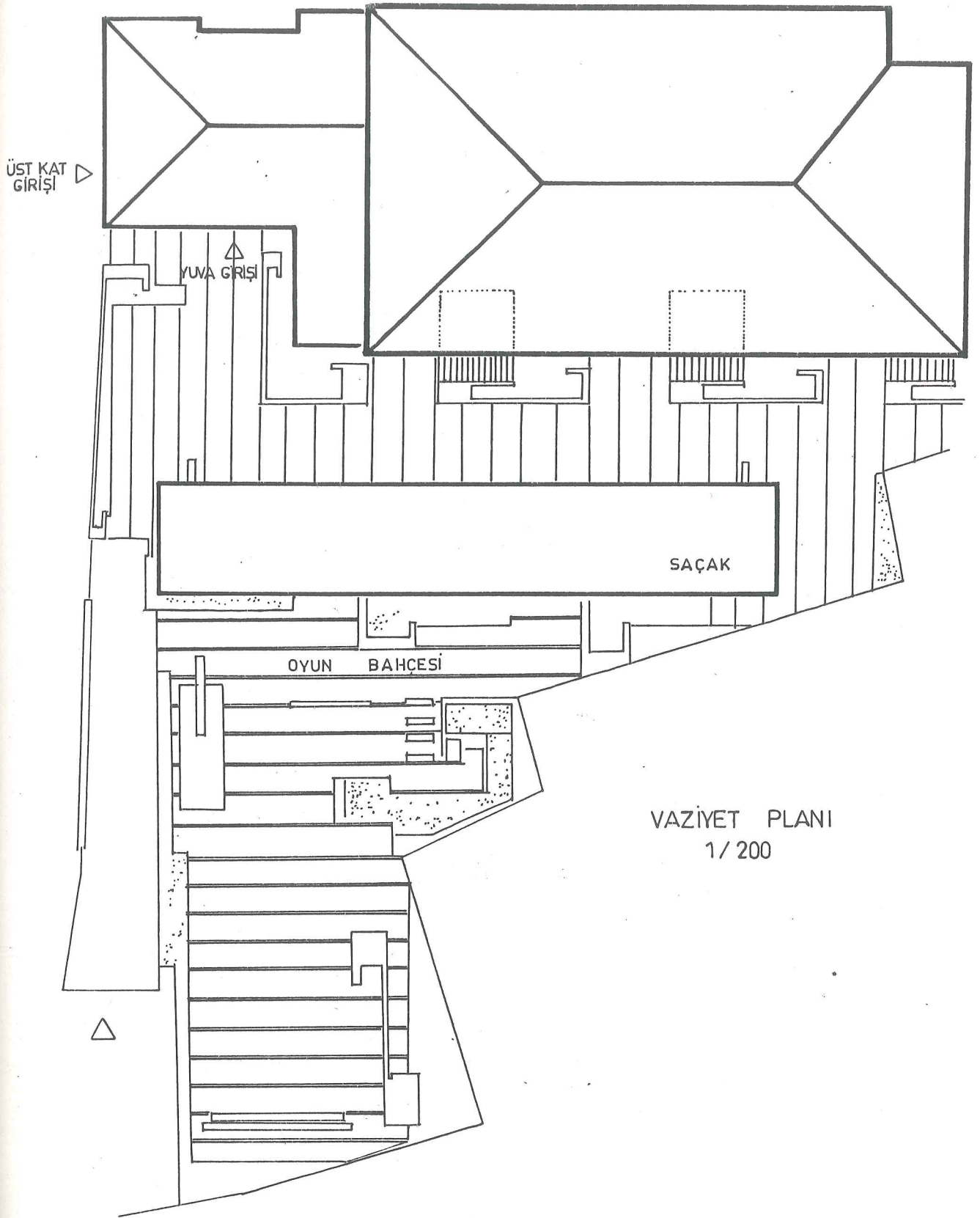
. Sirkülasyon sistemi lineer olup koridor iki taraflı kullanılmış.

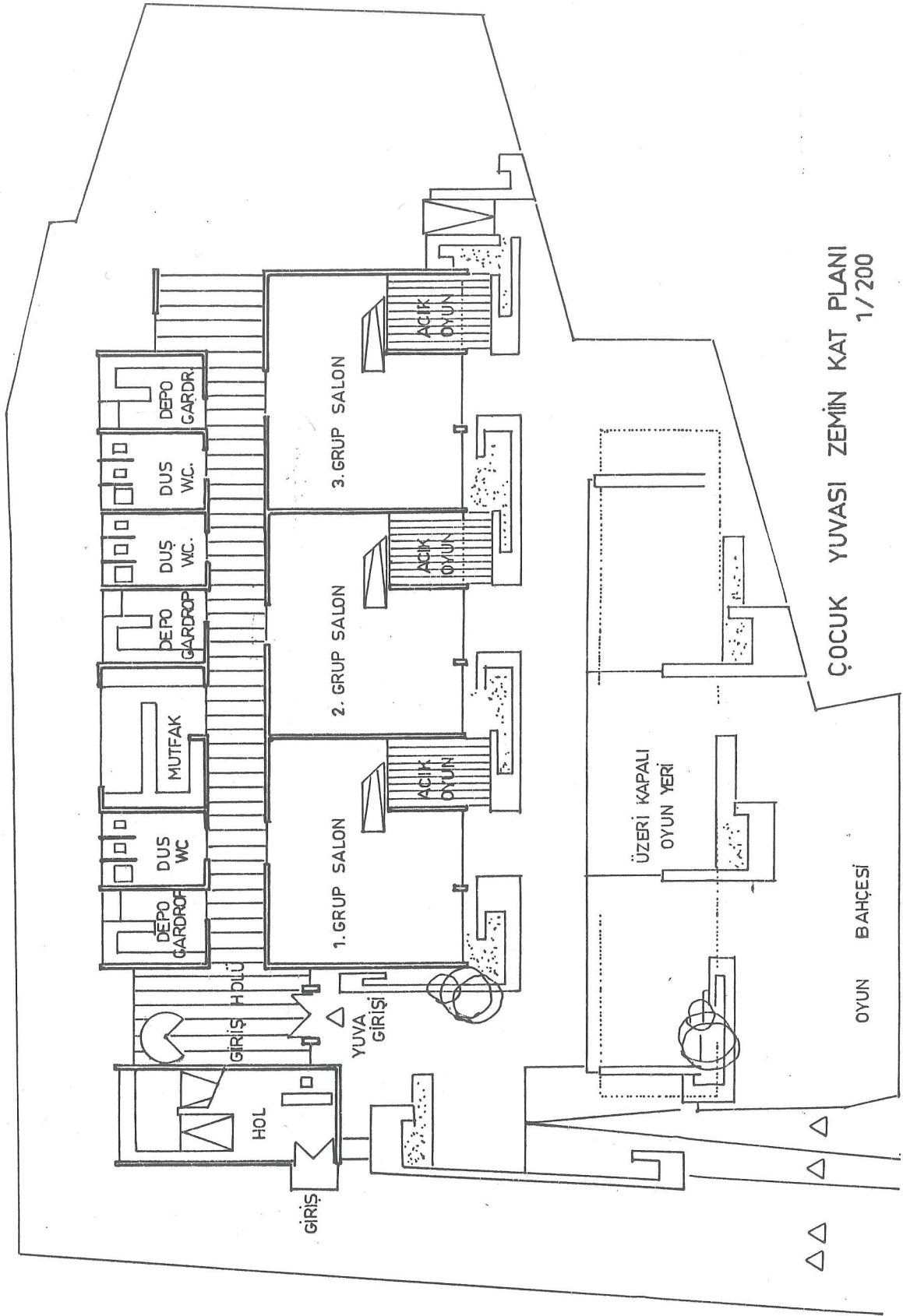
. Grup odaları ile servis odaları arasındaki ilişki düzeni direkt.

. Bina blok tip.

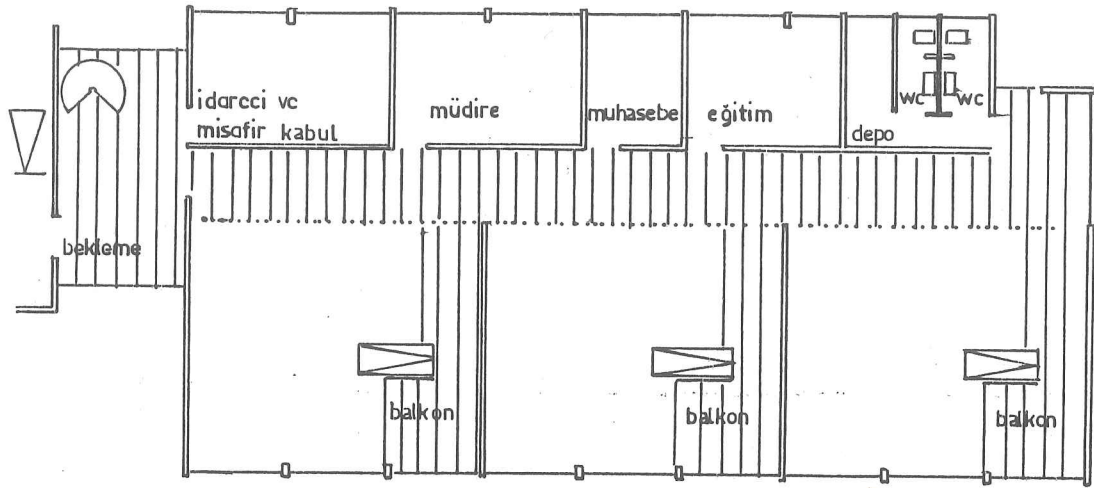
. Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verir biçimde esneklik sağlanmış.

. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 85 cm. sonra açılmış.

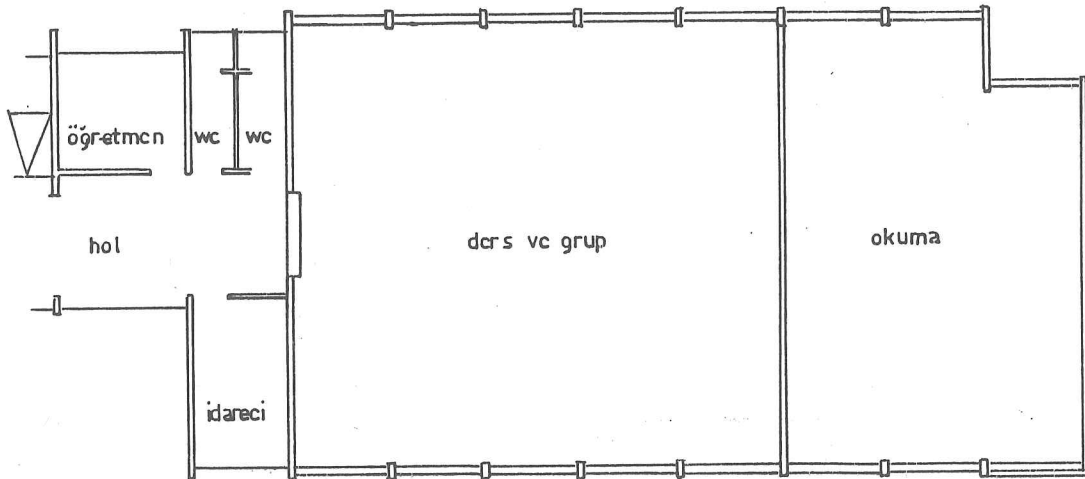

ÇOCUK YUVASI ZEMİN KAT PLANI
1/200

ARA KAT PLANI Ö 1/200

ÜST KAT PLANI
Ö 1/200

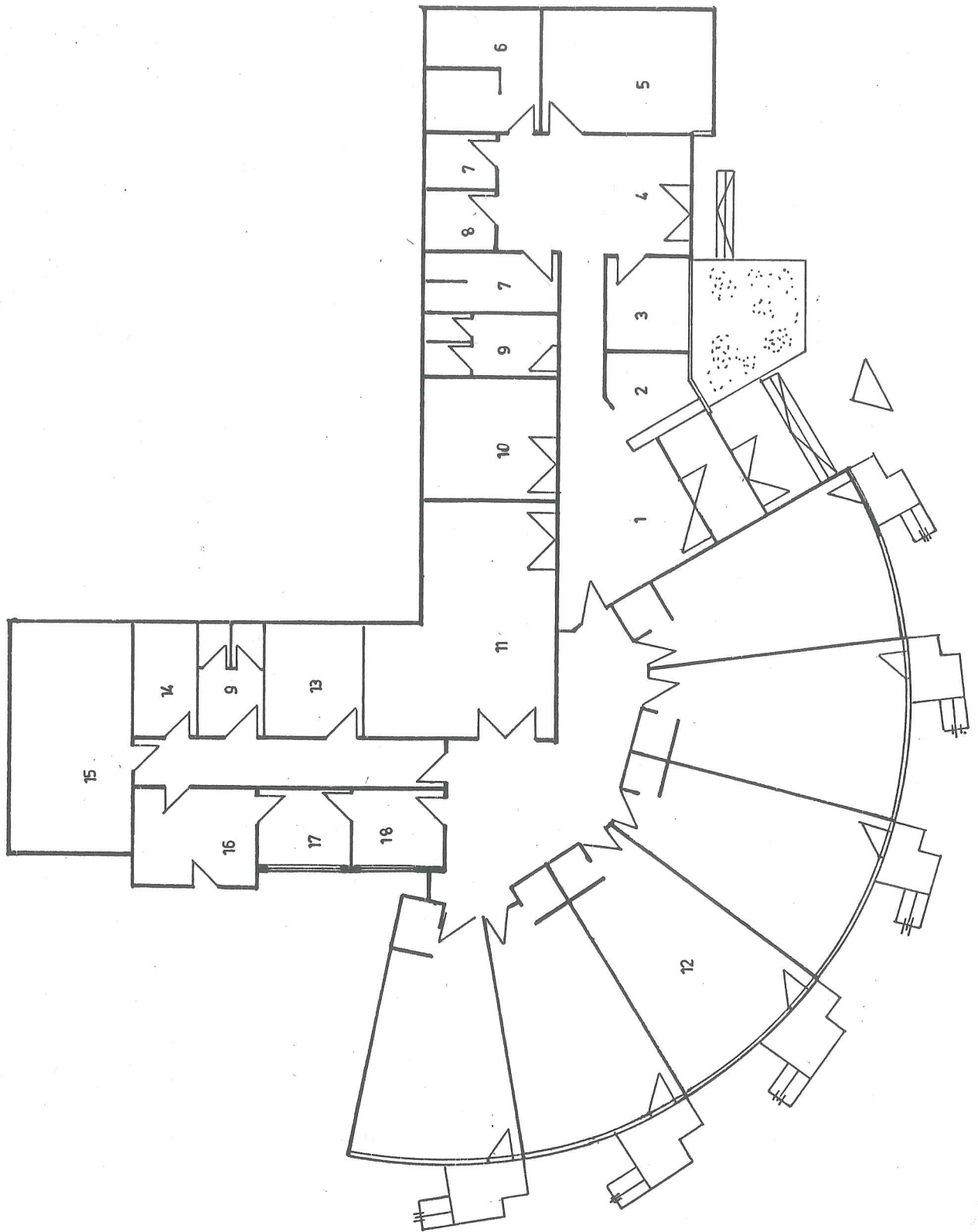
6. MALTEPE'DE İÇKİ- SİGARA FABRİKASI'NA AİT KREŞ VE DOKTOR- LUK ÜNİTESİ

Fabrikada çalışan annelerin çocuklarına hizmet etmektedir.

Tek katlı bir bina olup, kreşi ve doktorluk ünitesini kapsamaktadır. Personel odasının eksikliği olumsuz bir etkidir.

Projedeki bölümler :

1. Giriş Holü	10. Yeni gelen bebek
2. Kontrol	11. Emzirme odası
3. Eczane	12. Bebek yatak odası
4. Tali Giriş	13. Mama mutfağı
5. Doktor odası	14. Temiz çamaşır
6. Hasta çocuk odası	15. Bebek banyo odası
7. Hemşire	16. Çamaşır kurutma
8. Hasta bebek	17. Çamaşır yıkama
9. WC.	18. Bez değiştirme

7. I. LEVENT'TE BİR ANAOKULU

Proje : Prof. Emin Necip Uzman

Tasarı : Bu anaokulu Eczacıbaşı İlaç Fabrikası'na ait olup, fabrikada çalışan annelerin çocuklarına hizmet etmektedir. İki katlı olan bu kuruluşun, giriş katı anaokulu kısmını (3-6 yaş), ikinci katı ise kreş kısmını (0-3 yaş) kapsamaktadır.

Anaokulunda iki tane grup odası vardır. Her iki grup odasının önünde, geniş bir teras olup, bu teras da geniş bir bahçeye açılmaktadır. Ayrıca grup odalarında, kendi içinden çıkılan bir merdiven ile küçük oyun köşeleri düzenlenmiştir. Grup odaları aynı zamanda yemek ve uyku fonksiyonlarını da içermektedir.

Eternit kaplı olan çatı olumsuz bir etki yapmaktadır.

Öğrenci başına düşen alan yetersizdir.

.. Sirkülasyon sistemi lineer olup, tek koridor iki taraflı kullanılmaktadır.

. Grup odaları ile servis odaları direkt ilişki düzeni içindedir.

. Bina blok tiptir.

. Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verir biçimde esneklik sağlanmıştır. (Uyku, oyun, yemek)

. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 85 cm. sonra başlıyor.

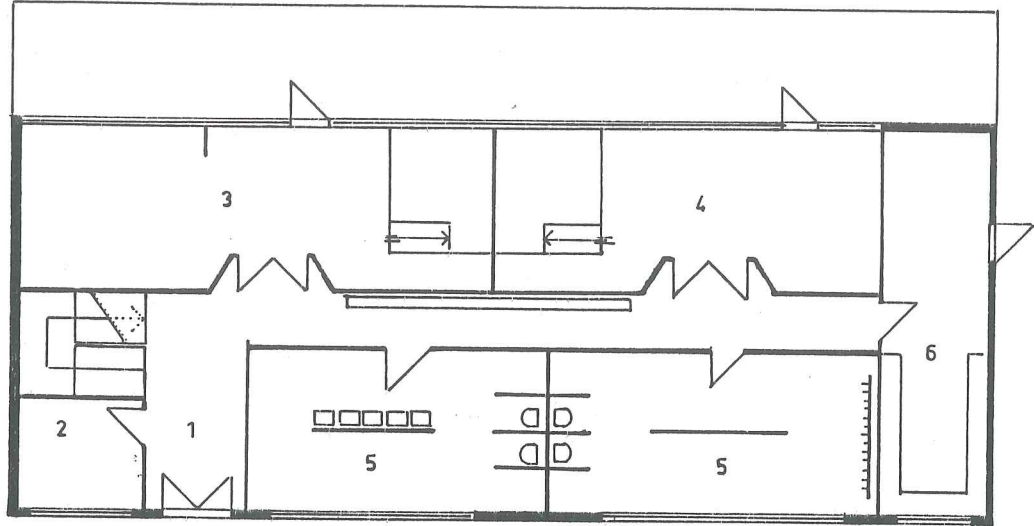
Giriş kat planı

1. Giriş holü
2. Müdür odası
3. 4,5-6 yaş için grup odası
4. 3-4,5 yaş için grup odası
5. WC.-Duş-lavabo
6. Mutfak
7. Teras

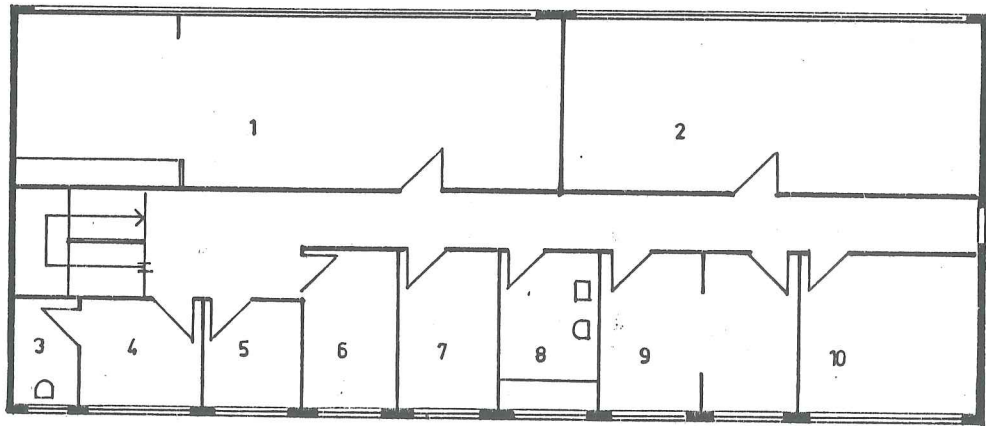
Üst kat planı

1. 3 ay-1,5 yaş için grup odası
2. 1,5-3 yaş için grup odası
3. WC. WC.'ler
4. Alt değiştirme
5. Emzirme odası
6. Doktor odası
7. Mama mutfağı
9. Çamaşırlık

77

GİRİŞ KAT PLANI

ÜST KAT PLANI

0 1m

8. PAŞABAHÇE'DE BİR ANAOKULU

Paşabahçe içki fabrikasına ait olup, fabrikada çalışan annelerin çocuklarına hizmet etmektedir. İki katlı bir yapıdır. İlk katı kreş olarak, ikinci katı da anaokulu olarak kullanılmaktadır.

Ot ve kılıf ambar binası içinde olan bu anaokulu tek grup odasını kapsamaktadır.

. Sirkülasyon merkezi olup bir holden dağılım söz konusudur.

. Grup odaları ile servis odaları direkt ilişki düzeni içindedir.

. Bina blok tiptir.

. Esneklik söz konusu değildir.(İçte ve dışta)

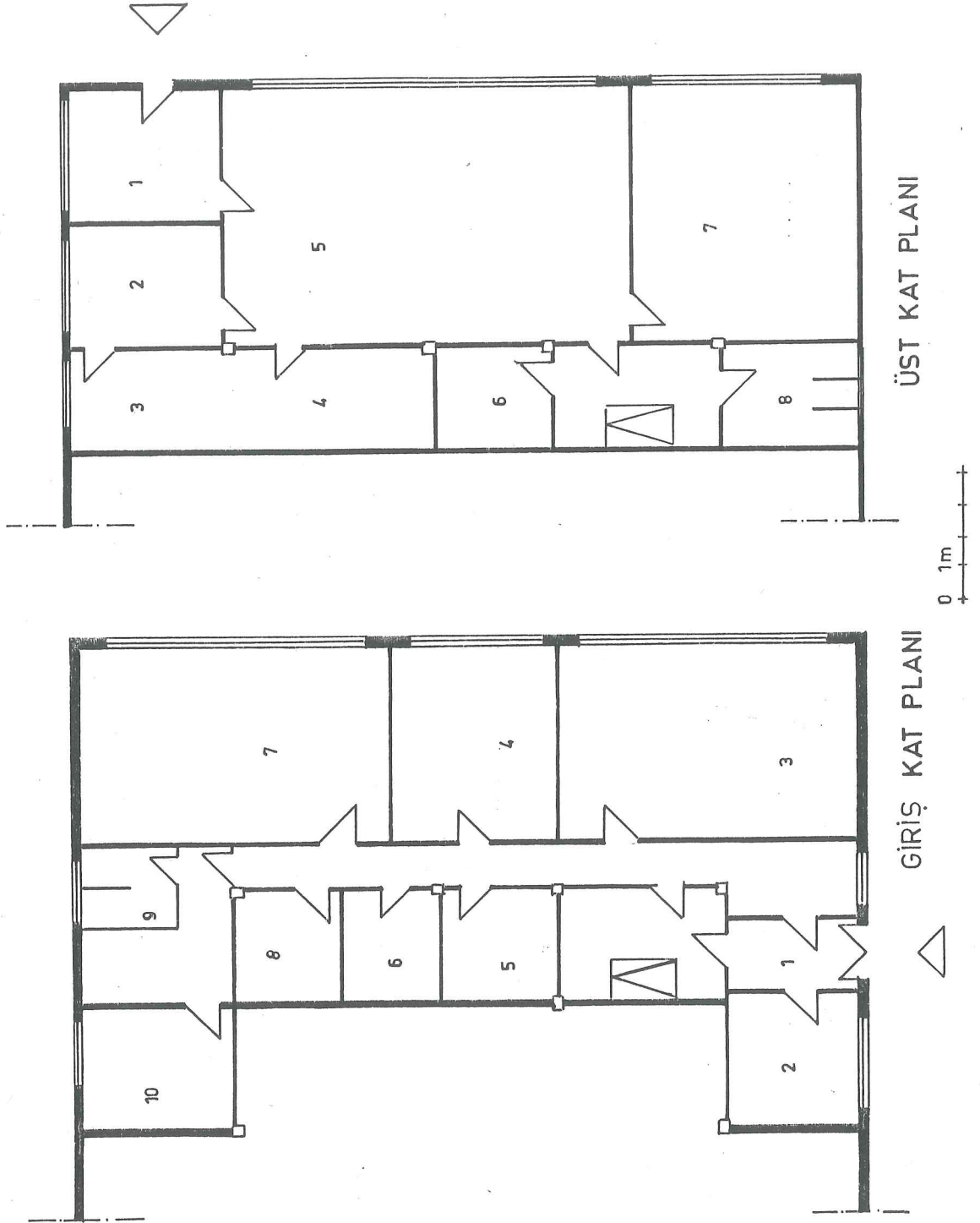
. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra başlamaktadır.

Giriş kat planı

1. Giriş holü
2. Emzirme odası
3. Uyku odası
4. Doktor odası
5. Süt mutfağı
6. Personel odası
7. Oyun ve yemek odası
8. Alt değiştirme
9. WC.
- 10.Çamaşırhane

Üst kat planı

1. Giriş holü
2. Personel odası
3. Mutfak
4. Yemekhane
5. Oyun odası
6. Personel odası
7. Uyku odası
8. WC.-Duş

9. PAŞABAHÇE'DE TEKLİF ANAOKULU

Proje : Füsün Güre

Tasarı: İçki Fabrikası'na ait olan mevcut anaokulunun ambar içinde oluşu ve yetersizliği nedeni ile teklif bir proje hazırlanmış. Bu projede zemin kat 0-3 yaş arasındaki çocuklara (kreş bölümü), üst kat ise, (3-6 yaş arasındaki çocuklara (anaokuluna) ayrılmış,

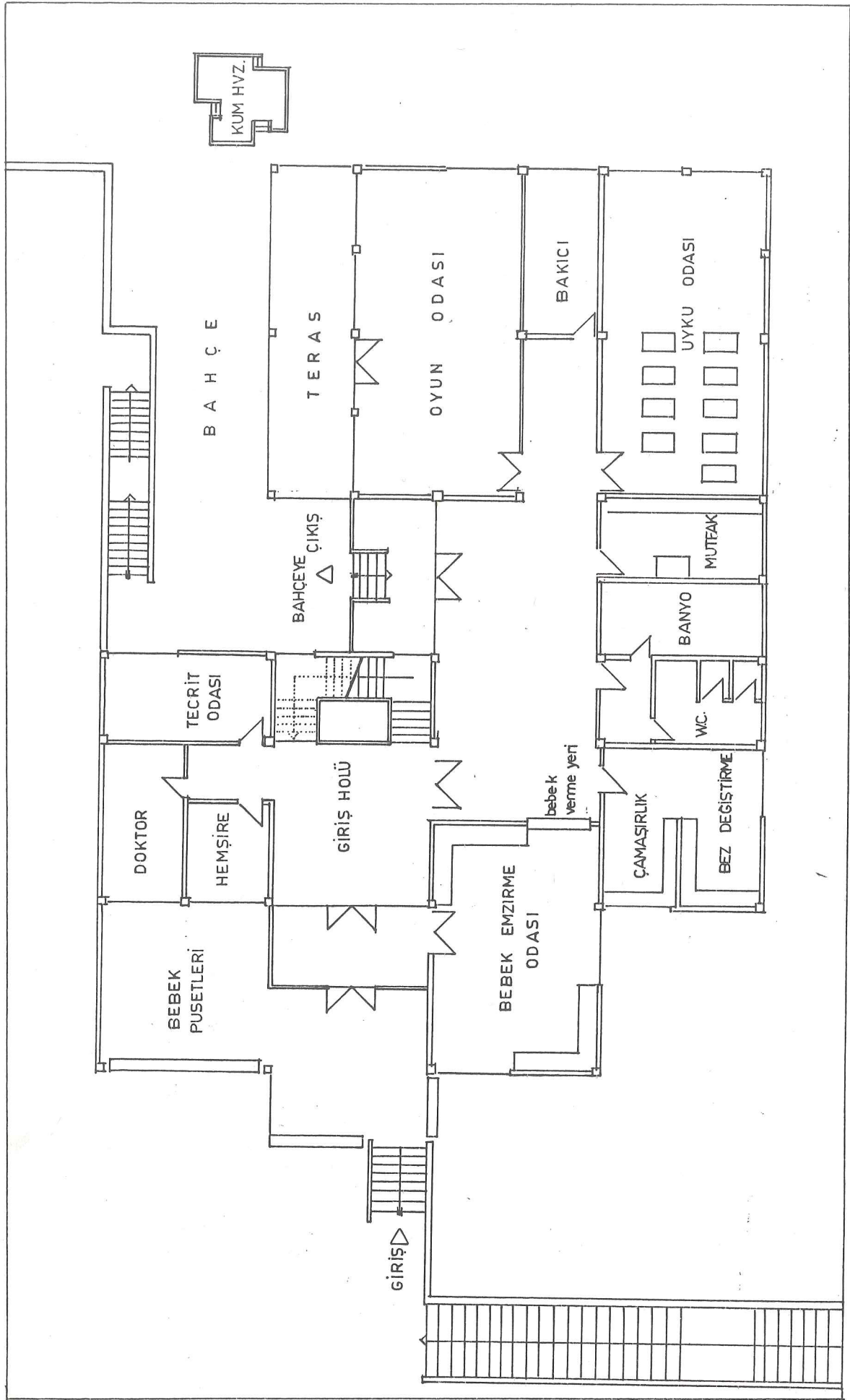
. Sirkülasyon sistemi merkezi olup, idare holünün açıldığı geniş bir hol, dağılımı sağlamaktadır.

. Grup odaları ile servis odaları direkt ilişki düzeni içindedir.

. Bina blok tip olup, kırma çatı ile ev görünümü verilindiğinden olumludur.

. Esneklik söz konusu değildir.

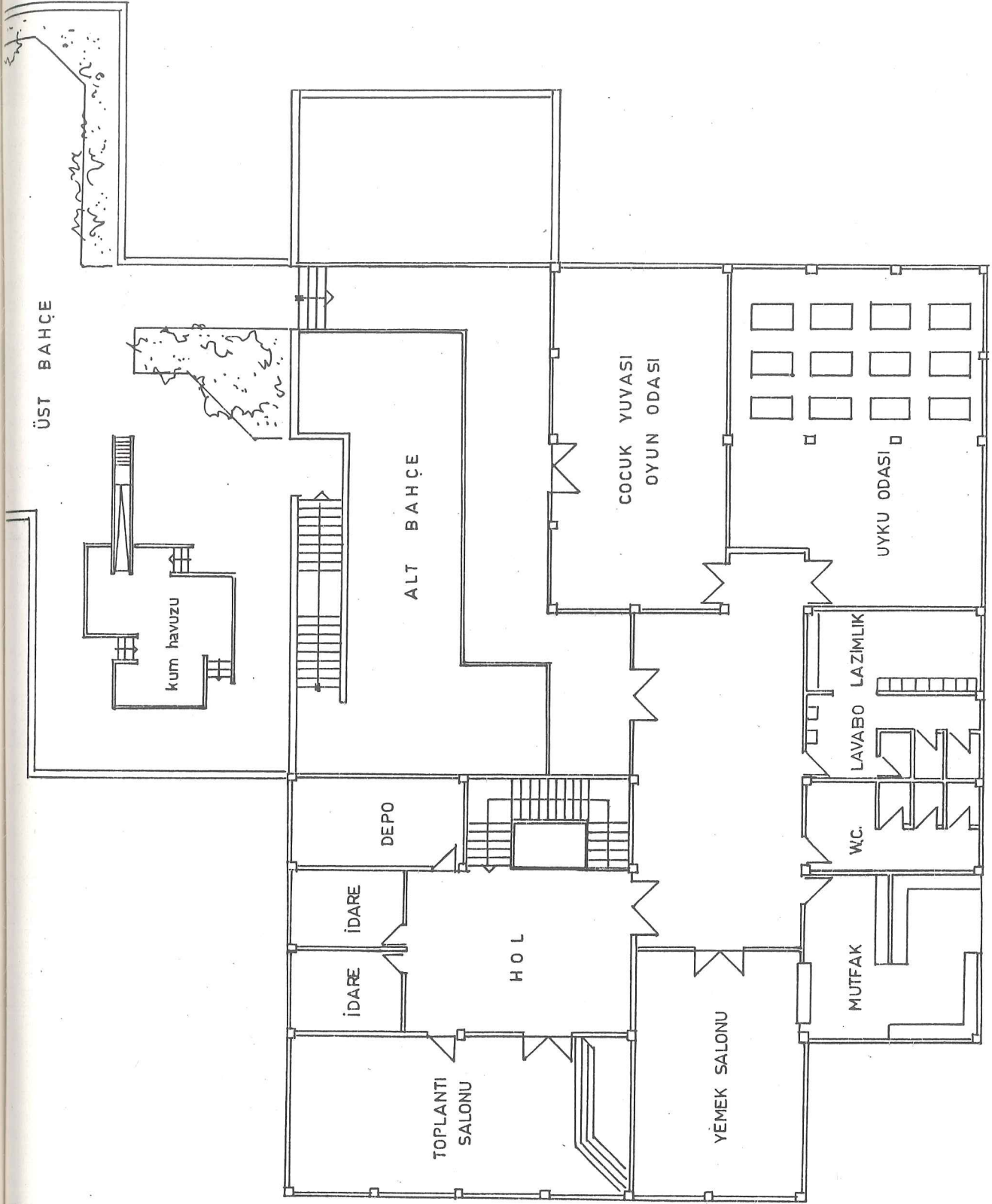
. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra başlıyor.

ZEMİN KAT PLANI

0 1m.

82

0 1m

ÜST KAT PLANI

10. I. LEVENT'TE ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ'NİN ANAOKULU

Proje : Turgut Cansever

Tasarı : Tek katlı bir bina olup, girişe göre simetrik iki kısımdan meydana gelmiş.

Oyun, uyku ve yemek faaliyetlerini kapsayan çok maksatlı bir salonu vardır. Asma katta olan oyun köşesine, çocuk ölçülerinde olan bir merdiven ile ulaşılmaktadır. Bu oyun köşesinin ve salonun çok maksatlı olmasının getirdiği tavan yüksekliği, çocuğa psikolojik açıdan olumsuz bir etki yapmaktadır. Ayrıca hacmin yere kadar inen camları, çocukların emniyeti açısından olduğu kadar, havalandırma açısından da zararlıdır.

Çocuk adedine göre WC.'ler, lavabolar ve vestiyer yeterlidir.

. Sirkülasyon sistemi lineer olup, koridor iki taraflı kullanılmaktadır.

. Çok maksatlı salon ile servis odaları direkt ilişkili düzeni içindedir.

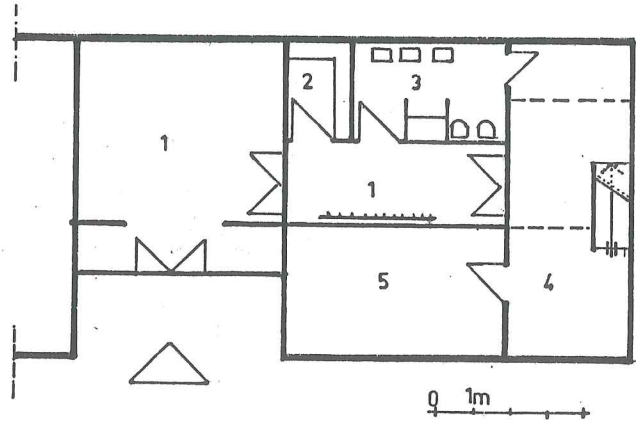
. Bina blok tiptir.

. Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verecek biçimde bir esneklik söz konusudur.

. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeye kadardır.

Plan :

1. Giriş holü, vestiyer
2. Mutfak
3. WC.-Lavabo
4. Çok maksatlı salon
5. Problemlı çocuk odası

11. I. LEVENT'TE FAZİLET ANAOKULU

Bir apartmanın giriş katı olan bu anaokulunda, grup odaları, yöneticinin gözetimine yakın olup, bahçeye de direkt olarak açılıyor. Aynı zamanda yemekhaneye de olanak sağlıyor.

Çocuk sayısına göre gerekli alan (2 m^2) ve WC sağlanmıştır.

. Sirkülasyon sistemi merkezi olup giriş holünden dağılım söz konusu.

. Grup odaları ile servis odaları direkt ilişki düzeni içindedir.

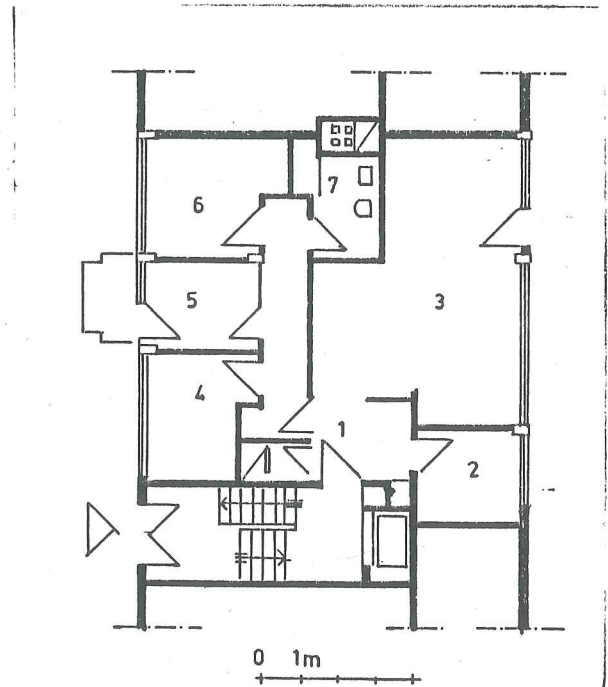
. Bina tipi bloktur.

. Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verir biçimde esneklik sağlanmıştır.

. Doğal aydınlatmayı ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra açılmıştır.

Plan :

1. Giriş holü
2. Mutfak
3. Oyun ve yemek odası
4. Uyku odası
5. Müdür odası
6. Kreş, oyun ve uyku odası
7. WC

12. I. LEVENT'TE MODERN EĞİTİM ANAOKULU

Bahçe içinde olan bu anaokulunda yöneticinin grup odasına yakınlığı gözetim olanağı sağlamaktadır. Grup odaları direkt olarak bahçeye açılıyor. Buna karşılık yemekhaneye mutfak içinden geçilmesi çocukların kontrolü açısından olumsuzdur.

İkinci katta olan yatak odalarına geçiş, çocuk ölçülerinde olmayan ve oldukça da tehlikeli olan bir merdiven ile sağlanmaktadır.

Öğrenci başına düşen alan yaklaşık 2 m².dir.

WC.'ler yeterli ve çocuk ölçülerindedir.

. Sirkülasyon sistemi merkezidir.

. Grup odaları ile servis odaları dolaylı ilişki düzeni içindedir.

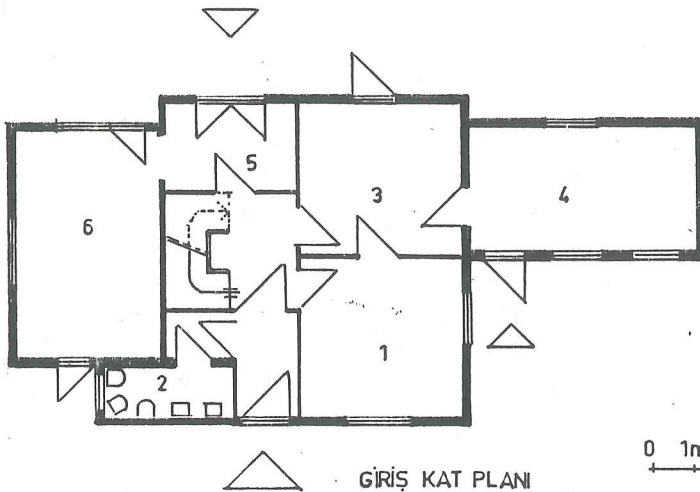
. Bina blok tiptir.

. Esneklik söz konusu değildir.

. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra açılmıştır.

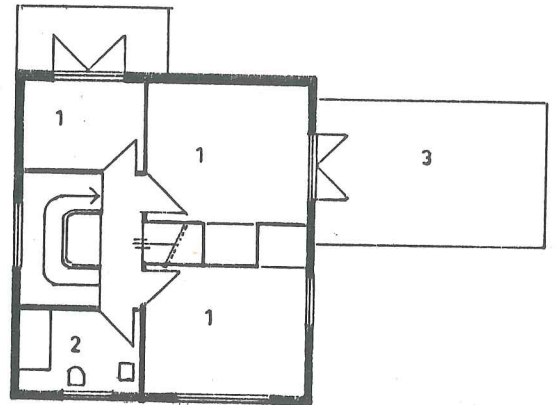
Giriş kat planı :

1. Müdür odası
2. WC.
3. Oyun odası
4. Oyun odası
5. Mutfak
6. Yemekhane

Üst kat planı :

1. Yatakhane
2. WC.-Banyo
3. Teras

13. I. LEVENT'TE İŞÇAN ANAOKULU

Bahçe içinde tek katlı olan bu anaokulunda, oyun odası aynı zamanda yemek odası olarak kullanılmaktadır.

İdare merkezi bir yerde olduğu için gözetim olanağı sağlanmıştır.

Vestiyer ve WC'ler yetersizdir. WC'ler çocuk ölçülerinde değildir.

Öğrenci başına düşen alan $1,5 \text{ m}^2$ dir.

. Sirkülasyon sistemi merkezidir.

. Grup odası ile servis odaları arasındaki ilişki dolaylıdır.

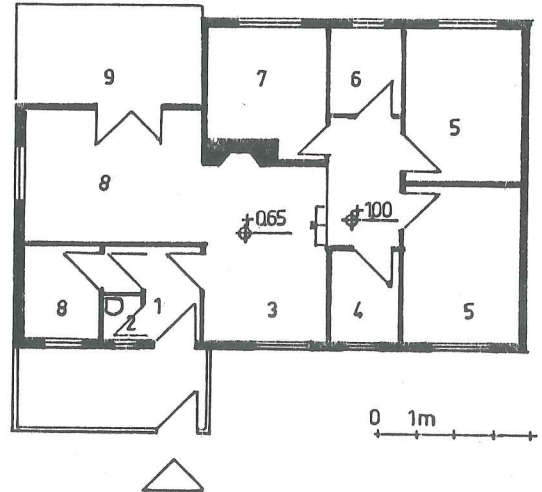
. Bina blok tiptir.

. Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verir biçimde esneklik söz konusudur.

. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra açılmıştır.

Plan :

1. Giriş Holü
2. WC
3. Oyun odası
4. İdare
5. Yatak odası
6. Banyo
7. Eğitim odası
8. Oyun odası-Yemek odası
9. Teras

14. I. LEVENT'TE ÖZKAN ANAOKULU

Bahçe içinde üç katlı olan bu anaokulunda, idare, merkezi bir yerdedir. Girişte olan revir grup odalarına yakındır.

Üst katta bulunan yatak odalarına ve alt katta bulunan yemekhaneye çocuk ölçülerinde olmayan bir merdiven ile ulaşılmaktadır.

WC'ler ve vestiyer yetersiz olup, öğrenci başına düşen alan 2 m^2 'dir.

- . Sirkülasyon düzeni merkezidir.
- . Grup odası ile servis odası arasındaki ilişki direkt + dolaylıdır.
- . Bina blok tiptir.
- . Esneklik söz konusu değildir.
- . Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra açılmıştır.

Giriş kat planı :

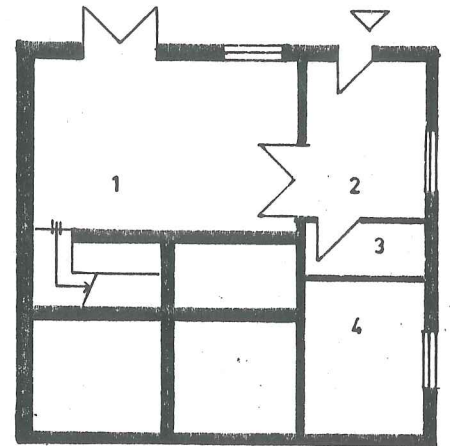
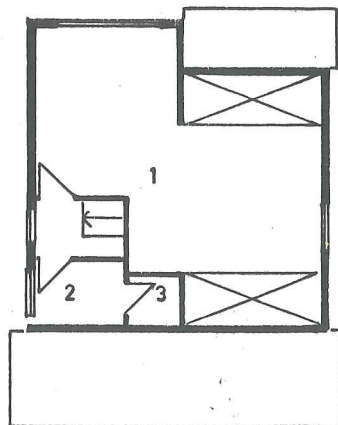
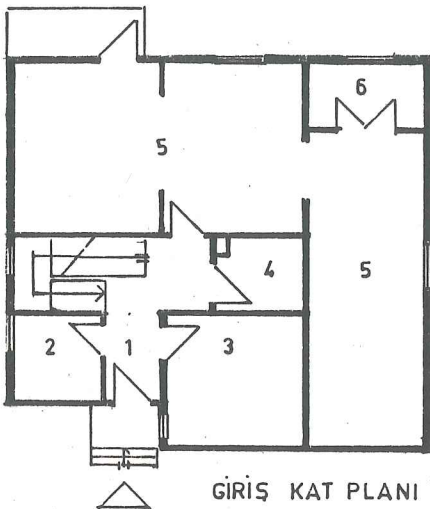
1. Giriş Holü
2. Revir
3. İdare
4. WC
5. Oyun odası
6. Soyunma odası

Üst kat planı :

1. Yatak odası
2. WC-Banyo
3. Depo

Bodrum kat planı :

1. Yemekhane
2. Mutfak
3. WC
4. Kömürlük

0 1m

15. AKATLAR'DA ERSAN ANAOKULU

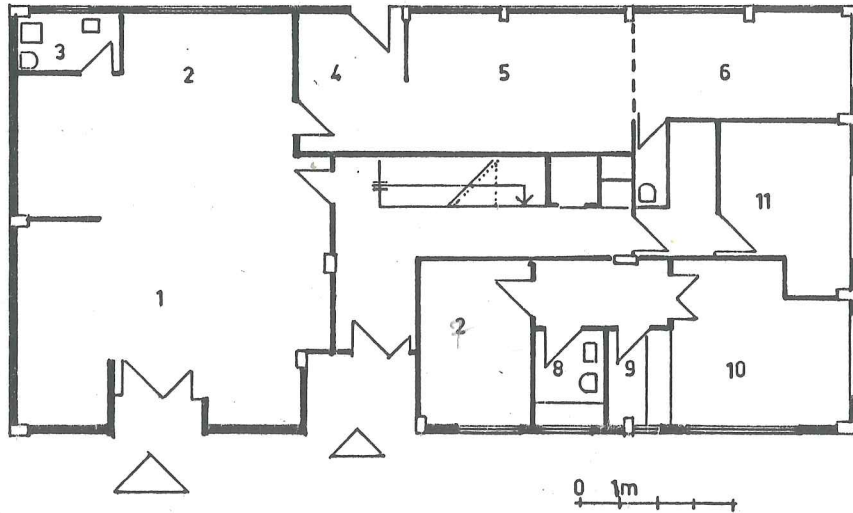
Bir apartmanın giriş katında olan bu anaokulunda, idare ve mutfak kısmı, grup odalarından uzakta olduğu için idarenin denetimi de zordur, ve mutfak ile yemek odası ilişkisi gerektiği gibi sağlanamamıştır.

Grup odalarının direkt olarak bahçeye açılmış olması ise çocuk üzerinde olumlu bir etki yapmaktadır.

- . Sirkülasyon sistemi merkezidir.
- . Grup odaları ile servis odaları direkt + dolaylı ilişki içindedir.
- . Bina blok tiptir.
- . Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verir biçimde esneklik sağlanmış.
- . Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra başlıyor.

Plan :

1. 4-6 yaş grup odası	7. Müdür odası
2. 3 yaş grup odası	8. WC
3. WC	9. Mutfak
4. Yemek köşesi	10. Depo
5. Kreş b oyun bölümü	11. Kapıcı dairesi
6. Uyku odası	

16. ESENTEPE'DE GELİŞEN ANAOKULU

Bahçe içinde iki katlı olan bu anaokulunda, oldukça büyük olan grup odaları çocuklara gerekli hareket olanağını vermektedir.

Yatak odalarına çıkan merdiven çocuk boyutlarında olmadığından tehlikelidir.

Katlardaki WC.ler çocuk adedine göre yetersiz ve çocuk boyutlarında değildir.

Öğrenci başına düşen alan yeterlidir. (2 m^2)

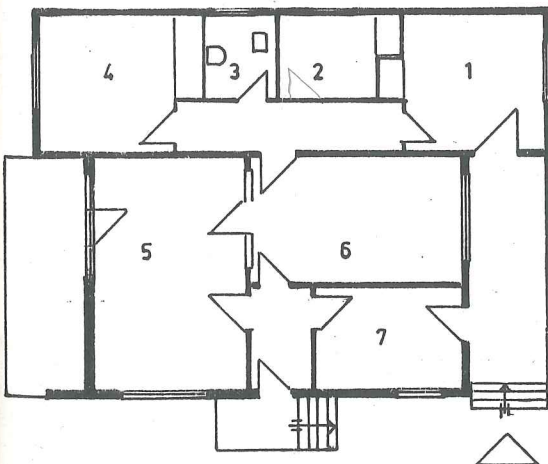
- . Sirkülasyon sistemi lineerdir.
- . Grup odaları ile servis odaları arasındaki ilişki direkttir.
- . Bina blok tiptir.
- . Esneklik söz konusu değildir.
- . Doğal aydınlatmayı ve hava sirkülasyonunun sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra açılmıştır.

Giriş kat planı :

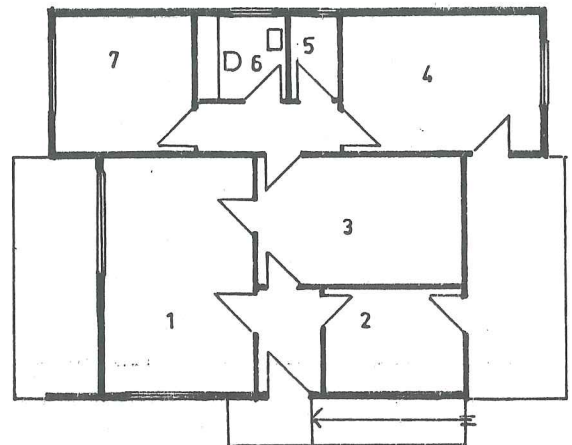
1. Müdür odası
2. Öğretmenler odası
3. WC
4. Yatak odası
5. Oyun odası
6. Oyun ve yemek odası
7. Mutfak

Üst kat planı :

1. Yatak odası
2. Mutfak
3. Yemek ve oyun odası
4. Yatak odası
5. Depo
6. WC
7. Yatak odası

GİRİŞ KAT PLANI

ÜST KAT PLANI

0 1m

17. ERENKÖY'DE İLK ADIM ANAOKULU

Bahçe içinde olan bu anaokulunda, idare merkezi bir yerde olup, giriş holünde yeterli bir vestiyer vardır.

Üst katta bulunan yatak odalarına ve alt kattaki yemekhaneye, çocuk ölçülerinde olmayan bir merdiven ile ulaşılmaktadır.

WC'ler çocuk ölçülerinde değildir.

Öğrenci başına düşen alan yeterlidir. (2 m²)

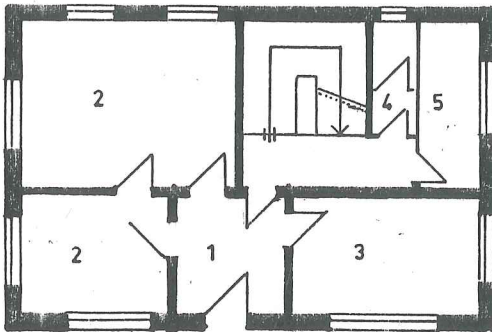
- . Sirkülasyon sistemi merkezidir.
- . Grup odaları ile servis odaları arasındaki ilişki düzeni direkt + dolaylıdır.
- . Bina blok tiptir.
- . Esneklik söz konusu değildir.
- . Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 85 cm. sonra açılmıştır.

Giriş kat planı :

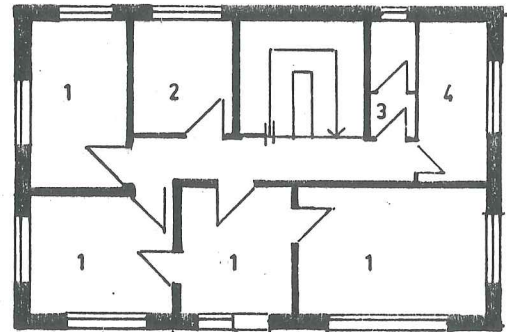
1. Oyun odası ve vestiyer
2. Oyun odası
3. Müdür odası
4. WC
5. Banyo

Üst kat planı :

1. Yatak odası
2. Depo
3. WC
4. Banyo

GİRİŞ KAT PLANI

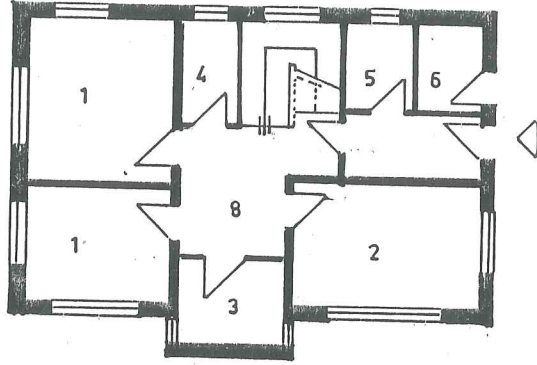

ÜST KAT PLANI

0 1m

Bodrum kat planı :

1. Yemek odası	5. WC
2. Mutfak	6. Bahçe araçları
3. Ambar	7. Servis girişi
4. Kiler	8. Hol

BODRUM KAT PLANI

18. KIZILTOPRAK'TA PARMAC ÇOCUK ANAOKULU

Bahçe içinde iki katlı olan bu anaokulunda, idare üst katta olduğu için gözetim olanağı yoktur.

Oyun odalarından biri yemekhane olarak kullanılmaktadır.

Üst katta bulunan yatak odalarına çocuk ölçülerinde olmayan bir merdiven ile ulaşılmaktadır.

WC'ler yetersiz ve çocuk ölçülerinde değildir.

Öğrenci başına düşen alan 2 m²dir.

. Sirkülasyon sistemi merkezidir.

. Grup odaları ile servis odaları arasında direkt ilişki vardır.

. Bina blok tiptir.

. Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verir biçimde esneklik söz konusudur.

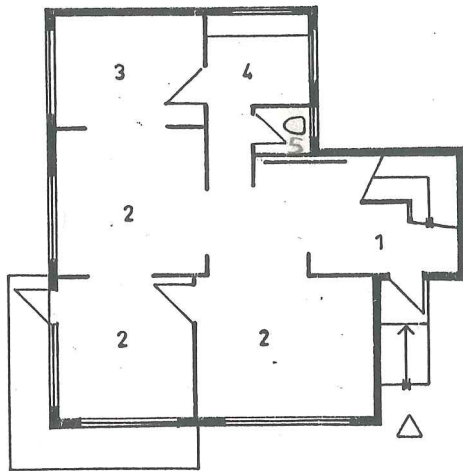
. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 85 cm. sonra başlamaktadır.

Giriş kat planı :

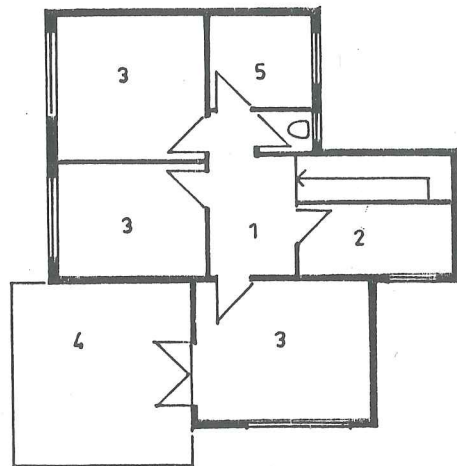
1. Giriş holü ve vestiyer
2. Oyun odası
3. Oyun odası ve yemek odası
4. Mutfak
5. WC

Üst kat planı :

1. Hol
2. İdare
3. Yatak odası
4. Balkon
5. Depo ?

GİRİŞ KAT PLANI

ÜST KAT PLANI

0 1m

19. KIZILTOPRAK'TA ÇANIM ANAOKULU

Bir apartman giriş katı olan bu anaokulunda grup odası direkt olarak bahçeye açılıyor.

Vestiyer ve WC'ler yetersiz olup, WC'ler çocuk ölçülerinde değildir.

Koridorun gerekli ışığı alamaması çocuklar üzerinde olumsuz etki yapmaktadır.

Öğrenci başına düşen alan 1 m² olup, çocuk serbest hareket olanağı bulamamaktadır.

. Sirkülasyon sistemi lineer olup, koridor iki taraflı olarak kullanılmaktadır.

. Grup odaları ile servis odaları direkt ilişki düzeni içindedir.

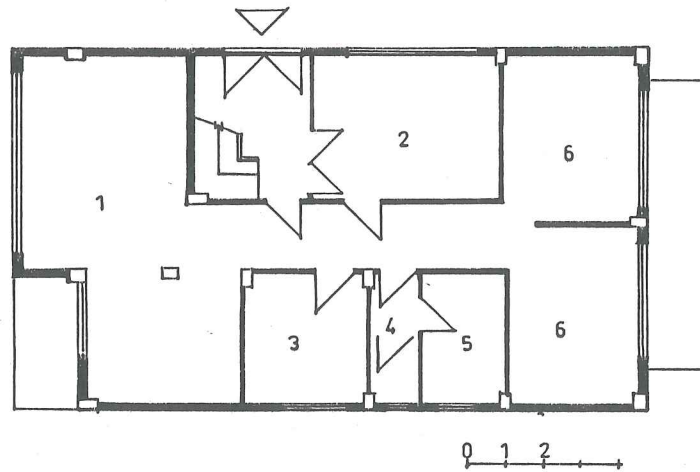
. Bina blok tiptir.

. Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verir biçimde bir esneklik söz konusudur.

. Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonu sağlayan pencereler döşemeden 85 cm. sonra açılmıştır.

Plan :

1. Oyun odası	4. WC
2. Mutfak	5. Banyo
3. İdare	6. Yatak odası

20. SELAMİÇEŞME'DE FERDA ANAOKULU

Bahçe içinde tek katlı olan bu anaokulunda, oyun - yemek ve dinlenme odaları direkt olarak bahçeye açılmaktadır.

İdarenin merkezi bir yerde olması gözetim açısından olumludur.

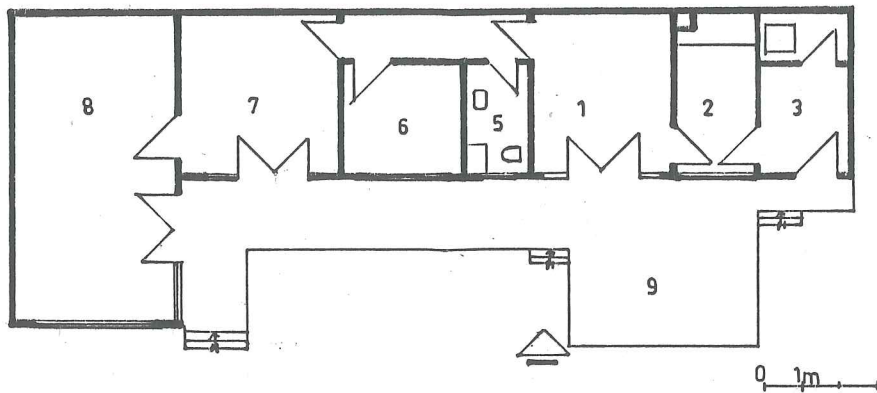
WC'ler ve vestiyer yetersiz olup, WC'ler çocuk ölçülerinde değildir.

Öğrenci başına düşen alan yaklaşık 1.5 m² dir.

- . Sirkülasyon merkezidir.
- . Grup odası ile servis odaları birbirleri ile direkt ilişkilidir.
- . Bina blok tiptir.
- . Oyun ve yemek fonksiyonları birarada olduğu için bir dereceye kadar esnektir.
- . Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 85 cm. sonra açılmıştır.

Plan :

1. Yemek ve oyun odası	5. Erkek WC
2. Mutfak	6. İdare odası
3. Oyun odası	7. Yatak odası
4. Kız WC	8. Yatak odası

21. SELAMİÇEŞME'DE EFDAL ANAOKULU

Bahçe içinde olan bu anaokulunda oyun ve yemek salonundan direkt olarak bahçeye çıkılması çocuklar üzerinde olumlu etki yapmaktadır.

Ayrıca yatak odalarından birinin üst katta olması ve buraya ra çocuk ölçülerinde olmayan ve tehlikeli olan bir merdiven ile çıkılması sakıncalıdır.

Giriş holündeki vestiyer ve WC ise yetersiz kalmaktadır.

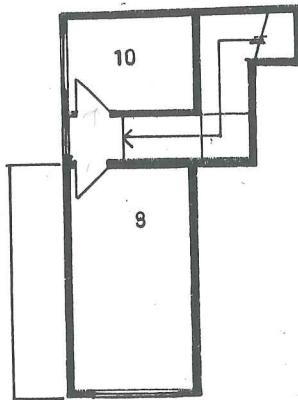
Çocuk başına düşen alan yetersizdir. (1,5 m²)

- . Sirkülasyon sistemi merkezidir.
- . Grup odaları ile servis odaları direkt ilişki düzeyi içindedir.
- . Bina blok tiptir.
- . Esneklik söz konusu değildir.
- . Doğal aydınlatmayı ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80 cm. sonra açılmıştır.

Plan :

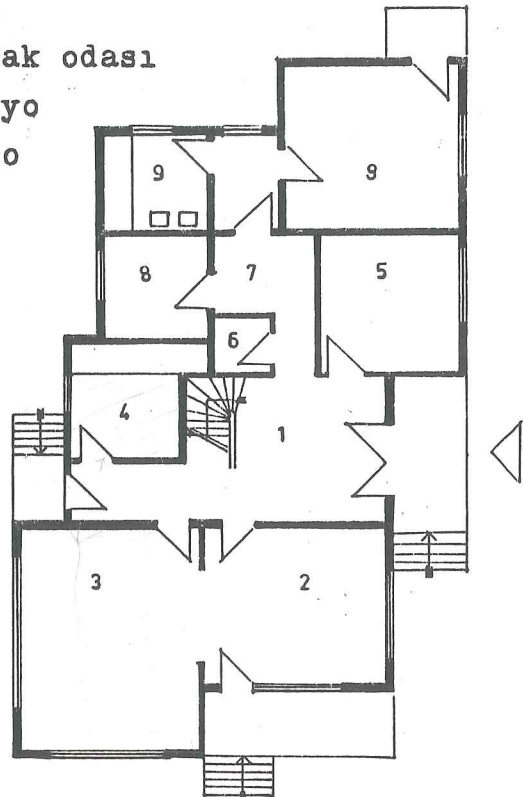
1. Giriş holü
2. Yemek odası
3. Oyun odası
4. Mutfak
5. İdare

6. WC
7. Hol
8. Yatak odası
9. Banyo
10. Depo

ÜST KAT PLANI

0 1m

GİRİŞ KAT PLANI

İSTANBUL'DA YİRMİ ADET MEVCUT ANAOKULUNUN PLAN TİPLERİ VE TASARIM EĞİLİMLERİ

S : Sirkülasyon

G : Grup odası

U : Uyku odası

Y : Yemek odası

V : Vestiyer

İ : İdare

M : Mutfak

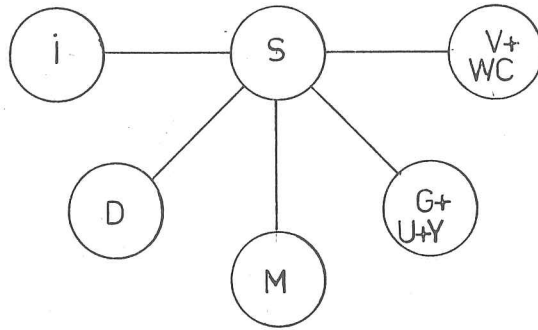
D : Doktor

O : Oyun odası

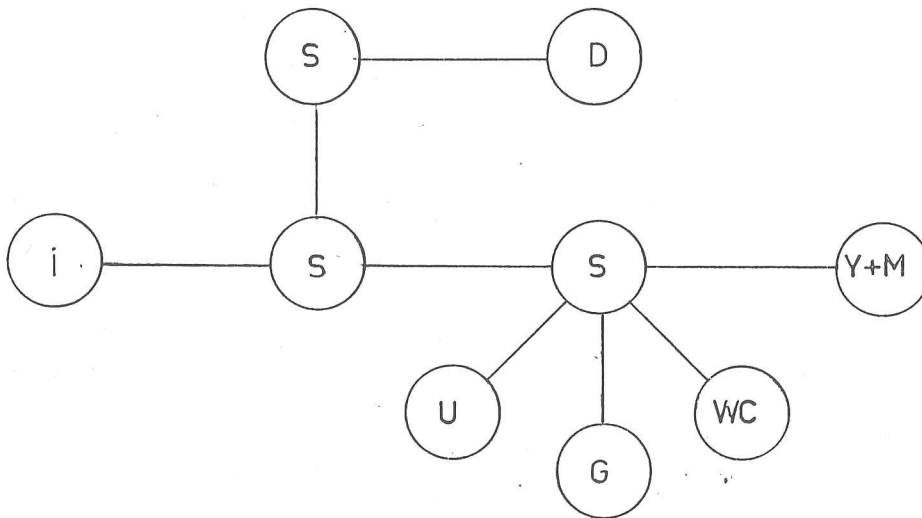
P : Personel odası

ÖRNEKLERİN FONKSİYON ŞEMALARI :

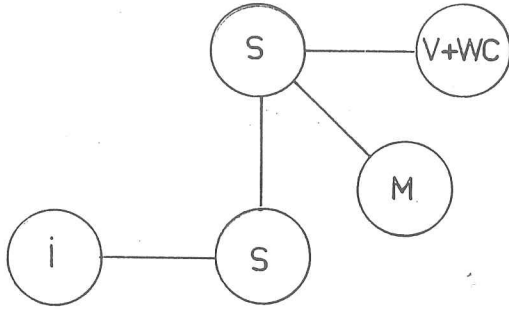
A TİPİ - 3 ve 7 No.lu örnekler

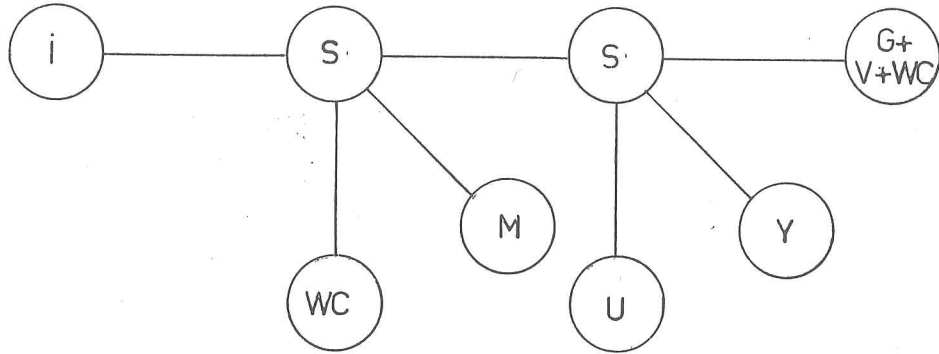
B TİPİ - 2-9 ve 19 No.lu örnekler

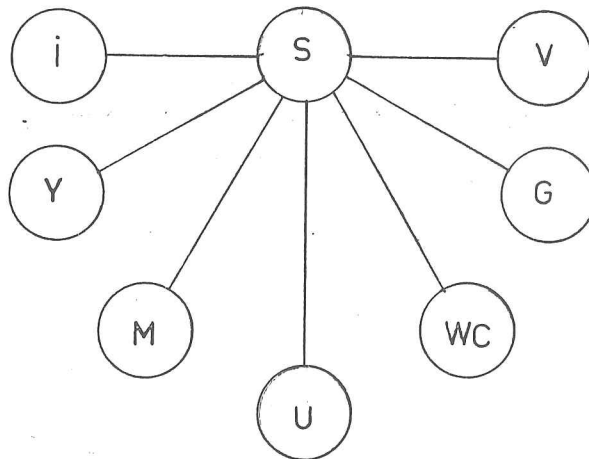
C TİPİ - 1-5 ve 10 No.lu Örnekler

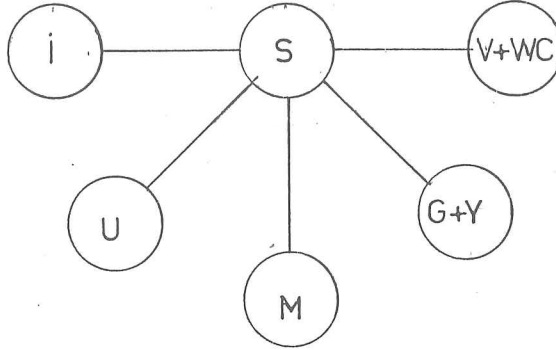
D TİPİ - 15 No.lu örnek

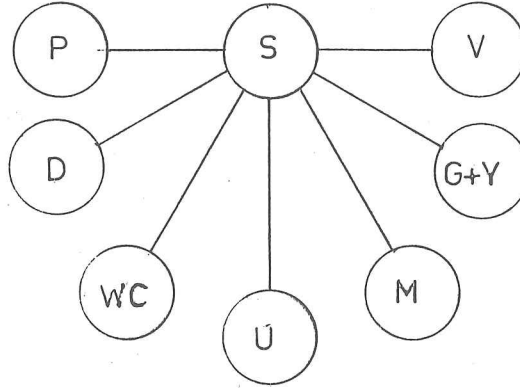
E TİPİ - 14 ve 17 No.lu örnekler

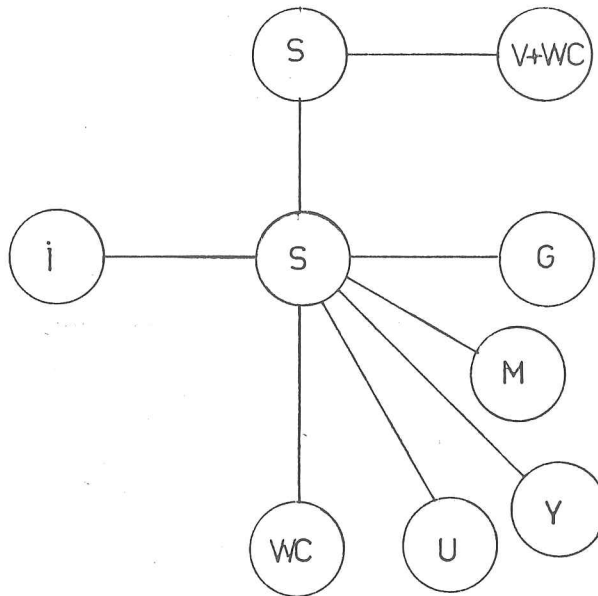
F TİPİ - 4-11-13-16-18-20 ve 21 No.lu örnekler

G TİPİ - 8 No.lu örnek

H TİPİ - 12 No.lu örnek

Yüzde	%10	%15	%15	%5	%10	%35	%5	%5
Adet	2	3	3	1	2	7	1	1
	A	B	C	D	E	F	G	H

A : UYGULAMADA EN ÇOK RASTLANAN SİRKÜLASYON SİSTEMLERİ

- . Lineer sirkül.
- . Merkezi sirkül.
- . Avlulu sirkül.

Yüzde	%40	%55	%5
Adet	8	11	1
			

B : UYGULAMADA EN ÇOK RASTLANAN GRUP ODALARI İLE SERVİS ODALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

- . Direkt ilişki $\begin{matrix} g \\ \downarrow \\ v \rightarrow wc \end{matrix}$
- . Dolaylı ilişki $v+wc \rightarrow g$
- . Direkt+Dolaylı ilişki $v+g$

Yüzde	%	%	%
Adet	14	3	3
	$\begin{matrix} g \\ \downarrow \\ v \rightarrow wc \end{matrix}$	$v+wc+g$	$v+g$

C : UYGULAMADA EN ÇOK RASTLANAN BİNA TİPLERİ

- . Blok tip
- . Pavyon tip

%90	%10	yüzde
18	2	Adet
Blok	Pavyon	

D : UYGULAMADA EN ÇOK RASTLANAN ESNEKLİK ÇEŞİTLERİ

- . Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak verenler.
- . Hiç bir şekilde esnek olmayanlar.

çms

~~çms~~

%80	%20	Yüzde
16	4	Adet
çms	çms	

E : UYGULAMADA EN ÇOK RASTLANAN DOĞAL AYDINLATMA VE HAVA SİRKÜLASYONU ÇEŞİTLERİ

- . Pencere döşemeye kadar
- . Pencere döşemeden 80-85 cm. sonra başlıyor.

Yüzde	% 5	%95
Adet	1	19
		

I : TASARIM EĞİLİMLERİNİN BİRBİRLERİ İLE OLAN İLİŞKİSİ

TASARIM EĞİLİMLERİ - SİRKÜLASYON SİSTEMLERİ İKİLİSİ

	1	1	3	0	0	2	0	0
	0	2	0	1	2	5	1	1
	1	0	0	0	0	0	0	0
	A	B	C	D	E	F	G	H

TASARIM EĞİLİMLERİ - GRUP ODALARI İLE SERVİS ODALARI İLİŞKİSİ İKİLİSİ

$\begin{matrix} g \\ \downarrow \\ v \rightarrow wc \end{matrix}$	2	2	3	0	0	6	1	0
$v+wc \rightarrow g$	0	1	0	0	0	1	0	1
$v+g$	0	0	0	1	2	0	0	0
	A	B	C	D	E	F	G	H

TASARIM EĞİLİMLERİ - BİNA TİPİ İKİLİSİ

Blok	1	3	3	1	2	6	1	1
Pavyon	1	0	0	0	0	1	0	0
	A	B	C	D	E	F	G	H

TASARIM EĞİLİMLERİ - ESNEKLİK İKİLİSİ

çms	2	1	3	1	0	7	1	1
çms	0	2	0	0	2	0	0	0
	A	B	C	D	E	F	G	H

TASARIM EĞİLİMLERİ - DOĞAL AYDINLATMA VE HAVA SİRKÜLASYON İKİLİSİ

I	0	0	1	0	0	0	0	0
I	2	3	2	1	2	7	1	1
I	A	B	C	D	E	F	G	H

SİRKÜLASYON SİSTEMLERİ - GRUP ODALARI İLE SERVİS ODALARI İLİŞKİSİ İKİLİSİ

g ↑ v→wc	7	6	1
v+wc→g	0	3	0
v+g	0	3	0
	≡	□	□

SİRKÜLASYON ÇEŞİTLERİ - BİNA TİPİ İKİLİSİ

Blok	6	12	0
Pavyon	1	0	1
	≡	□	□

SİRKÜLASYON ÇEŞİTLERİ - ESNEKLİK İKİLİSİ

ÇMS	7	8	1
ÇMS	0	4	0
			

SİRKÜLASYON SİSTEMLERİ - DOĞAL AYDINLATMA VE HAVA SİRKÜLASYONU İKİLİSİ

	1	0	0
	6	12	1
			

GRUP ODALARI İLE SERVİS ODALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ - BİNA TİPİ İKİLİSİ

Blok	13	2	3
Pavyon	2	0	0
	$\begin{matrix} g \\ \uparrow \\ v \rightarrow wc \end{matrix}$	$v+wc \rightarrow g$	$v+g$

GRUP ODALARI İLE SERVİS ODALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ - ESNEKLİK İKİLİSİ

ÇMS	13	2	1
ÇMS	1	1	2
	$\begin{matrix} g \\ \uparrow \\ v \rightarrow wc \end{matrix}$	$v+wc+g$	$v+g$

GRUP ODALARI İLE SERVİS ODALARI ARASINDAKİ İLİŞKİ -
DOĞAL AYDINLATMA VE HAVA SİRKÜLASYONU İKİLİSİ

	1	0	0
	13	3	3
g ↑ v → wc	v+wc → g	v+g	

BİNA TİPİ - ESNEKLİK İKİLİSİ

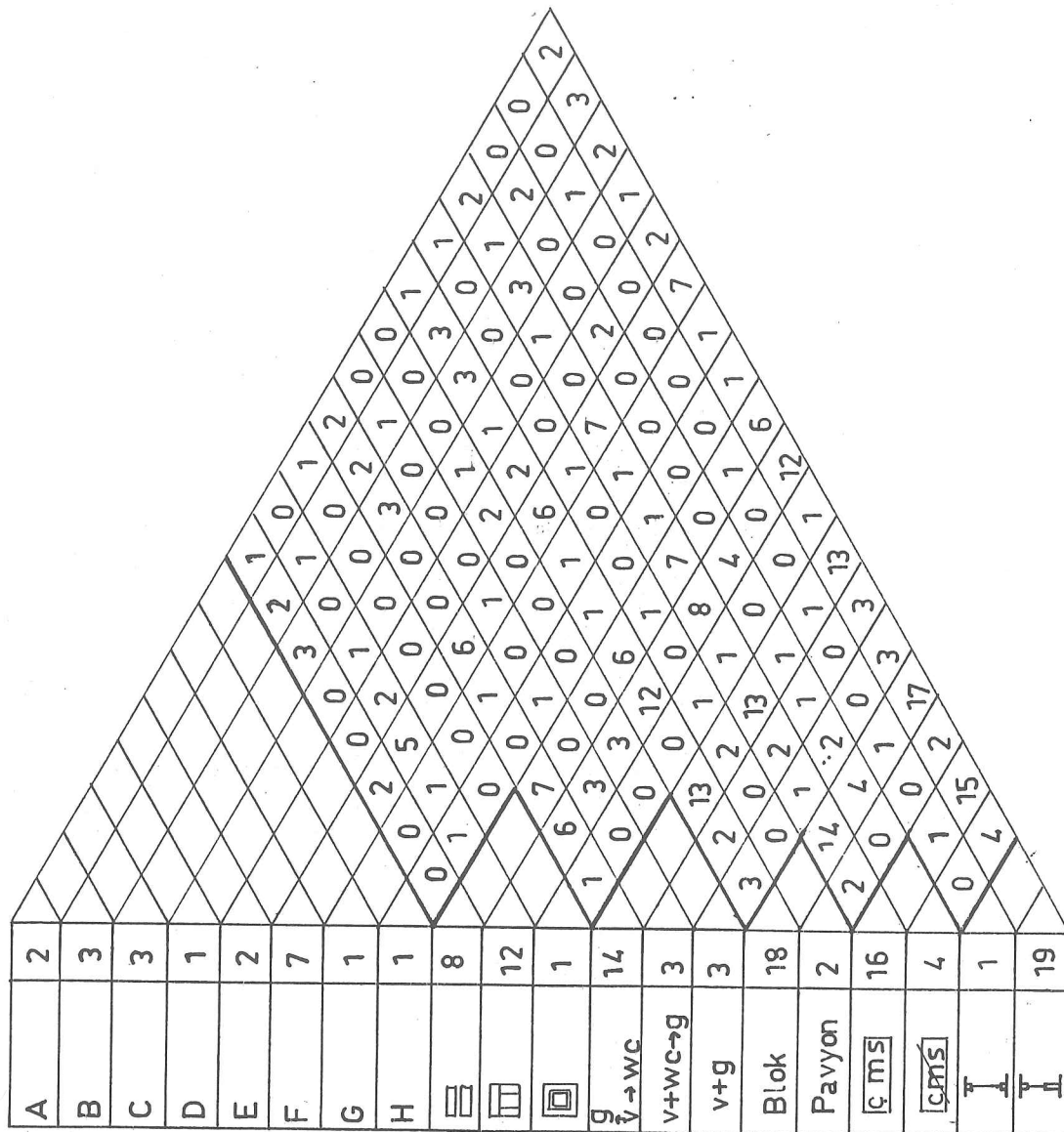
çms	14	2
çms	4	0
	Blok	Pavyon

BİNA TİPİ - DOĞAL AYDINLATMA VE HAVA SİRKÜLASYONU
İKİLİSİ

	1	0
	17	2
	Blok	Pavyon

ESNEKLİK DOĞAL AYDINLATMA VE HAVA SİRKÜLASYONU
İKİLİSİ

	1	0
	15	4
çms	çms	

SONUÇLAR

1. Yapılan araştırmadaki plan tiplerinden de anlaşılacağı gibi, baştan bu amaç ile tasarlanıp, uygulanmış yapılara oranla iki katlı evlerden bozularak yapılmış anaokullarının çoğunlukta olduğu açıktır.

2. Ticari amaç ile kurulmuş ve dolayısıyla amacından saptırılmış olan bu anaokullarında tasarım eğilimlerini, yapılan matristen de anlaşılacağı gibi şöyle sıralamak mümkündür.

- . Sirkülasyon sistemi : Merkezi
- . Grup odaları ile servis odaları arasındaki ilişki: Direkt
- . Bina tipi : Blok
- . Esneklik : Tek hacimde çeşitli fonksiyonlara olanak sağlayacak biçimde.
- . Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler döşemeden 80-85 cm.sonra başlıyor.

Merkezi sirkülasyon sistemlerinde; dağılım holü çok çeşitli amaçlarla kullanılabileceği için sağlayacağı olanakların fazlalığı açıktır. Buna karşılık incelediğim anaokullarında, genellikle bu holler yeterli ışıktan yoksundur. Sabahları bu hole getirip bırakılan ve akşamları da bu holden alınan çocuklar sıkıcı bir ortamda bekletilmektedir. Ayrıca genellikle yeterli olmayan vestiyer de bu holde (bu sıkıcı ortamda) bulunmaktadır.

Direkt ilişki düzeni, çocuğun evindeki ilişkiye benzediği için, eğitimde kolaylık sağlıyor. Bununla birlikte her grup odası bir servis odasını da beraber getirdiğinden pahalı bir çözüm oluyor.

. Blok tip olan bina şekilleri her ne kadar ev görünümünde ise de kitle tesiri ile çocuğa negatif bir etki yapıyor. Buna karşılık pavyon tipi çocuk kendi ölçülerine daha yakın bulduğundan, üzerinde olumlu bir etki yapacağı açıktır. Fakat gelişmekte olan ülkemiz şartlarında böyle bir bina ti-

pine gitmek te pek doğru olmaz. Çünkü pavyon tip beraberinde çok geniş bir arsa ve enerji sorununu getirdiği için ekonomik olmayacağı da açıktır.

Yaptığım araştırmada tek hacimde çeşitli fonksiyonların yer aldığı biçimde bir esneklik olduğunu gördüm. Buna karşılık binaların karakterlerini bozmadan ekleme olanağı ve bölme elemanlarının kolaylıkla kaldırılıp en az iki hacmi birleştirerek tek hacim haline getirme olanağı yok.

Doğal aydınlatma ve hava sirkülasyonunu sağlayan pencereler, hem çocuğun cereyanda kalmaması için ve hem de tehlikeli olduğu için döşemeden 80-85 cm. sonra açılmış olması olumludur. Buna karşılık Bazı yerlerde, özellikle grup odalarının oyun köşelerinde çocuk boyutlarında pencere yapılmasının çocuk psikolojisi açısından olumlu olacağı da açıktır. Bu açıdan Kazlıçeşme'de Mensucat Santral için yapılmış olan anaokulu güzel bir örnektir.

3. Planlardan kolayca anlaşılabilceği gibi bu amaç ile yapılmış okul öncesi eğitim yapılarının dışında olan anaokullarında öğrenci başına düşen alan yetersiz olduğundan çocukların doluşım özgürlükleri kısıtlanmaktadır.

4. Uygulamada WC'ler çocuk ölçülerinde olmayıp sayıları da yetersizdir. Bu yönden çocuklara devamlı bir bakıcı gerekmemekte ve kendi işlerini yapma alışkanlığı verilmemektedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ-İdari Bilimler Araştırma ve Uygulama Enstitüsü.
Okul Öncesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kurumlarında Yıllık Program.
Milli Eğitim Basımevi-Ist.1983
2. BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ-İdari Bilimler ve Araştırma ve Uygulama Enstitüsü.
Bilişsel Etkinlikler
Milli Eğitim Basımevi-Ist.1983
3. BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ-İdari Bilimler ve Araştırma ve Uygulama Enstitüsü.
Okul Öncesi Etkinlikleri
Milli Eğitim Basımevi-Ist.1983
4. HÜRBAŞ, Ast.Ertuğrul
Okul Öncesi Eğitim Sorunları(Anaokulları)
Temmuz 1974 Sayı: 28
5. KANTARCIOĞLU, SELÇUK
Anaokulunda Eğitim
Milli Eğitim Basımevi-Ist.1984
6. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Cumhuriyetin 50.Yılında Milli Eğitimimiz
Milli Eğitim Basımevi-Ist.1973
7. OĞUZKAN Dr.A.Farhan
Okul Öncesi Çocuk Bakımı ve Eğitimi
(Amaçlar ve Tartışma Konuları)
Milli Eğitim Basımevi-Ank.1981
8. SAĞLIK ve SOSYAL YARDIM BAKANLIĞI-
Sosyal Hizmetler Genel Müdürlüğü
Sosyal Hizmetler Bülteni-1977 Sayı:2
9. SCHUDROWITZ, Rudolf
Türkçesi: Bolak, Prof Orhan
Pedagojik Çocuk Yuvası Yapıları
E.D.D.M.M.A-Mimarlık Bölümü Tasarım Öğeleri Kursüsü
1973 Sayı: 8
10. TUNÇEL, Abdullah
Okul Öncesi Eğitim Sistemi ve Mimariye Yansıması-
İsveç Örneği.
TBTAK, Yapı Araştırma Enstitüsü Ankara 1976
11. Tunçel Abdullah
Architectunal design principles of the kindergarten building
Ankara 1981